

310744

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల 16-వ తేది శుక్ర వారము

No. 190

నంపుటము ౧౦

ఈ పత్రికలో నామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

నందిక ౧౯౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిపడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమునకు అర్థముగాదు. చక్కలు మందులవలన మోఘముగలుగను. మంచుపడిన చూచుకొనిన మోఘముగలుగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, జొంపాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

1924 క్యాలెండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీ దేశములయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి",

పటమును రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలెండరు 1-కి ధర 0-4-0 పోస్టేజీ సహా 0-6-0

ప్రతికంపు 25-కి 4-8-0, 100-కి రూ 15-0-0. ఖచ్చిత ప్రత్యేకము

అమృతాంజనం అన్ని సుప్రసిద్ధులకు దివ్యాంజనము

జొంపాయి

అమృతాంజనం డిపో

మదరాసు

మీరు వెజిటాల్ సబ్బును ఉపయోగించితిరా?

లేకపోయిన, యిప్పుడే ఉపయోగించుకు ప్రారంభింపుడు.

తెలుపు, పరిశుభ్రత, రసము, మున్నగువాటికి పేరు పోయినది.

వైద్యులు పరిశుభ్రము, తెలుపు, సువాసనలేనట్టి సబ్బునే వాడవలెనని సలహా నివృత్తును జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు.

శీతలముతో కూడ నురుగు ధారాళముగా వచ్చును.

ధరలకు యితర వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

నయముగా దొరకు యిదే మాదిరి సబ్బులను వాడుటను మానుడు.

(1)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

10-11-23 శనివారము నుండి 16-11-23 తేది శుక్రవారము వరకు శనివారము, ఆదివారములందు మాట్రిని కళలు ౮-1౨ గంటలకు ప్రదర్శన ముండును ఆకస్మికమున కలుగచేయునట్లు

వెరిల్పు ఆఫ్ ది యూకేన్, విల్లియం

డెస్టాండు అను సుప్రసిద్ధనటులకు గలదు.

అలాస్కాలో జరిగిన ఒక గొప్పతైత్త్య సాహసకృత్యము పిక్చర్ నూతనమైనది మార్పుగడి. మొదటివారము 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58,59,60,61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,72,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,102,103,104,105,106,107,108,109,110,111,112,113,114,115,116,117,118,119,120,121,122,123,124,125,126,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136,137,138,139,140,141,142,143,144,145,146,147,148,149,150,151,152,153,154,155,156,157,158,159,160,161,162,163,164,165,166,167,168,169,170,171,172,173,174,175,176,177,178,179,180,181,182,183,184,185,186,187,188,189,190,191,192,193,194,195,196,197,198,199,200,201,202,203,204,205,206,207,208,209,210,211,212,213,214,215,216,217,218,219,220,221,222,223,224,225,226,227,228,229,230,231,232,233,234,235,236,237,238,239,240,241,242,243,244,245,246,247,248,249,250,251,252,253,254,255,256,257,258,259,260,261,262,263,264,265,266,267,268,269,270,271,272,273,274,275,276,277,278,279,280,281,282,283,284,285,286,287,288,289,290,291,292,293,294,295,296,297,298,299,300,301,302,303,304,305,306,307,308,309,310,311,312,313,314,315,316,317,318,319,320,321,322,323,324,325,326,327,328,329,330,331,332,333,334,335,336,337,338,339,340,341,342,343,344,345,346,347,348,349,350,351,352,353,354,355,356,357,358,359,360,361,362,363,364,365,366,367,368,369,370,371,372,373,374,375,376,377,378,379,380,381,382,383,384,385,386,387,388,389,390,391,392,393,394,395,396,397,398,399,400,401,402,403,404,405,406,407,408,409,410,411,412,413,414,415,416,417,418,419,420,421,422,423,424,425,426,427,428,429,430,431,432,433,434,435,436,437,438,439,440,441,442,443,444,445,446,447,448,449,450,451,452,453,454,455,456,457,458,459,460,461,462,463,464,465,466,467,468,469,470,471,472,473,474,475,476,477,478,479,480,481,482,483,484,485,486,487,488,489,490,491,492,493,494,495,496,497,498,499,500,501,502,503,504,505,506,507,508,509,510,511,512,513,514,515,516,517,518,519,520,521,522,523,524,525,526,527,528,529,530,531,532,533,534,535,536,537,538,539,540,541,542,543,544,545,546,547,548,549,550,551,552,553,554,555,556,557,558,559,560,561,562,563,564,565,566,567,568,569,570,571,572,573,574,575,576,577,578,579,580,581,582,583,584,585,586,587,588,589,590,591,592,593,594,595,596,597,598,599,600,601,602,603,604,605,606,607,608,609,610,611,612,613,614,615,616,617,618,619,620,621,622,623,624,625,626,627,628,629,630,631,632,633,634,635,636,637,638,639,640,641,642,643,644,645,646,647,648,649,650,651,652,653,654,655,656,657,658,659,660,661,662,663,664,665,666,667,668,669,670,671,672,673,674,675,676,677,678,679,680,681,682,683,684,685,686,687,688,689,690,691,692,693,694,695,696,697,698,699,700,701,702,703,704,705,706,707,708,709,710,711,712,713,714,715,716,717,718,719,720,721,722,723,724,725,726,727,728,729,730,731,732,733,734,735,736,737,738,739,740,741,742,743,744,745,746,747,748,749,750,751,752,753,754,755,756,757,758,759,760,761,762,763,764,765,766,767,768,769,770,771,772,773,774,775,776,777,778,779,780,781,782,783,784,785,786,787,788,789,790,791,792,793,794,795,796,797,798,799,800,801,802,803,804,805,806,807,808,809,810,811,812,813,814,815,816,817,818,819,820,821,822,823,824,825,826,827,828,829,830,831,832,833,834,835,836,837,838,839,840,841,842,843,844,845,846,847,848,849,850,851,852,853,854,855,856,857,858,859,860,861,862,863,864,865,866,867,868,869,870,871,872,873,874,875,876,877,878,879,880,881,882,883,884,885,886,887,888,889,890,891,892,893,894,895,896,897,898,899,900,901,902,903,904,905,906,907,908,909,910,911,912,913,914,915,916,917,918,919,920,921,922,923,924,925,926,927,928,929,930,931,932,933,934,935,936,937,938,939,940,941,942,943,944,945,946,947,948,949,950,951,952,953,954,955,956,957,958,959,960,961,962,963,964,965,966,967,968,969,970,971,972,973,974,975,976,977,978,979,980,981,982,983,984,985,986,987,988,989,990,991,992,993,994,995,996,997,998,999,1000,1001,1002,1003,1004,1005,1006,1007,1008,1009,1010,1011,1012,1013,1014,1015,1016,1017,1018,1019,1020,1021,1022,1023,1024,1025,1026,1027,1028,1029,1030,1031,1032,1033,1034,1035,1036,1037,1038,1039,1040,1041,1042,1043,1044,1045,1046,1047,1048,1049,1050,1051,1052,1053,1054,1055,1056,1057,1058,1059,1060,1061,1062,1063,1064,1065,1066,1067,1068,1069,1070,1071,1072,1073,1074,1075,1076,1077,1078,1079,1080,1081,1082,1083,1084,1085,1086,1087,1088,1089,1090,1091,1092,1093,1094,1095,1096,1097,1098,1099,1100,1101,1102,1103,1104,1105,1106,1107,1108,1109,1110,1111,1112,1113,1114,1115,1116,1117,1118,1119,1120,1121,1122,1123,1124,1125,1126,1127,1128,1129,1130,1131,1132,1133,1134,1135,1136,1137,1138,1139,1140,1141,1142,1143,1144,1145,1146,1147,1148,1149,1150,1151,1152,1153,1154,1155,1156,1157,1158,1159,1160,1161,1162,1163,1164,1165,1166,1167,1168,1169,1170,1171,1172,1173,1174,1175,1176,1177,1178,1179,1180,1181,1182,1183,1184,1185,1186,1187,1188,1189,1190,1191,1192,1193,1194,1195,1196,1197,1198,1199,1200,1201,1202,1203,1204,1205,1206,1207,1208,1209,1210,1211,1212,1213,1214,1215,1216,1217,1218,1219,1220,1221,1222,1223,1224,1225,1226,1227,1228,1229,1230,1231,1232,1233,1234,1235,1236,1237,1238,1239,1240,1241,1242,1243,1244,1245,1246,1247,1248,1249,1250,1251,1252,1253,1254,1255,1256,1257,1258,1259,1260,1261,1262,1263,1264,1265,1266,1267,1268,1269,1270,1271,1272,1273,1274,1275,1276,1277,1278,1279,1280,1281,1282,1283,1284,1285,1286,1287,1288,1289,1290,1291,1292,1293,1294,1295,1296,1297,1298,1299,1300,1301,1302,1303,1304,1305,1306,1307,1308,1309,1310,1311,1312,1313,1314,1315,1316,1317,1318,1319,1320,1321,1322,1323,1324,1325,1326,1327,1328,1329,1330,1331,1332,1333,1334,1335,1336,1337,1338,1339,1340,1341,1342,1343,1344,1345,1346,1347,1348,1349,1350,1351,1352,1353,1354,1355,1356,1357,1358,1359,1360,1361,1362,1363,1364,1365,1366,1367,1368,1369,1370,1371,1372,1373,1374,1375,1376,1377,1378,1379,1380,1381,1382,1383,1384,1385,1386,1387,1388,1389,1390,1391,1392,1393,1394,1395,1396,1397,1398,1399,1400,1401,1402,1403,1404,1405,1406,1407,1408,1409,1410,1411,1412,1413,1414,1415,1416,1417,1418,1419,1420,1421,1422,1423,1424,1425,1426,1427,1428,1429,1430,1431,1432,1433,1434,1435,1436,1437,1438,1439,1440,1441,1442,1443,1444,1445,1446,1447,1448,1449,1450,1451,1452,1453,1454,1455,1456,1457,1458,1459,1460,1461,1462,1463,1464,1465,1466,1467,1468,1469,1470,1471,1472,1473,1474,1475,1476,1477,1478,1479,1480,1481,1482,1483,1484,1485,1486,1487,1488,1489,1490,1491,1492,1493,1494,1495,1496,1497,1498,1499,1500,1501,1502,1503,1504,1505,1506,1507,1508,1509,1510,1511,1512,1513,1514,1515,1516,1517,1518,1519,1520,1521,1522,1523,1524,1525,1526,1527,1528,1529,1530,1531,1532,1533,1534,1535,1536,1537,1538,1539,1540,1541,1542,1543,1544,1545,1546,1547,1548,1549,1550,1551,1552,1553,1554,1555,1556,1557,1558,1559,1560,1561,1562,1563,1564,1565,1566,1567,1568,1569,1570,1571,1572,1573,1574,1575,1576,1577,1578,1579,1580,1581,1582,1583,1584,1585,1586,1587,1588,1589,1590,1591,1592,1593,1594,1595,1596,1597,1598,1599,1600,1601,1602,1603,1604,1605,1606,1607,1608,1609,1610,1611,1612,1613,1614,1615,1616,1617,1618,1619,1620,1621,1622,1623,1624,1625,1626,1627,1628,1629,1630,1631,1632,1633,1634,1635,1636,1637,1638,1639,1640,1641,1642,1643,1644,1645,1646,1647,1648,1649,1650,1651,1652,1653,1654,1655,1656,1657,1658,1659,1660,1661,1662,1663,1664,1665,1666,1667,1668,1669,1670,1671,1672,1673,1674,1675,1676,1677,1678,1679,1680,1681,1682,1683,1684,1685,1686,1687,1688,1689,1690,1691,1692,1693,1694,1695,1696,1697,1698,1699,1700,1701,1702,1703,1704,1705,1706,1707,1708,1709,1710,1711,1712,1713,1714,1715,1716,1717,1718,1719,1720,1721,1722,1723,1724,1725,1726,1727,1728,1729,1730,1731,1732,1733,1734,1735,1736,1737,1738,1739,1740,1741,1742,1743,1744,1745,1746,1747,1748,1749,1750,1751,1752,1753,1754,1755,1756,1757,1758,1759,1760,1761,1762,1763,1764,1765,1766,1767,1768,1769,1770,1771,1772,1773,1774,1775,1776,1777,1778,1779,1780,1781,1782,1783,1784,1785,1786,1787,1788,1789,1790,1791,1792,1793,1794,1795,1796,1797,1798,1799,1800,1801,1802,1803,1804,1805,1806,1807,1808,1809,1810,1811,1812,1813,1814,1815,1816,1817,1818,1819,1820,1821,1822,1823,1824,1825,1826,1827,1828,1829,1830,1831,1832,1833,1834,1835,1836,1837,1838,1839,1840,1841,1842,1843,1844,1845,1846,1847,1848,1849,1850,1851,1852,1853,1854,1855,1856,1857,1858,1859,1860,1861,1862,1863,1864,1865,1866,1867,1868,1869,1870,1871,1872,1873,1874,1875,1876,1877,1878,1879,1880,1881,1882,1883,1884,1885,1886,1887,1888,1889,1890,1891,1892,1893,1894,1895,1896,1897,1898,1899,1900,1901,1902,1903,1904,1905,1906,1907,1908,1909,1910,1911,1912,1913,1914,1915,1916,1917,1918,1919,1920,1921,1922,1923,1924,1925,1926,1927,1928,1929,1930,1931,1932,1933,1934,1935,1936,1937,1938,1939,1940,1941,1942,1943,1944,1945,1946,1947,1948,1949,1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957,1958,1959,1960,1961,1962,1963,1964,1965,1966,1967,1968,1969,1970,1971,1972,1973,1974,1975,1976,1977,1978,1979,1980,1981,1982,1983,1984,1985,1986,1987,1988,1989,1990,1991,1992,1993,1994,1995,1996,1997,1998,1999,2000,2001,2002,2003,2004,2005,2006,2007,2008,2009,2010,2011,2012,2013,2014,2015,2016,2017,2018,2019,2020,2021,2022,2023,2024,2025,2026,2027,2028,2029,2030,2031,2032,2033,2034,2035,2036,2037,2038,2039,2040,2041,2042,2043,2044,2045,2046,2047,2048,2049,2050,2051,2052,2053,2054,2055,2056,2057,2058,2059,2060,2061,2062,2063,2064,2065,2066,2067,2068,2069,2070,2071,2072,2073,2074,2075,2076,2077,2078,2079,2080,2081,2082,2083,2084,2085,2086,2087,2088,2089,2090,2091,2092,2093,2094,2095,2096,2097,2098,2099,2100,2101,2102,2103,2104,2105,2106,2107,2108,2109,2110,2111,2112

ఆంధ్ర రత్నము

ప్రత్యేక ప్రతీమల్ల విర్పాటులు

టైప్ రైట్ ట్రస్ట్ ప్రక్క "కాలిఫోర్నియా"

17,000 టన్నులది

ఇంగ్లాండుకు పోవుటకు

బొంబాయి నుండి బయలుదేరుట	2-4-1924
మార్చి 15 వ తేదీ	17-4-1924
లివర్ పూల్ చేరుట	23-4-1924

ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చుట

లివర్ పూల్ నుండి బయలుదేరుట	25-10-1924
మార్చి 15 నుండి బయలుదేరుట	1-11-1924
బొంబాయి చేరుట	14-11-1924

(లండనులో పోవుటకు, లండను నుండి తిరిగి వచ్చుట ప్రత్యేక ప్రతీమల్ల విర్పాటులు చేయబడును.)

స్నానమునకు నడుపాడుముతో సహా ఒకరికి, ఇరువురికి, ముగ్గురికి గదులు ఏర్పాటు చేయబడును. అందులో వసారా, కన రత్నములు మున్నగు నుపాదములు లభింపదు.

ప్రయాణపురకట్నము

మొదటి తరగతి

మార్చి 15 నుండి ఒకటి క్లక్కుటకు పోనుమాత్రము పానులు	60
" " " " " " " " " " " " " " " "	105
లివర్ పూల్ నుండి ఒకటి క్లక్కుటకు పోనుమాత్రము పానులు	66
" " " " " " " " " " " " " " " "	116
రెండవ తరగతి	
మార్చి 15 నుండి ఒకటి క్లక్కుటకు పోనుమాత్రము పానులు	48
" " " " " " " " " " " " " " " "	84
లివర్ పూల్ నుండి ఒకటి క్లక్కుటకు పోనుమాత్రము పానులు	52
" " " " " " " " " " " " " " " "	91

ఒకరికి, ఇరువురికి, కనతిగల గది 1-కి పాను 5/- నుండి పాను 10/- వరకు గది 1-కి ప్రత్యేక చార్జి యగును.

చల్లనిగాలి వచ్చుటకు ప్రత్యేక ప్రయత్నమునకు ఏర్పాటు చేయబడియున్నది.

ప్రార్థనములకు ప్రయాణికుల ఏజెంట్లు, ఈడిగుర చేజ్రాలు చేసినవారికి వాసిన బయటగలదు.

A. H. W & Co.,
W. & A. Graham & Co.,
Graham's Buildings, Bombay

హిందూ గృహము 12 అక్షరాలు.

ప్రహసనములు 204 పేజీలు

1 బాతరుది. 2 బ్రాహ్మణచేదస్త్రము 3 పెండ్లిమాత్రము 4 బాతరుచేది 5 కట్టు బొట్టు 6 ప్రాతలక్షణ 7 కర్మాగారి 8 పాతబొమ్మలపానుపేక్ష 9 ముగతి 10 తమాసారములపాను 11 స్త్రీలమీటింగు 12 పీట 13 బుడబుడలవాడు 14 బొంగుగంపాని 15 ధూట్టావైద్యం 16 పాతకావ్యములపరకావ్యుపచేత 17 తక్కువాలకు చెప్పబెట్టు 18 ముగుగుల గుడ్డుట 19 అంధ్రమహానాథ వరదానాథము 20 మందులమారి రాధమ్మ 21 కావ్యబిద్ధ 22 నూటలలోకావ్యచేతన. మంజువాణిచెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పతాప కస్తూరిమాత్రాలు

ఇది మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువానగా నుండును. కాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటతోగాక, అల్లెలము, వాయువు, బలులు జ్వరము, నల్లిపొరము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, కుండలపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది మృత్యువరకుమరలె తనిచేయును. నెలకొని నీపాటు విశేష మగుచున్నది. (8851)-8 200 మాత్రలీసా 1-కి దు 0.4-0; ద్విజా నీపాటు దు 2-కి 0.5-0. వ. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0.6-0. పి. పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాఖ్య, పెరిచేసి, తెలూరుజిల్లా

ఒడయారు నాయురు మాననవ్వుదావా

నైనిక శాసన స్వరణ

నర్ ఉమరు హయతుఖానుగారి సాక్ష్యము

న్యాయస్థాన తీర్మానము

లసత్వములని చెప్పుట

నవంబరు 3 వ తేదీ విచారణ

15 వ తేదీ ఖానుగారు హంటుకుమిటి యెదుట రహస్యముగా సాక్ష్యమిచ్చెను. అందువలన ఇప్పుడు ఆయన సాక్ష్యము వినుటకు చాలమంది వీధిదర్శకత్వం. ఇదికా విలేఖరులను రాసి యాక పోయినను లాహోరు (బ్రిట్యాను వత్తిలో విచారణ విలక్షణములు పూర్తిగా వాదించబడినవి వాదనీదర్శక అబ్దుల్ ఖాదిర్ గారు 3 వ తేదీ విచారణ కాకుండు తేదీన. ఆ వత్తిక కెదురు వాసిలో తెలియదు. నేనీసంగతి ప్రధాన వ్యాఖ్యమాదికి తెలియజేసి కమీషనరు చెప్పెను. 3 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలవరకు విచారణ జరిగినది. మరల 5 వ తేదీన విచారణ జరుగును.

ప్ర:—రాకల్ బాగ్ ప్రజలను నేనులోచనకు కినుకొనెదని మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—తనానీల్ బాదుకాత్త జరుగువరకును మాట తెలియదు.

ప్ర:—అబ్దుల్ ప్రజల నిరోధమే వత్తివ కారణమని మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—తనానీల్ బాదుకాత్త రాజేదారుగా పనిచేసిన కెయిల్ బాదుకాత్త పేరాలియును, అతనికి కనకత్తులని కొందరు బాలాకా బుల్ బోలులును ఇయిల్ బాదు విరోధులపట్ల కార్యమును వ్యాధి రుయి అతనివత్తువాదిపట్ల వత్తువాదును యాదీరియు అందు వలననే పేరాలిని తనానీల్ బాదుకాత్తను దంతులెన్ని లబ్ధా ప్రజలు నిర్వయించిరియు ఈసంగతి ముందుగా పేరాలికి తెలియుటచే తన ప్రాణమును కాపాడుకొనుటకు వత్తి జరిగిన వాడు కొన్ని గంటలకు ముందుగా అతడు పారిపోయెనని నేను వింటిని.

ప్ర:—పేరాలి యేమిచేసెను.

ఉ:—తన నిరోధులను చాల బాధించెను. నైనుకులను తేవలెనని నిర్బంధించెను.

ప్ర:—అతడు బాల్ లబ్ధాలోమాడ అట్లుచేసెనా?

ఉ:—అబ్దుల్ అట్లు చేయలేదు. తక్కిన గ్రామము లలో అట్లు చేసెను.

ప్ర:—అట్లులేన లబ్ధావాద ఏల నాశ్యచేసి?

ఉ:—అబ్దుల్ ముదలని కొన్ని గ్రామములవారు వాద నిర్బంధములకు కుట్రబుద్ధి.

ప్ర:—అగ్రామములచేత నీకు తెలియనా?

ఉ:—తెలియదు

ప్ర:—అబ్దుల్ వా రీకుటలో ఏల చేరవలెను.

ఉ:—తక్కిన గ్రామములో వారింభువు బంధుకుటే.

ప్ర:—అబ్దుల్ ప్రజలు నిరోధించిరి ఆ ప్రజలలో ఉద్యోగులు చెప్పిరా.

ఉ:—అబ్దుల్ నైనుకులను చేర్చనేలేదు. కాన వారి నిరోధమేలేదు.

ప్ర:—ఇకర గ్రామములలో లబ్ధావాద నిరోధించిరా, ఉ:—లేదు.

ప్ర:—ఈ వత్తి నేరం అనకు లబ్ధావాది ప్రత్యేక వ్యాఖ్యస్థానమున విచారణచేసిరా?

ఉ:—నేనుటలే, వింటిని.

ప్ర:—మీరాజ్ నులో తిమ్మచదివిరా?

ఉ:—నేను అట్లుచేలేదు.

ప్ర:—దొరక నుకూరు నునామ్మర్ మున్నగువాడినై 802 వ కేసున ప్రధానము తెచ్చినకేసులో 16-1-19 తేదీన యి య్యలదిన తీర్పులో నైనుకులను చేర్చుటకు నిరోధము యావా క్కుకు కారణము అని యున్నది. ఇది నిజమని మీరంగీ కరింతురా?

ఉ:—నేను యిటుగూడ చెప్పలేను.

ప్ర:—తనానీల్ బాదు వాదిర్ మున్నేను నైనుకులలో చేర్చుటలో చాల కఠినపద్ధతుల నవలంబించెనని అతని కనభూతి కలదు అని మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—అతడు కఠినపద్ధతుల నవలంబించలేదు గాని అతని రాజేదారుడు కఠినపద్ధతుల నవలంబించెను.

ప్ర:—అతనిపద్ధతులు గూడ ఆక్షేపనీయములే యని మీరు వివరేదా?

ఉ:—అతని రాజేదారుడు కఠినపద్ధతుల నవలంబించిరి మాత్రమే నేను వింటిని.

ప్ర:—వాతమి చేసిరి.

ఉ:—తమ విరోధులను నిర్బంధించిరి. తమన్నేపీకుల పట్ల ఉత్తేజపూరించిరి.

ప్ర:—నిర్బంధ నైనికత్వ మెట్టిది?

ఉ:—నైనుకుగా చేరవలెనని కొరబడిన ప్రతిమనుజు యు ఇప్పుడున్నను తమన్నను నైనుకుగా చేరి వీరవలెను.

ప్ర:—నూయెదుట నీనుబడిన సాక్ష్యమును బట్టి తనానీల్ బాదు ఎల్లప్పుడును నిర్బంధనైనిక పద్ధతిని అవలంబించెను గాని, ప్రజలను బాధించలేదని తెలిసినది అని ఆ తీర్పులో నున్నది. అది నిజమని మీ రొప్పుకొందురా?

ఉ:—నే నేమియును చెప్పలేను.

ప్ర:—మీరూరు జిల్లాలో ఖాన్ అహమ్మదు మున్నేబో గారు రివియూ అనీస్టేటుగా నుండెనని మీరెఱుగుదురా?

ఉ:—ఎఱుగుదును. అయిన గుల్బుకాలము క్రిందటనే వచ్చెను.

ప్ర:—గ్రామములలో స్త్రీల యెదుట పురుషులు విగ్రహముగా నిలువలెనని తనానీల్ బాదు నిర్బంధించెనని ఫి ర్యాద్లకు నేను వింటిని. అతడులో ఫిర్యాదిపాక్షిగా మున్నే నుగారు చెప్పిరి ఆరికాద్లలో నున్నది. (ఈ ప్రశ్న ఆక్షేపించు దెను) మీ రీ విషయమును వినియున్నారా?

ఉ:—మున్నేనుగారిట్లు చెప్పిరి నేను వింటిని. అది అస త్యమని చాలమంది తలంచి అట్లు చెప్పినందుకు మున్నేనుగారి పై అగ్రహముకెందిరి.

ప్ర:—అది అసత్యమని మీరుగూడ తలంచెదరా?

ఉ:—చాలమంది అట్లు తలంచిరి. నేనుగూడ అట్లులే తలంచిరి.

ప్ర:—గౌరవము గలవారిలో అట్లు తలంచిన వారిలో ఆర్థుల పేర్లను చెప్పెదరా?

ఉ:—నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—తనానీల్ బాదు మనుష్యులను ముడ్డపాదలలో బంధించెను అని గూడ మున్నేనుగారు చెప్పిరి. ఈవిషయము మీకు తెలియనా?

ఉ:—నేను విన్ననేలేదు.

ప్ర:—కొరకాటులో స్త్రీలను కొందరిని బాధించిరి. స్త్రీలలో మరకొందరిని నిభురంధ్రమునకు, అటునుండి భావా ట్టును తీసికొనిపోయిరి. వారిబంధువులు నేనులోచన నట్లు నిర్బంధించుటకే యిట్లుచేసిరి. అని కెయిల్ బాదుకు ఖులాస్ మహమ్మదులంబెదబాల్లను వాతోచెప్పిరి అని కూడ మున్నేన్ ఖాను చెప్పెను. మీరీ సంగతులు తెలియునా?

ఉ:—పేరాలి క్రితువులు యిట్లు చెప్పిరి నేను వింటిని.

ప్ర:—దీనిని నూర్సి విచారణ చేయవలెనని మీరు దొర కనుతోగాని క్రికాటింగు బోర్డువద్దలో గాని నలహానిద్వితిరా?

ఉ:—కొంతవరకు రివీసరకే విచారణ చేసిరిని నేను వింటిని గాన నేనట్లునలహా యియ్యలేదు.

ప్ర:—అది యే విచారణ.

ఉ:—ప్రభుత్వోద్యోగులు విచారణ చేసిరి. ఆ యు ద్యోగు లెవరో నేను చెప్పలేను. పోలీసు వారి ద్వారా విచా రణ జరిగి యుండును.

ప్ర:—మీరుగూడ విచారణలో నుండిరా?

ఉ:—నేను లేను.

ప్ర:—ఎవరి యొక్కరీతి ప్రకారము విచారణ జరిగినది.

ఉ:—పెద్ద ఉద్యోగుల విచారణ ప్రకారము

ప్ర:—నీరెలు ఉద్యోగుల నైనికాద్యోగుల?

శ్రీ:—నాకు తెలియదు.

ప్ర:—విచారణ ఎక్కడ జరిగినది?

శ్రీ:—అసంగతం తెలుగులో అక్కడనే అని నేను వింటిని.

ప్ర:—మనస్సులుగాను చెప్పిన మనస్సులను ప్రశ్నించినా?

శ్రీ:—అనుభవమున్నే భావనారోపణచేసి యిం దెప్పును. ఏలనగా యీ విషయములను ఆయన చెప్పెను.

ప్ర:—అంతకుండు మీరేమియు తెలియదా?

శ్రీ:—తెలియదు.

ప్ర:—అయితోగ్గురు తెలు నిర్ధారణ చేసిరి?

శ్రీ:—రహస్యీత దాడులై మోపబడిన నిందలన్నియు అన త్యములని నిర్ధారణచేసిరి.

ప్ర:—విచారణ జరుగలేదని నీ మొకటిగాక ఒప్పు కొనిరి. ఇంకెవరు మీరేమంటారు?

శ్రీ:—నాకేమి ఒప్పుకొనినో నేను చూడలేదు.

ప్ర:—కొద్దవారు సాక్ష్యమును విని తనాసీర్ దాడులై నేరములు నిజము కావేదని నిర్ణయించిరి గాన వానిని గూర్చి ఎట్టి విచారణయును జరుగలేదని అల్లడల విచారణ సంఘము ఎదుట పండిత ఐతర వారాధనగాని (కన్నకు 50 మైళ్లు గారు జవాబు చెప్పిరి. 6 వ సంపుటము, 76 వ పేజీ రెండవ కాలము.

శ్రీ:—విచారణ చేసినవారు మనస్కో భావ గాఢా మరె యొకరే నేను చెప్పలేను.

ప్ర:—నాత్మబరిగిన తరువాతకా? జరుగక మునుపా?

శ్రీ:—జరిగిన తరువాత.

ప్ర:—నాత్మబరిగిన తరువాతను నేనుకాక మునుపునా?

శ్రీ:—అవును.

ప్ర:—పోలీసుల విచారణయూ.

శ్రీ:—అవునోకాదో తెలియదు.

ప్ర:—నైపుణులను చేర్చుటయే గ్రామస్థుల అక్షేపముల కారణము అని మీరు వింటిరా.

శ్రీ:—నేడే మీకుల వింటిని.

ప్ర:—ఘంటాపూరులో యద్రథ శ్రీలను బాధించి, వారిసాలములో కుతువులను మేకకు విడిచి తనాసీర్ దాడుల కాకి ఒత్తిడిలిగించెను. అతడు కాకముందే గ్రామస్థులు పెదతి పొ యిరిని నూత అనామదో భావనారోపణచేసిరి. మీరు వింటిరా?

శ్రీ:—నేన్నెదు వింటిను.

ప్ర:—తనాసీర్ దాడుల అకస్మికముగా చంపిరా?

శ్రీ:—అవును. లేకపోయిన అగ్రామమునకాయిన కల్లియే యుండదు.

ప్ర:—మీరు లక్కాకేసులో తీర్పుచదువుదు. ఇప్పుడు నూడ అకస్మికముగానే చంపిరియరా?

శ్రీ:—ఈతీర్పులోనున్న తేనిజమైనవో. తనాసీర్ దాడు లుల దృశ్యకాలియ్యాయందును. అతనికాసంగతి ముందుగానే తెలి సినను అతడు వెళ్లెనని తీర్పులో నున్నది.

ప్ర:—అతనికి ముందుగా తెలుపబడెనని మీరు తెలియదా?

శ్రీ:—అతనికి తెలిసియు యుండవచ్చును.

ప్ర:—తనాసీరుదారు అకస్మికము చేయించుకొన్నదని మీరు బోధనలో ఆక్షేపించితిరా?

శ్రీ:—కొద్దవారు విచారణ జరుగుచుండుటచే నేకాక్షే పించలేదు.

ప్ర:—విచారణ ముగిసిన పిమ్మట?

శ్రీ:—అనేకములు రుబుపు కాలేదు.

ప్ర:—తనాసీర్ దాడుల పద్ధతులను నిర్బంధ నైకత్వకద్ధతులే అనవలసిన అని కొద్దవారు తీర్పులో (వాసిరిదా) మీరేల ఆక్షే పించలేదు?

శ్రీ:—అతిక్రమ తప్పు కావున అంతవరకు వచ్చిన పిమ్మట నేను చెప్ప వలసరములేదు. బోధనాదు విష నవలసరములేదు.

ప్ర:—మరియు నభ్యుదయతనాసీర్ దాడుల చేర్చుట విచా రమును తెలిపెదా?

శ్రీ:—నామొదట తెలుప వలసరము లేదు.

ప్ర:—ఇతర ఉద్యోగి లెట్లు చేయి రాదని హెచ్చరిక లను వుంటిరా?

శ్రీ:—నాకు తెలిసినంత వరకు వుండలేదు.

ప్ర:—ఇకనుండి కొద్ద సభలో యీకేసు నడపిరిని చెప్పిరా?

శ్రీ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు. కొద్దను చూచుదు.

ప్ర:—తనాసీర్ దాడుల అట్టి పద్ధతులను అవలంబించునది యే నిజమైనవో మీరంగీకరింతురా? నిరసింతురా?

శ్రీ:—అతడవలంబించి యుండెనవో నేను నిరసింతును, కాని అతడవలంబించ లేదనియే నేను వింటిని.

ప్ర:—కామ్యప్రాప్తముకాక తీర్పు జరిగినది మనము ఒప్పు కొనినవో 50 మైళ్లుగాక అధికారముగల తొరతనముకాదు తనాసీర్ దాడుల వారసునకు 15 చదరముల భూమిని యిచ్చుట సరియే అని మీ రంగీకరింతురా?

శ్రీ:—నాత్మ అక్రమము. అతడు తనవిధులను సరిగా నెల చేర్చుక కావున నే సంగీకరించితిని.

ప్ర:—అతడు అక్రమపద్ధతుల నవలంబించినవో అదిమంచి (కభ్యుత్సాహము అని మీ అభిప్రాయమా?

శ్రీ:—అతడు అక్రమపద్ధతులే అవలంబించినవో అది సరి యగు (కభ్యుత్సాహము కాదు.

ప్ర:—తేలం, నుజరావ్ మున్నగు ప్రతేకములలో కొని ప్తము మనుష్యులకొని నైపుణులగా వుండిరి మీరు వింటిరా?

శ్రీ:—నాకు మనుష్యులను కొనికొని ఉద్యోగులయై క్షుణ్ణ తీసుకొనివచ్చిరి మౌరము నేను వింటిని.

ప్ర:—ఒక్కొక్కరికి ఎంత తెలుచుచ్చి కొని?

శ్రీ:—కాయెదుట ఎవని కొనలేదు కావున నాకు తెలియదు.

ప్ర:—మీకా విషయమేమైన తెలియదా?

శ్రీ:—నాకు భరణగతి ఏమియును తెలియదు.

ప్ర:—పరిగర మండలములవాటిని ఏలొనిరి?

శ్రీ:—తామునూడే (కభ్యుత్సాహము నేరజేయించుకొన్నామని జూపించి (కభ్యుత్సాహము చేయ సంపాదించుటకు.

ప్ర:—తాము నేనలో తేరతంత తప్పించుకొన్నామట.

శ్రీ:—కావచ్చును. కాకి ఒత్తిడి కలిగివు డెటులచేసి యుండవచ్చును.

ప్ర:—తమపురులను బంధువులను పంపకుండుటకే వా రట్లు చేయలేదా?

శ్రీ:—నేను సరిగా గమనించలేదు.

ప్ర:—మీరట్టివానిని గూర్చి వింటిరా.

శ్రీ:—కొన్నివోట్లు అట్టి ఒత్తిడి కలిగిన వనియు, తాము విక్రీలి (కద్ధతో వనిచేయు చున్నామని దొరతనమునకు మాపు టకు కొందరిట్లు చేసిరినియు నే తెలుగుముగా గాని వారెట్లు చేయలేదని దొరతనముకాక కొరలేదు.

ప్ర:—తమబంధువులను తప్పించుటకు వారట్లుచేసిరిమీకు తెలియదా?

శ్రీ:—నాకు జ్ఞాపకములేదు.

ప్ర:—అ రీతిగా (కనలను కొనుట మంచిదని మీరొప్పు కొందురా?

శ్రీ:—అరీతిగా (కభ్యుత్సాహమున సహాయముచేయుచున్నార గనుక అదిమంచి.

ప్ర:—అదిమంచికే నని రిక్రూటింగుబోర్డు సభలో మీరు చెప్పితిరా?

శ్రీ:—జ్ఞాపకము లేదు.

ప్ర:—(కనల సేవలోవేరనివో రొలుమునకు నీర్లు వలల బడవు. అని నూతింతుదా?

శ్రీ:—మీసార్లు దేవత్యాదేశమీకనరు అట్లు నూతిం చెను. కామ్యముగా వారికి రాతలసిన నీటికంటే హెచ్చునీటిని త్రుచ్చుకొనియు నైపుణులను కంపనకాకి హెచ్చునీటి నియ్య నూడవని నేనునూడ చెప్పితిని.

ప్ర:—ఇకనుండి బోధనలో ఆ యుద్యోగి యెట్లు చెప్పెదా.

శ్రీ:—అవును.

ప్ర:—అప్పు దానభలో 50 మైళ్లుగాను కూడ నున్నారా?

శ్రీ:—అది యుండవలెను.

ప్ర:—మీసార్లు ఉద్యోగియే చెప్పెనని మీరు గట్టిగా చెప్పగలరా?

శ్రీ:—మొదట అతడేచెప్పెను. తర్వాతనేను సభలో చెప్పి టిని.

ప్ర:—అత దానభలో సభ్యుడేదా?

శ్రీ:—సభ్యుడు కాదు.

(జిల్లాధ్యక్షుడు)

కన్యక కావలెను

ఉత్తమ కన్యకాపరీక్షలు నిచ్చి, తెలుగు చూడుకుండల వన మూడుగుల యొక 21 సంవత్సరపుదేవికి ప్రత్యోగి, పొచ్చిగదా నమునకు, గౌరవముగల వ్రాత సంతకములతోచేరి ఖిద్మానైపు ణ్యములుగల, యెగిరికన్యక కావలెను.

అద్రును:—సత్యము

c/o ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రిక, పోస్టాఫీసు నెం 212, మద్రాసు

శారదపత్రిక - బందరు

బృందావనపుర వాస్తవ్యులను సంఘసంస్కారములకు శ్రీ యుగ కవుల శ్రీరామకృష్ణగారు ఇదివరకా కవనరూప కముగ కొన్ని గ్రంథములను (వాని ఆంధ్రమహావీరుల కర్పించి వారి యాదరణకు వ్రాసెయిరి. వీరు మంచి కలయియించి నేకసీతకార్యములందు ఎల్లప్పుడు పాటుబడుచుండిరి. ఆంధ్రభాటి యుగకాల విషయమై అభ్యుత్సాహతోబాటు వీరును ఆయాపట్ల సంబంధముగ ఉపన్యాసములన్ని విరాళములను వేయించునటుల డెక్లరుంగు బోధించుచున్నది. మహాత్మాగాంధీగారి శోభదర్శన కవనములను మనసునందుంచుకొని దూరదేశములనుండి నేకసేయు వనికారలను బందరు రావించి వాటియొకకొకలలో మగ్గులను పెట్టించి స్వదేశవస్తువులను రియూరుచేయించుచు ఖద్దరు పరి శ్రమభివృద్ధికిరకు విశేషకృషి నుజ్జుచుండిరి.

ఇట్టి యాదరపురములను శాస్త్రిగారు ఒక నవీకరము. కృత్రిక నేర్పాటుచేసి దేశీయులను ప్రయోగించుచు కృత్రికముగా గాగారి కారణ యను మానవత్రికను తేలికాల్పి తాను స కత్వమును కవించి నమపజ్జిచ్చి, ఈకృత్రిక మాత్రమే) వతె 120 పుటలకలిగి ను(కనీష్ఠులకు మనోనియులచే (క వ్యాసరాజములలో విరాజిల్లును పుస్తకరూపమున మానకు తెలుగుచున్నది. శాస్త్రిగారికి కంగభాష కలిగియుండుటచేతను,వంగ శేకపు చిత్రలేఖనములు (కలిగిగి నెట్లొకడుగ నాకర్షించుటచేతను, అట్టిచిత్రపున సంఘసమాస కయకవనసంగతి విశేషకృషిప్రయోగములచే (కలిగి సంఘసమాస మూచుచి త్రువులను (కయకవనము ముండిరి. కృత్రిక, తల్లం? కిట్లమీద చేయబడిన శారదపత్రికపును వాచి దివా 14-11-28 భూమికముగ కారడ, రూపమును మారి కడు దుర్లభమై మేమేక కట్టు అంగములను గప్పుకొను కస్త్రుమైనను లేకుండి అధికారా న్నుదని జనులు ముపరిభాషల జెప్పకొనుచు పట్టిసింహులని విం పించుటకు తనకాదు బోచ్చిరి. అందునూడ కొంద్రులు, కంగ మాకలిగినను కైర్వకులడగు శాస్త్రిగారు తనవిధివలలో వడ నేయుండిరి. కొంతకాలమైనపిమ్మట కారడ, ముద్రాన, ఆంజ (కలిగిన మూర్తి మరెయివభివృద్ధి యొక్కతిగల (యసంపత్తిని తెలుగుచున్నది. శి, మందు

ఈచిత్రపున కంగ శేకీయులను, ఆంధ్రభా (కకత్తిం కాలలో తిరలేఖనోపాధ్యాయులు నకు శ్రీయ్యులొక్కొక్క స్తుకుకకొనియులచే తిరలేఖనదినయియు నుజ్జుచుండము నేమహాకేయము మొదలగు పండితులచే పొగడ్తగన్న నిర్వహించు యున్నది. ఈకళయందు విశేషకళిమ చేసిన పండితులయొ యు ఏయకము నయనను సహజగృహక లక్షణయొ క్రమగ యులగు చిత్రించుచున్నారె. ఇట్టిచిత్రలో గతవారపు కన్యకుల కృత్రికయందును తీసిబంధు కృత్రికయందును, శి. తెలుగుకృత్రి యనువాడు కారడముఖకృత్రికమీద తిరవునునూర్చి కడు తీరముగ వినుర్చిరి. ఒకవేళ చిత్రపున విషయమై విశేషకు నిక అభిప్రాయభేద ముదయించివరకుమౌరమున (కనలక్రికావ ముకు హానికలిగించుటకును, భారతకాసీసుందరి సహాయించుటకు ను, ఇట్టిపరిమలను చిత్రించివారిని (వాయుట ఏటిసాహసమో తెలియచున్నది.

కారడ తనకు కల్పకసంభవుదాదీకవులమూ రవికర్మ మొ డలగు చిత్రకారులను విసంగిన ప్రాచీనతరవాకల కవనకు వస్త్రాధికారములను కృత్రికములకారములని భావించి విసరిం చి బోధోద్దరణకై తనకంకల్పమును బహిరంగ పరుచుచు మొద దినవో యంతగల్గడగోమన కవకాకముండెడిది కాదు.

ఎట్లయినను తెలుగువాఙ్మయముకు బోధ్యమటకొర కున్నవించిన కారడను కడుగారాదయిన వెంచి పెద్దకేసులు శేకి యుల విధియొందున్నది. మాఖ్యముగ ఆంధ్రులందరు తప్పక చం దాదారులుగజేరి ప్రోత్సహించవలసియున్నది.

కాల్యయై దేశీయులసహాయము కొరకు వేచియున్న కారడయెడల కానిస్వము కవించు ఉపలేఖన పోషించుట అభివృద్ధిలోనికి దీసికొనివెళ్తుక గాక యిది దేశీయులను విషయ పూర్వకముగ నేడువాడ.

శ్రీయోధిలాసి.

జ్వరవారి

సీనా 1.కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరవారి అయినపుటలం నేపించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు జరి పురాణకర్మములు మొదలగు నమస్త్ర జ్వరములు మూను, అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

25, శైవాచార్యుర్రోడ్డు, మద్రాసు.

గోదావరి జిల్లా యెన్నికలు

గోదావరి జిల్లా యెన్నికల వోట్లు లెక్కపెట్టుట ఈ నెల 10 తేదీన ప్రారంభమైనది. ఆ దినమున లెక్కపెట్టినంత వరకు డి. బి. దురిశేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారికి హెచ్చుగా వోట్లు వచ్చినవి. 11 వ తేదీ ఆదివార మగుటచే ఆదివారమున లెక్క ఆపుకేసిరి. 12 వ తేదీన లెక్క లిరిగి ప్రారంభమయినను, సోమవారము 4 గంటలకు సర్ రెడ్డి నాయుడుగారికి అందరి కన్న హెచ్చుసంఖ్య వోట్లు వచ్చినవి. డి. బి. దురిశేటి శేషగిరిరావు పంతులుగారు రెండవవారమున, లిక్కిన వెంకటరత్నముగారు మూడవవారమున వచ్చిరి. సమముగా లెక్క ఆపుతేయు సరికి వెంకటరత్నముగారు రెండవవారమున, డి. బి. శేషగిరిరావు పంతులుగారు 3 వ వారమున వచ్చిరి.

13 వ తేదీన లిరిగి లెక్క జేయబడినది. 11 గంటలవరకు పూర్తియయ్యెను. డి. బి. శేషగిరిరావు పంతులుగారికి సర్ రెడ్డి నాయుడుగారికిని, వెంకటరత్నము చౌదరిగారికిని ౧౮ భేదము క్రమముగా హెచ్చు అయ్యెను. సర్ రెడ్డి నాయుడుగారికి సుమారు 8900 వోట్లును, వెంకటరత్నము చౌదరిగారికి సుమారు 8400 వోట్లును, డి. బి. శేషగిరిరావు పంతులుగారికి సుమారు 7000 వోట్లును వచ్చినవి. సర్ రెడ్డి నాయుడు వెంకటరత్నము చౌదరిగా నెక్కుకొనబడిరి.

కడదిన 6 మాసములనుండి ఈ జిల్లాలో జేసిన ప్రయత్నము అపారము. వీరితరఫవ పనిజేసినవారి సంఖ్య హెచ్చుగా నున్నది. ఈ జిల్లాలోని జమీందారులు వీరికి యెన్నికలలో భాగముగా సాయము జేసినారన్నమాట. ఇప్పటికి యెన్నికలలో ప్రాయబడినది, చాలకాలము జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగానున్న డి. బి. దురిశేటి శేషగిరిరావు పంతులు, ప్రస్తుతము అధ్యక్షులుగానున్న రా. బి. వెంకటరత్నము నాయుడుగారిరువురు గూడ నోడిపోయిరి. స్వరాజ్యపార్టీ వారితరఫవ పనిజేసిన శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవస్వామి, లిక్కిన వెంకటరత్నము చౌదరిగార్లలో వెంకటరత్నము చౌదరిగా నెక్కుకొనబడిరి. శ్రీ చౌదరిగారు రామచంద్రపురం తాలుకా బోర్డు అధ్యక్షుడుగానుండియు, చౌదవరం గ్రామముననుగా నుండియు ప్రజలకు ప్రజాసంఘములకును చాల యుపకారముజేసి ప్రజల ప్రేమానురాగములను జూపిరి. గ్రామముననుగా నుండియు, రైతుగానుండియు, వీరు రైతులకట్టములను స్వయముగా నెరిగియున్నారు. వీరికినుండి పరిస్థితులందు ౧౮ అనుభవము, కేశభక్తియు, కాంగ్రెస్సందు భక్తియు యపారము క్రజలు మాంటాగు చెలయ్యునట్లు సంస్కారములను అంగీకారముతో స్వీకరింపలేదని స్పష్టకరించుటకే కాననసభకు వెళ్లుచున్నానని ప్రతిపదియై న్నారు. వీరు కాననసభకు అధ్యక్షిగా నిలిచినచాల అలస్యముగా తెలుపబడినను వీరితరఫవ పనిజేసినవారు గొప్పభాగ్యవంతులు గాకపోయినను వీరు వయస్సునందు పెద్దలును, అనుభవజ్ఞులును పలుకుబడి గలవారును గాకపోయినను కాంగ్రెసుసంస్థకు సంబంధించినవారిలో వాళ్లయెవరు ప్రజలకు వీరియెడల గల నమ్మకములను నను వీరి ఆశయముయెడలను, వీరి మార్గముయెడలను ప్రజల అభిమానము గలవారగుటలను వీరిని యెక్కుకొనిరి. ఇట్టివారిని యెక్కుకొన్న వోట్లలో సర్ రెడ్డిగారికి వోట్ల కేటాయిచ్చిరిని ఆశ్చర్యము గలుగవచ్చును. కాని మిథిలను మనము శ్రద్ధతో పరిశీలించుటచే ఈ సందర్భము మనకు బోధపడును. సర్ రెడ్డి నాయుడుగారును, వారి స్నేహితులును ఆరుమాసములు పోచారము జేసిరి. వీరి జిల్లాపత్రమున సభ్యునిగా నుండుటకు ప్రబల కారణములలో నొకటి ఏమన వారిబంధువులు ఈజిల్లాలో చాల మంది గలరు. అట్టివారిలో చాలమంది శ్రీ నాయుడుగారికి తప్పక వోట్లు నిచ్చియుందురు. బహుశః వారు శ్రీ నాయుడుగారికి సింగిలువోట్లు నిచ్చియుందురు. దీర్ఘిలో అవసర కాంగ్రెసు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన గాక అంతకుపూర్వమే జరిగియున్న యెడల ఈజిల్లాలోని రెండుస్థలములకును స్వరాజ్యపక్ష అధ్యక్షులై నెగియుందురు. ఈ సందర్భము వోట్లనిచ్చినవారి సంఖ్య నూటికి 45 వంతున మార్తమే యున్నది. ఈ జిల్లాలో ముఖ్య కాంగ్రెసు నాయకులలో కొందరు బులును సాంబమూర్తి, బి. సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు కాననసభ యెన్నికలలో పాల్గొనలేదు. వీరియందు నమ్మకమును విశ్వాసమునుగల ఓటర్లు చాలమంది పోలింగు అధికారము నుపయోగించనేలేదు.

ఇన్ని చిట్కలతో వ్యవహరించుకొనవలసియుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారిలో నొక్కరైనను విజయ మొందినందులకు ఆశ్చర్యమువారి సభివందించవలసియున్నది. శ్రీయుత వెంకటరత్నము చౌదరిగారు ముందుజేసిన వాగ్దానముల ప్రకారమే కానన సభలో వ్యవహరింతురుగాక!

మకాం కాకినాడ } మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య.
13-11-1923

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హిందీభాషాభిమానుల

సమావేశము

కాకినాడలో 12 వ తేదీన జరిగినది

ఈ సమావేశము శ్రీయుత కాకినాడకు శాశ్వతరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతకీంద కాకినాడ పురమందిరములో ఈ నెల 12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు జరిగెను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్లోని హిందీప్రచారకులు ముమారు 80 మందియు, మరియు శ్రీమతులు బులును సాంబమూర్తి, అయ్యజేతర కాశ్యపరావు, గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణ, దాక్షయ నులహొణ్ణం, చాక్లరు కట్టాభిసేతారామయ్య, గడ్డెరంగయ్యనాయుడు, మల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు, గాడిచెర్ల వారిశర్మారావు, చెరుకు వాడె నరసింహంగార్లు మున్నగు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతమున సభకు హాజరైరి. హిందీభాషాభిమానులు చాలమంది విచ్చేసిరి. ప్రారంభమున వండిత వ్యాఖ్యకర్తగారు భారమాక ప్రవచనము, 4 గురు బాలిలు హిందీలో ప్రార్థనను పఠిరి. శ్రీపులిపాక గారు వాగ్దేశ్యుగారు హిందీలో తాము రచించిన ఒకపద్యమును చదివిరి. అధ్యక్షులు రిమ ప్రారంభోపన్యాసమును హిందీలో నొసంగిరి. గాంధీమహాత్మునికి ఆంధ్రప్రదేశ్లోని ౧౮ అపార మగు ప్రేమచే యివ్వబడి 8.4 శాతములనుండి ఆంధ్రప్రదేశ్లో జరుగుచున్న హిందీభాషా ప్రచారమునకు ఆంధ్రప్రదేశ్లో జనలు ఆసక్తిను తమ భక్తి పూర్వక వందనలు నమర్పించవలసియు, మహాత్ముని ప్రయత్నములచే ప్రయాగ హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనమువారిచే స్థాపించబడి నర్వేదముల రాష్ట్ర భాషాభిమాను హిందీ ఆంధ్రప్రదేశ్లోని కట్టడల వ్యాపింపజేసి తమకర్తవ్యమును ప్రకటించుటగా నిర్వహించు కొనుచుండిన మహా హిందీ ప్రచార కార్యాలయము వారిని ఆంధ్ర హిందీప్రచార కార్యాలయమువారిని ఆంధ్రులు కృతజ్ఞులనియు అధ్యక్షులు నడిచిరి. భవిష్యత్తుకు హిందీభాషా ప్రచారమున యొకను కృద్ధి జేయుటకు తమ ప్రాంతమందు సంఘము కొకదానిని నెలకొల్పి భాషాభిమానుల లంకయొక్క సంపూర్ణసహకారముతో తన కర్తవ్యము నెరవేర్చుకొనుట ఆంధ్రప్రదేశ్లోని విద్యయున్నవారియు, కాని యొకను కొంతకాలమునకును ప్రయాగ హిందీసాహిత్య సమ్మేళనమువారు ఆంధ్రప్రదేశ్భారము వహించి పూర్వమునలేనంతో ద్దుడుకుండుటలను ఆవశ్యకత కలదనియు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. శ్రీయుత వండిత మల్లికార్జునరావుగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ హిందీ భాషాభిమానులసభ కాకినాడలో జరుపుటలో ఉద్దేశములను వివరికరించిరి. అఖిలభారత హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనము దీక్షెంబరునెలలో కాకినాడలో జంప్రవహగా జరుపవలెనివారు గోరిరి.

వీరుట్లు దాక్షయ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈదినన తీర్మానము నుపపాదించిరి. "ఆంధ్రప్రదేశ్లోని హిందీభాషాభిమానుల యొక్కయు ప్రచారకులయొక్కయు సంఘము నొకదానిని స్థాపించి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీప్రచార సమ్మేళన మను పేర ప్రయాగ హిందీసాహిత్య సమ్మేళనముతో సంబంధ నున్నగా యందునట్లు చేయవలెను"

ఆంధ్రప్రదేశ్లోని హిందీప్రచారకులును శ్రీ తీర్మానమును ఆమోదించుచు మల్లాదిరి. తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతమయ్యెను. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీప్రచారసమ్మేళన నియమావళి యొక్క చిత్తువిధానమును తయారుచేయుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడినది. సభ అంతట ఆపుచేయబడినది.

13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఉపసంఘమువారు నియమావళియొక్క చిత్తువిధానమును తయారుచేసి సభయెదుట నుంచిరి. ఈ దిననతీర్మానము గావించబడినది

"ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందీప్రచార సమ్మేళనముయొక్క నియమావళి చిత్తువిధానము వుత్తరకలలో ప్రకటింపజేసి హిందీ భాషాభిమానులందరియొక్క అభిప్రాయములను ప్రసంగింపజేసి దీక్షెంబరునెలలో కాకినాడలో లిరిగి ఆంధ్రప్రదేశ్ హిందీభాషాభిమానుల సభకు సమావేశపరచి ఆసమావేశములో నియమావళి చిత్తువిధానమును చూచి భాషాభిమానుల అభిప్రాయములను లెచుచు తీర్మానమును తయారుచేయుట కొక ఉపసంఘము నేర్పరుపవలెననియు, శ్రీయుత చాక్లరు నులహొణ్ణం, దేశరాజ సర్వ నులహొణ్ణం, వండిత వ్యాఖ్యకర్తగారు రాసంఘమునకు నియమింపబడినవినియు యూపసభవారు తీర్మానించుచున్నారు."

శ్రీయుత వీరపాటి నువ్వారావుగారు (హిందీప్రచార కమిటీ ప్రెజిడెంట్) యాదినన తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

(1) అన్ని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుఉపసంఘముల వారిని ముఖ్యముగా ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారిని తమకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కార్యములందును, అఖిలభారత కాంగ్రెసుకుమీటి కార్యములందును రాష్ట్రభాషాభిమాను హిందీ హిందూస్థానీ కర్వకరము జరుపవలెననిగా ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

(2) కాంగ్రెసుసభ్యులు భద్రనభరించుట ముఖ్యమని యేరితిగా నెంచుచున్నారో అదేవిధముగా వారిని సాధ్యమైనంత త్వరలో హిందీసభ్యునించుటకు వాధ్యులుగా చేయవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యూపసభవారు కోరుతున్నారు.

శ్రీ తీర్మానములు రెండును యోగ్యముగా ఆమోదించబడినది. శ్రీయుత వండిత మల్లికార్జునరావుగారు అధ్యక్షులైనను భాషాభిమానుల వందనములు నమర్పించిరి సభ అంతటితో ముగిసెను.

(ఒకవిలేఖరి)

అభినందనపత్ర

శ్రీయుత చెన్నపురి కాననసభకు నిమ్మచాతుల ప్రతినిధిగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన శ్రీయుత డి. ఒబలేశ్వరగారి సభివందించుటకై వారి విశ్రులును మునిసిపల్ సంఘమునకును భుజులను జనాభాసదాక్షిణ్ణ సాహేబు బహదూరు, తల్లం 13 యాభ్యుతేజిగార్లు మిత్రునిగౌరవార్థము నిమ్మచాతుల 14-11-23 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు మునిసిపల్ భవనపు ప్రేక్షక యందు ఆల్బాచోరనిం దొనగిరి. కట్టలప్రమాణులను అధికారా సభిగాకు లందరును, వ్యాపకాదన రక్షప్రమాణుల నేతులును విందునకు దక్షచేసియుండిరి. సభ్యులందరికి ఆల్బాచోరము, గంధ పువ్వుతాంబూలారు లానిగిడియు అంగూర్లభావలలో సద రోడ్డిన సాబుగారు, గిరియప్పకెట్టి, మాట్టికరావు, యస్. ఆంజనేయులు, ఎ. కొండప్పగార్లు ఒబలేశ్వరగారి వివరసంప్రదిని సూర్యయు సర్వోకర్తవ్యము సూర్యయు ప్రకటించిరి, ముందు నూడె నట్టి నర్దులులతో నిమ్మచాతుల అభిగృహితి ప్రకర్తింపవలెననియు, ఆ ట్టోనర్దులులకు శత్రు దీక్షని కాయారాశోన్ర్యైస్య ర్దులు నిర్విరక్షింపవలెననియు కోరిరి. అందరి యభినందనములకును ఒబలేశ్వరగారు సంగ్రహముగా తా నెక్కుచువ్యావంతుడు కానుండినను నిమ్మచాతుల నేకచేయుటకు కృతకొలది ప్రయత్నించెదనని ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. మిత్రులు మంగళవాద్యములతో ఒబలేశ్వరగారి యుల్లిపర కేగి గృహప్రవేశముచేయుచి తాంబూలములగైకొని మరలిరి. ఒబలేశ్వరగారు మంజులకులము నకు చెందినవారు. మునిసిపల్ సంఘమునందును, తాలుకాబోరు నంజును నియోజకసభ్యులు. కడదిన ఎన్నికలందు అనంతపుర మందల మందలి మునిసిపాలిటీల తరఫున నెనేటుకు ప్రతినిధిగ నెక్కుకొనబడినవాడు. వీరిని కాననసభకు నియమించుట పట్టణ ములోని విద్యాధితుల మనమున కట్టుండినను సామాన్యజనులలో దురిని మిక్కిలి సంతసపడముగ నున్నది.

15-11-23. అనంతపురము విలేఖరి

వివిధ రాష్ట్రీయ ఆర్థికసభ్యుల సమావేశము

ఫిల్లీ, నవంబరు 15:— వివిధ రాష్ట్రీయ ఆర్థికసభ్యుల సమావేశమున కీదినమున సర్ బాసిల్ బ్లాకలుగారు అధ్యక్షతనువహించిరి. అధ్యక్షుడు సమావేశ ప్రారంభోపన్యాసమున కీంద్రకభుత్వమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును నుండవలసిన ఆన్వేష్య ఆర్థికసంబంధములను గురించి ఒక ప్రవాళికను సభివారు తయారు చేయుటనీ యెన్నుచునీయు, ప్రస్తుతము కొన్ని రాష్ట్రీయము ఇతర రాష్ట్రీయములకు భంగకరముని భయము, తమస్థితి సభిగృహితుడు యొకనెట్టియందు నలనాటులను వీరి వలిజేయవలెననియు, అందులకు భారతకేతము కంఠకును మొత్తమునాద నెక్కుచు నర్దులుగలుగుచున్నదనియు నుడివెను.

కీ|| శే|| పాంచకౌరి బెనర్జిగారు

కలకత్తా నాయక్ పత్రికా సంపాదకుడు
కలకత్తాలో పత్రికాసంపాదకులలో నులహొణ్ణం, చాలనంగభాషాప్రతికలకు సంపాదకులుగా నున్నవారును, కొన్ని పత్రికములనుండి నాయక్ పత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నవారును అను పాంచకౌరి బెనర్జిగారు నెమ్మ 15 వ తేదీ కలకత్తాలో మృతివొందిరి. (జ. వె.)

శాసనసభల యెన్నికలు

మదరాసు శాసనసభ

విశాఖపట్టణముండల గ్రామముల ప్రతినిధులు
చెన్నైలో శాసనసభకు విశాఖపట్టణముండల గ్రామముల ప్రతినిధులుగా నిలిచినవారిలో పి. సి. వెంకటేశ రాజుగారికి 8624 ఓట్లును పి. వి. యస్. నరసింహ రాజుగారికి 8387 ఓట్లును, నారాయణరావుగారికి 5881 ఓట్లును, సోమసుందరం గారికి 4057 ఓట్లును వచ్చెను. మొత్తము 16008 చొది ఓట్లు యిచ్చిరి. వెంకటేశ రాజు నరసింహ రాజు గారిద్దఱును ఎన్నుకొనబడిరి.

కృష్ణామండల ఎన్నికలు

ఎన్నికల ఫలితము ప్రకటించబడినది

కృష్ణా గ్రామముల కడపటి మొత్తములు. శ్రీమోతే గంగ రాజుగారికి 18279 ఓట్లును, మాంట్ల సీతశ్యామగారికి 12162 ఓట్లును, పెనువత్స పెద్దిరాజుగారికి 10856 ఓట్లును, కాసు మోలు సర్వారాయుడుగారికి 9354 ఓట్లును, ఓట్లమంచి కొళండ కెడ్డిగారికి 9107 ఓట్లును, బొల్లిపాళా రామరాజుగారికి 8680 ఓట్లును, రావుపాడగు కోవేయూడి గోపాల కృష్ణయ్యగారికి 8126 ఓట్లును, రావు పామెయి కెల్లె చిట్టప్పయ్యగారికి 7719 ఓట్లును, బడేటి వేంకట్రామశ్యామయ్యగారికి 7655 ఓట్లును, గొప్పిపెట్టి శారాయణస్వామిగారికి 6578 ఓట్లును, దివానుబాదరు తిమ్మిని బాలాజీరావుశాయయ్యగారికి 5767 ఓట్లును, ఇనుగంటి వేంకటరాజు గోపాలరావుగారికి 4,888 ఓట్లును వచ్చినవి. శ్రీమతులు గంగ రాజు, సీతశ్యామ, పెద్దిరాజు, సర్వారాయుడుగార్లు ఎంపికయినవారు. చెన్నైలో శాసనసభ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

కైప్రవోజర్ల ప్రతినిధిగా కామయ్యగారు చెన్నైలోన బడిరి. కామయ్యగారికి 802 ఓట్లును, బోటివారుడు పామర గారికి 191 ఓట్లును వచ్చెను.

భారత కాసనసభకు దివాను బాదరు మోషెస్ రావు చంద్రారావు పంతులుగారికి 14076 ఓట్లును, గోవిందరాజులు నాయుడుగారికి 2471 ఓట్లును వచ్చింది. 550 ఓట్లు ఐడికిరాయి నకి. జిల్లాకలెక్టరు ట్రైబునగాలు చురుకుగా పోటీపడిరి. అది ఏలూరు నుండి ఒక ప్రభుభువు తిరార్ల సంపెం.

శ్రీమోతే గంగరాజుగారి గెలుపు

గంగరాజుగారు కృష్ణాను గెలుపుచున్నారు
కృష్ణామండలమునుండి చెన్నైలో శాసనసభకు అభ్యర్థి అగు నిలిచినవారిలో శ్రీమోతే గంగరాజుగారికి తక్కినవారందఱి కంటెను మోచువోట్లు అనగా 18279 వోట్లు వచ్చింది. ఇందులకు వారు మండలములోని అన్ని మండల అన్ని మండల ఓట్లన్నవను మండలములను గెలుపుచున్నారు. సర్వజనులక్షేమము కొరకు పనిచేయు నుద్దేశముతోనే శాసనసభ ఎన్నికలకు నిలిచి తిరిగినానే కృష్ణా ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడగోరితిరి. తనవోట్లూ స్వామ్యముల ప్రతినిధిగానే నిలిచియుండును. నావాగ్దానములకు ఎన్నడును భంగములుగదు అని గంగరాజుగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. (తంజివార్)

నంగరాష్ట్రమున ఎన్నికలు

రాష్ట్రీయ భారత శాసనసభలు

15 వ తేదీనినాడ ఎన్నికలు జరిగినవి. ఒక మహమ్మదీయ స్థానమునకు 2 యితరస్థానములకును (గంగరాష్ట్ర) కాసనసభకు భారత కాసనసభకు ఒక మహమ్మదీయ స్థానమునకు మరొక యితరస్థానమునకు కలకత్తానగరము ఓట్లను ఓట్లుయిచ్చిరి. ఎన్నికల స్థానము లన్నిటినిను అభ్యర్థుల ఏకైకము అనుచుయు ఛాన్సుగా కనుచుడిరి. భారతసభకు 100 టికి 17 ము తును రాష్ట్రీయ సభకు నూటికి 49 కంటకును ఓట్లు యిచ్చిరి. 15 వ తేదీ ఎన్నికలకు సంబంధించిన అభ్యర్థులలో రాష్ట్రీయ సభకు నిలిచిన ఒక స్వరాజ్య అభ్యర్థియైన భారతసభకు నిలిచిన బిష్వ చంద్రశాస్త్రిగారు మాత్రం కలక.

కరాచిలో ఎన్నికలు

భారతసభ - రాష్ట్రీయసభ

భారత సభకు ఒక మహమ్మదీయ స్థానమునకు మరొక యితరస్థానమునకు 14 వ తేదీ ఎన్నికలు జరిగినవి. కరాచి నగరమున మహమ్మదీయ కరులగు ఓట్ల సంఖ్య 1425 వారిలో 880 మంది మాత్రమే ఓట్లుయిచ్చిరి. 7 ఎన్నికల స్థానములు ఏ స్థానమునకును మరొక స్థానమునకును సి. వి. ఇ. గారికి 600 ఓట్లును, ఆయనకు పోటీగానిలిన వ్యవస్థాపకులు అభ్యర్థి (ప్రీ బజాన్ యస్ లో) సీగారికి 200 ఓట్లును, మెహంజే పెవేలయ్ ఎన్నిక స్థానమునకు వచ్చిరి. కైప్రవోజర్ల పోటీయైన యావద్దం దియెను విజ్ఞుదాసుగారికి తమ ఓట్లును యిచ్చిరి. భారత కాసన సభకు సీ భురాష్ట్రీయం దండంబును మహమ్మదీయ కరులగు ఓట్ల సంఖ్య 1100 భారతసభ మహమ్మదీయ స్థానమునకు జి. యస్ భూర్గి, గాయన, శునీతాలా కా శుక్రీ గాయము మారి కుమారుడు పీర్ హైదరు సాగాదును నిలిచిరి. భూర్గి గారికి 250 కి మైగాను 800 లు లోగాను ఓట్లు వచ్చినవి. మారి : తుమున ఎవరును ప్రచారము చేయుచున్నట్లే కనడలేదు ఈ ఓట్లు 20 తేదీని లెక్కపెట్టబడును. (అ. వె)

మహాత్మాగాంధీకి జెయ్

ఒక అశ్శుత మగు మరణవృత్తాంతము

మాలానా మోతాలీగారిని చెరసాలనుండి వదలగానే అనామదాబాదులో తనమిత్రులకు ఆయన యావృత్తాంతమును తెలిపెను కలకత్తాలో ప్రకటించబడినది. మహాత్మాగాంధీకి భంగి మధ్యపాటుముచేసి ఒక తెరుక తన భార్యకు వదిలివెను. అతనికి ఉర్రుతూ వెలువడినది. అతనిని రాజకీయ పరసాలకు తీసి కొనివచ్చిరి. ఆ చెరసాలలో మోతాలీగారి స్వీయచిహ్నమునకు పక్కకొట్టులో యిరిగి నుండిరి. మోతాలీగారు మహాత్మాగాంధీని నిర్భయమున సేవ మేమున అడిగిరి. అతడు చాలవ్యాత్రాపమును చెందుచు అవృత్తాంతము సంభయును దాపరికములేమంద తెలియపరచి నా కిచ్చి వ్యాజ్యముగా నీవిధించబడినది. ఈ కి, 4 కోటాము నిరంతరమును భగవన్నామ స్మరణ జూచును, మారి నామ సంకీర్తనమునందును గడుపుటయే నాకు మహదానందకరము. అట్లుగడిపి యీరిరమును కలిపి యెదను అని ఆతడు తెలిపెను. దివజాదు రాత్రి సకంధమున ప్రక్క కొట్టులో నుండి భగవన్నామ స్మరణ స్మర్యము భజన మోతాలీగారికి వివరించెను. మరణ క్షేమిధి. పండిత యాతడు తన జీవితకాల పరమాత్మలో లయించ జెసికొనగోరుచు ఈ క్షేమిధి ప్రార్థించుచుండినది. మహాత్మాగాంధీ అతనిని ఉర్రుతూ వెలువడినది. అది భక్తి విశేషమున మోతాలీగారు విడికొన్నాడు. ఆశుభ్రాంతిలో చనులైరి. ఆమరునాడతడు చిరునవ్వుతో కొట్టులోనుండి వెలువలకునచ్చి భక్తి పారవశ్యమున స్వయంచేయుచునే తలకంటులకడకు వెళ్లెను. ఉర్రుతూ వెలువడుచును తగిలించెడి మరుటమును అదిరి కలవై నుంచగనే అతడు ఉచ్చస్వరమున మహాత్మాగాంధీజయ్ అని అరచెను. వెంటనే చెరసాలలో నున్న ఖయిదీలందఱును విక కంఠమున మహాత్మాగాంధీ జయ్ అని అరచిరి. మహాత్మాగాంధీ నిర్భయముగ ప్రాణములను కడలెను. 15 వ తేదీ ముంబాయిలో పున కురికిరకంపును ప్రాణముల నిర్మించినవారిని మేలు చూడలేదు అని ఖయిదీలందఱును మాలానా గారితో చెప్పిరి. మరణకాలమున గూడ ఇంక ధైర్యముగ నుండువారిని నే నిదివరకెన్నడును చూడలేదు. ఇతడు మాడ అనసానీకాలమున గాంధీమహాత్మునే స్మరించెనే అదిచాల వింతగానున్నది. అని చెరసాల నుపంపించెడి టుకూడ మోతాలీగారికి గెను. ఓ సర్వేశ్వరా! నాకు పునస్కృతమును ఒకసారి నేను భంగి గాను భేడుగాను పుట్టింపుము అని మహాత్మాగాంధీ సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించినవాడు ఈ కథనమున గాంధీ మహాత్ముడు తప్ప వేరొకడు లేడు. అందుచలననే యీ భంగి మహాత్ముని నామమును స్మరించెను అని మోతాలీగారు సూపర్మెంటుతో చెప్పిరి. ఈ భంగి కథ కాశ్వరీయగ స్మరింపబడు పుణ్య భలలో వొక్కటిగానుండ కలదు. నీనినండి ఒక నీని బోధించగదంగినవో దీని సాంద్ర్యము కొరకడగలదు. (బొంబయి కానీకల్)

క్రమ కర్మాగారపు కార్యనిర్వాహకులు విడుదల చేయబడిరి.

తుని ఖద్దరు

కాకినాడ కాంగ్రెస్ డేరాకు కొన్న ఖద్దరులో

కలిపి యెంతమాత్రమును లేదు

తుని ఖద్దరు కలిపి ఖద్దరుగావుననే చిత్తకథకు విక్రయించిరి. తుని ఖద్దరు కలిపి ఖద్దరుని గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారి ప్రకటించిరి అని ఇటీవల పత్రికలలో ప్రకటించబడినది. ఈ పకటనలలో సర్వ మెంతమాత్రమును లేదని తుని తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి నకు నేను కృష్ణముగా చెప్పుచున్నాను. గోదావరి మండల కాంగ్రెసు కార్య సంఘము వారు ఆ కృష్ణ నెలలో తుని కచ్చి రి కోటాబండి కాంగ్రెస్ కమిటీయగు ఖద్దరుబట్టలను పంపించిరి. తుని కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నియమింపబడిన కత్తెలు కయారుచేయించిన ఖద్దరుబట్టలలో కలిపి యెంతమాత్రమును లేదు అని వారు నిర్ధారించెడిరి. అనామదాబాద్ ప్రాంతికమిటీవారి ఉత్తెవు ప్రకారము ఈ కత్తెలు ఖద్దరును కయారు చేయించిరి కాని అంధరాష్ట్రీయం దండలి కత్తెలెవ్వరును అనామదాబాదుకు ఖద్దరపంపనాడెను అని మాటాడుగా వారు మరల వాయుటచే తుని కత్తెలు కయారుబట్టల కొంత చచ్చి భాగము విక్రయింపవలసివచ్చెడిది. అంతమాత్రమున తుని ఖద్దరు కలిపి ఖద్దరుని చెప్పట వ్యాజ్యముగాదు. ఆర్ కాశ్వ. యస్. వెంకటాచారి యస్ గోవిందరాజులు, శివశ్యామగార్లు తుని కత్తెలు కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆజ్ఞాపారము కలిపి తేని ఖద్దరును కయారుచేయించుచున్నారు అని నేను యాధిగా చెప్పగలను. ఈ విషయమున దేశీ యులందఱు బాగుగా గమనింపగోరెదను అని తుని తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి కె. రంగాచార్యులుగారు తునినుండి తిరిగి వార్త పోసిరి

అఖిలభారత విద్యార్థి మహాసభ

సన్మాన సంఘ సభ్యులను చేర్చుట

ఈ నెల 20 వ తేదీలో నిలిపి వేయబడును

16 ఏండ్లకు మించిన వయసుగల అభ్యర్థులందఱును సన్మాన సంఘ సభ్యులుగా చేరవచ్చును. యమునా రెండురూపాయలు. శ్రీయుతి ఎం. వి. రామమూర్తిగారు గంజాం విశాఖ పట్టణము చుండలములలోను, శ్రీయుత క్రతావగిరి రామమూర్తి గారు దత్తమండలములలోను సంచారముచేసి సన్మాన సంఘ సభ్యులను చేర్చెదరు. ఈ నెల 20 వ తేదీ వరకు మాత్రమే సన్మాన సంఘమున చేరుట కరకాము కలదు. (తంజివార్)

కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ

ఈ నెల 24 వ తేదీని భీమవరములో జరుగును

కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ యీ నెల 24 వ తేదీని భీమవరములో జరుగును. మోటాన లారీల టెండరులను గూర్చిన మందలింపు నున్నది ఆ కమిషనరీయము లాసభలో చర్చింపబడును. (తంజివార్)

ధిల్లీలో కాంగ్రెసు నాయకుల

సమావేశము

ప్రస్తుతము ఆపి వేయబడినది

ఈ నెల 18 వ తేదీని ధిల్లీలో జరుగునట్లు మాలానా అబ్దుల్ కలామ్ అనగారిచే ప్రకటించబడిన కాంగ్రెసు నాయకుల సమావేశము ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడినది. మరల నెప్పుడో జరగు దియు ఖయదు ప్రకటించబడును.

బీహారు రాష్ట్రము ఎన్నికలు

భారత శాసనసభ

అంబికా ప్రసాద్ సింహ, మియాన్ అజాదుల్లాగార్లు నెను కటికసభలో సభ్యులుగా నుండిరి. మరల వీడ్డకే ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. వె)

అంగ దేశమునందలి రాజకీయ పరిస్థితులను, సర్ ఆర్ ప్రెమ మంజు గాయను లేదీమాండుగాయను, తమ భారత దేశ వర్గ టనమును కద్దుచేసికొనిరి.

అకాలీలపై దాడి

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు దేశభక్త

వెంకటప్పయ్య చతురుగారి ప్రకటన

అకాలీ ప్రభుత్వవ్యతిరేకతను యిష్టానుసారముగా చూపుచు అమృతసరువ రావలెనని విధిరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు కాంగ్రెసును పూర్వగా 17 మంది శ్రీమంతులను పునః

1. దేశభక్తమునకు భారతీయ గుర్తార్, అకాలీ దళ సంఘములైన దాడిచేయుట దౌర్జన్యవిధానములగు కార్యములను చేయుటకు భారతదేశమున ప్రజాసంఘముల నేర్పరచుటకు గల స్వాతంత్ర్యమును రూపుమాపుటయే యగునని యా

(అ.) శ్రీమంతులు 1. రాజగోపాలాచారి, టి. ప్రకాశం, దేశపాడి ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్, కల్లూర్, మల్లభాయిబేర్, జయం మోహన్, జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, మోహిలాల్ నెహ్రూ, కిచలు, జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, రాఫు

(ఆ) ఈ అకాలీ భట్టుల యిద్దరు ఎల్లప్పుడను అమృతసరువలో నివసించుచు అకాలీల అన్ని విధముల సహాయము చేయుచు కాంగ్రెసుపక్షమున ప్రచారకారము చేసినచి

శాస్త్రనోలంపున సంఘసభ

ఈ తీర్మానము ఆమోదించబడిన పిమ్మట అచటకున్న వాడుకలలో శాస్త్రనోలంపున సంఘసభులు ప్రత్యేకముగా గభ

అకాలీ గురుద్వారా సంఘ

నాయకుల కేసు

15-వ తేదీ విచారణ

మధ్యాహ్నము నలహరములైన పిమ్మట ఫిర్యాదీ పోలీసు సి. వి. డి. నూపరంబెండెంటు స్పెక్టరుగారు సాక్షునిచ్చిరి. 1920 ఆక్టోబరు నెలలో గంధీగారు అమృతసరువచ్చిరి. అటు

ఆ విషయము 16-11-1920 తేదీన బ్రిట్యూనుస్ కోర్టులో ప్రకటించబడెను. (సాక్షి బ్రిట్యూనుస్ తన దాఖలు చేసెను) దాని గంధీగారిని గూర్చిన ఉద్దేశముల న్యామకములు చెప్పిరి. ఇప్పుడు దానిని దాఖలు చేసితిమి. ఇందు రజావు చేసినందునని నెహ్రూగారు నడిచి. గంధీగారు నెహ్రూగారిని గూర్చి

మధ్యాహ్నము నలహరములైన పిమ్మట ఫిర్యాదీ పోలీసు సి. వి. డి. నూపరంబెండెంటు స్పెక్టరుగారు సాక్షునిచ్చిరి. 1920 ఆక్టోబరు నెలలో గంధీగారు అమృతసరువచ్చిరి. అటు

వారు కిచ్చె నెట్టివచ్చునని విధించు వారు వెనుదిరుగుచుండిరి అయినా సంఘములకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను

అమృతసరువలో కాంగ్రెసుకులైన కార్యకర్తలను అమృతసరువలో కాంగ్రెసుకులైన కార్యకర్తలను అమృతసరువలో కాంగ్రెసుకులైన కార్యకర్తలను

భారత శాస్త్ర సభ

గంజాము విశాఖపట్టణముల ప్రతినిధి

గంజాము విశాఖపట్టణ మండలముల ఓటర్లకు భారత శాస్త్రసభకు శ్రీయుక్త భూమిరాజు నెహ్రూగారు గారు

ద్వి. బి రామచంద్రరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. దివాన్ బహదూర్ మోహన్ రామచంద్రరావు (మిత

చెన్న ప్రభుత్వసభకు బ్రిట్యూనుస్ సామెలుగారు (నిజదనో) మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడిరి. (కొ

వాట్సునంతుల హత్య

వెనుక, నవంబరు 15:— వాట్సునంతుల హత్య జరిగిన సమయమున, క. బొన్సెంటినుగారు వివిధ ప్రదేశములందు 6 మిల్షియా రక్షకదళములు ద్యూటీమాత్రము చేసెడియు

ఇంజనీయర్ల సంఘము

బొంబాయి, నవం 15:— బొంబాయి ఇంజనీయర్ల సంఘము శృంగ సమావేశము నిర్వహింపెను. ఉదయమున, బొంబాయి

సామంతముల ట్రాన్స్ మహాసభలు నందు వియజరి గెను. ఆ సమయమున గంధీగారు బొంబాయిలోనును మువ

పంచాయితీలను దొంగిలించుచు రద్దుచేసి పంచాయితీసంఘ పథ్యులకు ఆరెస్తుచేసి వారికి కేసులు వేసిరి. బెల్గామి మండలమున బి. పంచాయితీలకు ఉత్తరపు సారము యిద్దరు నెట్టి

15వ తేదీ విచారణ

మీరు ఉదయం 11 గంటలకు మరల విచారణ ప్రారంభమై డి. ముద్దయ్యగారు న్యామకములను చెప్పిరి కిరీతులు

వీరి కోర్ట్ 120. డి, 121 ఏ. 122 ఏ. బ్రిట్యూనుస్ పరిణవట్టులు 17 (1) 17 (2) కేసులకు ప్రకారము న్యూర్

ఆంధ్ర వార్త

1923 సంవత్సరము 16 వ తేది

శుక్రవారము

లేబరు శాఖ

—:—:—:—

కార్మికుల నిమ్నజాతుల యభ్యుదయము నిమిత్త మేర్పడిన లేబరు శాఖ 1922-23 సంవత్సరమునం దెట్లు పనిచేసినో దెలిపెడి నివేదిక బయల్పడెదలినది. దీనినిబట్టి జూచిన, స్థానిక సంఘములలో నిమ్నజాతులకు లెగిన ప్రజేశ మొసగ లేదని తెలియనగును. 4 జిల్లా బోర్డులలోను, 46 తాలూకా బోర్డులలోను, 28 మ్యునిసిపలు సంఘములలోను నిమ్నజాతులకు ప్రాతినిధ్య ములే లేదని, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. మిగిలిన స్థానిక సంఘములలో నిమ్నజాతుల కున్నత జాతులవారిని ప్రతినిధులుగ నియమించిన నిదర్శనములు చాలగలవు. ఈమారు మద్రాసు శాసనసభకు నియమించబడిన సభ్యులలో ఆదిమాంధ్ర ప్రతినిధులకు స్థాన మొసగలేదని, తత్సంఘములు మొర బెట్టుచున్నాడు. ఇందుకొరకై వారుజేసిన యాందోళనము ఫలించలేదు. ఇకముందయినను ఎట్టి యవకాశములేదని అవలంబి నారాయణరావుగారి లేఖ వలన దెలియుచున్నది. నిమ్నజాతులలోని అస్పృశ్యులను బైకి తీసికొనిరావలసిన యవసరముండగ, ఇతర జాతులవారిపై నెక్కుడభిమానము జూపుటకు కారణము గనుపించదు. కాని, నిమ్నజాతుద్ధరణమునకు ప్రభుత్వమువారికన్న ప్రజలే ఎక్కుడుగ తోడ్పడగలరు. వారియెడ నిదివరకు ప్రవర్తించుచున్న విధము మార్పుజెందవలెను. అస్పృశ్యత యంతరింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడివిషయమై ఎంత శ్రద్ధవహించినో ప్రజలకు దెలిసిన విషయమే. మహాత్ముని యద్యమ మారంభమయినపిమ్మట, ప్రజల దృక్పథమునందు చాలవరకు మార్పుగలిగినను, ఆచరణలో నది గనుపడవలయును. స్థిరముగ నది నెలకొనవలయును.

భారతీయులలో నైదవవంతు ప్రజలు అధోగతి బడియుండ, భారతజాతి సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటకు సాధ్యపడదు. జాత్యైక్యము బలపడజాలదు. ఇట్టి ముఖ్య విషయముల పట్ల దేశ ముపేక్షవహించుచో, ప్రజల మనోరథ మీజేరుటకు వీలుండదు. చుట్టి పరిశ్రమలకు ఆదిమాంధ్రులు మిక్కిలి తోడ్పడగలరు. కిద్దరు విషయమున వారు తోడ్పడునంత యధికముగ మరియొకరు తోడ్పడజాలరు. భారతీయు లీ విషయమై తదేకదీక్షతో కృషిసలుపవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. లేబరు కమిషనరుగారి రిపోర్టు అభివృద్ధి సూచకముగ నున్నదని ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించుచున్నారు. మద్రాసు పురమునందలి కంచముల గూడెములలో అభివృద్ధియొకను చాల గలుగవలసియున్నదని ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచున్నారు. కాని చెన్నకట్టణమున కన్నను యితరప్రదేశములలో నిమ్నజాతులు నివసించెడి ప్రదేశములు లోపభూయిష్టముగనున్నవి. వీనిని చక్కబరుచుటకు, ప్రభుత్వమువారికన్న ఉన్నత జాతుల వారే ఎక్కుడుగ తోడ్పడగలరు. ఉభయజాతులమధ్య నుండెడి రాతిగోడను తొలగించిన గాని, సత్వరాభివృద్ధి సాధ్యపడదు. ఉభయ

లకును సహవాస సహచర్యములు బలపడుకొలదియు, నిమ్నజాతులకును అల్పవికాసము గలుగును. అల్పవికాసము గలుగుకొలదియు, వారు త్వరితగతి ముందుకు నడువగలుగుదురు. యూరపియను క్రైస్తవాధికారు లీ విషయమై సలుపదగిన యవకార మత్యల్పము. వారి ప్రయత్నములవల్ల ఆదిమాంధ్రులు అవిశ్వాసము జూపుట సహజము.

నిమ్నజాతులకు కొన్ని భూమిల నిచ్చినట్లుల రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఈభూమిలను నిమ్నజాతుల వారెంతవర కుపయోగించిరో, వారికివి ఎంతవరకు లాభించినో దెలియదు. కొన్ని జిల్లాలలో, వీనివలన నిమ్నజాతుల కెక్కుడులాభము గలుగలేదని తెలిసెను. వలసన, మారుమూల నెక్కడనో కొన్ని నెట్లభూమిని ప్రసాదించినయెడల, స్వగ్రామమును వదలిపోయి సేద్యముజేయుటకు సామ్యుచాల ఖర్చుగును. నిమ్నజాతులు తమ కుటుంబములను దూరప్రదేశమునకు కొనిపోవుటయు కష్టముగ నుండును. అందుచే స్వల్పమగు భూముల నిచ్చుకద్దతి విశేషలాభకారిగ గనుపించదు. ఏగ్రామమువారి కాగ్రామమునందే జీవనోపాధి గుడురుట కవకాశ ముండవలెను. నిమ్నజాతుల స్థితిని చక్కబెట్టుటకు, భూస్వాములు దలపెట్టిన సత్వరాభివృద్ధి గలుగును. పనిలేని సమయములలో గృహపరిశ్రమలలో నిమగ్నులగుటకు వారి కవకాశము గలిగించుట మేలు. ఇంకను మార్గము లేన్నియోగలవు. ఉన్నతజాతుల యాచార్యమువై నిమ్నజాతులకు విశ్వాసముగలుగుచో, ప్రభుత్వసహాయమును వారపేక్షించరు. ఇప్పుడు జాతీయభావము వారియందును ప్రజ్వలించుచున్నది. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు వారును పాల్గొని, జాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారు. హిందూ మతాభిమానము వారి నావహించెనుటకు పెక్కు నిదర్శనములు గలవు.

సరియగు ఏర్పాటులున్నచో, ఆదిమాంధ్రులు జాతీయోద్యమమునకు బలము గలిగింతురనుటకు సందియములేదు. వారి సుద్ధరించుటయనిన, ఉన్నతజాతులవారు తమను తా ముద్ధరించుకొనుటయే యగును. భారతీయులలోను, హిందువులలోను అంతర్భాగలుగు నిమ్నజాతులను ప్రేమింపజాలకపోయిన, ఉన్నతజాతుల జాతీయభిమానము వట్టిబూటకమగును. ఉన్నతజాతులు త్వరలో మేల్కొనకున్న వారు క్రైస్తవ మిషనరీల పాలగుటయు, అధికారులచేతి కీటుబామ్మలగుటయు వింతగాదు. ఇట్టి దుస్థితి యిదివరకే వాటిల్లినది. అది యొకను ప్రజలమై భారతీయుల శక్తిని క్రుంగజేయగలదు. నిమ్నజాతులు వేరగుకొలదియు, అధికారులు వారిని చేరదీయటయు ఉభయసంఘముల వారికిని చీలిక గలిగించి దానిని స్థిరపరుచుటయు జరుగక మానదు. ఇట్టి ఫలితమునకు నిమ్నజాతులను నిందించి ప్రయోజనములేదు. నిమ్నజాతుద్ధరణకు భారతీయులలో నన్నిపక్షములవారును గలసి కృషిసలుపుట భావ్యము. ఈ విషయమై పక్షములలో బనిలేదు. రాజకీయ, సాంఘిక, మత ప్రచారకులందరును, ఇందువిషయమై శ్రద్ధదీసికొనుట ముఖ్యము. ఏ యుద్యమ మభివృద్ధిజెందుటకును, ఈ ప్రశ్న యద్దు దగులుచున్నది. ఈ ప్రశ్నను సాధించుటకై తమ జీవితమును భారబోయుచున్న ప్రముఖులు ధన్యులు. కాని వారికి ప్రజలతోద్బాటున్న గాని, యభివృద్ధి గలుగజాలదు. తాత్కాలికాహము వలన గాని, క్రియావిరహిత సానుభూతివల్లన గాని ప్రయోజన ముండదు.

కార్మికులస్థితి 1922-23 సంవత్సరమునందు చక్కబడినట్లుల దోచదు. సంవత్సరమునందంతయు, కార్మిక పరిస్థితులు శాంతముగనున్నవని,

లేబరు కమిషనరుగారు దెలుపుచున్నారు. కార్మికులు దండనలకు భయపడి, సమ్మెలు మొదలగు చర్యలకు బూనకుండి సంతమాత్రమున, కార్మికులలో సంత్వప్తి ప్రబలినట్లుల ఎంచుకొడదు. కార్మికుల శాంతిస్థితి యజమానులకును, అధికారులకును అనుకూలముగనున్నను, వారి యభివృద్ధిని సూచించదు. రిపోర్టు ప్రకారము, సంవత్సరమునందంతటను కార్మికుల సమ్మెలు 23 వరకు జరిగెను. మద్రాసు నగరమునందు పదిసమ్మెకట్టులు తలసింజెను. మిగిలిన పదమూడును ఇతర ప్రదేశములలో జరిగెను. రిపోర్టుబట్టి 6 సమ్మెలు జయప్రదముగ ముగిసెననియు, 4 సమ్మెలలో పాక్షికముగ జయము గలిగెననియు, 10 సమ్మెలు అజయముగాంచెననియు, మిగిలిన మూడింటిలో ఫలితమునుగూర్చి ఎటు జెప్పటకును వీలు లేదనియు, దెలియుచున్నది. అన్నిటికన్నను మద్రాసు అల్యూమినం వర్కు కంపెనీలో గలిగిన సమ్మె మేసెల 17 వ తేదినండి సెప్టెంబరు 5 వ తేదివరకు సాగెను. ఇదియే చాలకాలము నిలచిన సమ్మెకట్టు. ఈ సమ్మెల వృత్తాంతము జదివిన, కార్మికుల స్థితి బాగుపడలేదని గన్పట్టును.

లేబరు సంఘములు చాలవరకు నిదురించుచున్నవని, లేబరుకమిషనుగారి రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఇందునుబట్టి, లేబరుసంఘములు పనిజేయకండుటయే, శాంతి స్థితికి కారణముగాని, కార్మికుల అనుకూలస్థితిగాదని సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. నిదురించుచున్న కార్మిక సంఘములను మేల్కొలుపుటకు లెగిన కృషి జరుగలేదు. ఇక దక్షిణాఫ్రికా నుండి పంపివేయబడిన కూలీల స్థితి, లేబరు కమిషనరు గాతు మిక్కిలి యనుకూలముగ నున్నట్లుల వర్ణించిరి. కాని, సి. ఆర్. నాయుడుగారు దెలిపెడి సంగతులబట్టి జూచిన, ఇందుకు భిన్నమగు కడువిషాద స్థితి గన్పట్టును. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి అసత్యపు వాగ్దానములను నమ్ముకొని పలువురు కూలీలు ఇండియాకు వచ్చుటయు, ఇక్కడ విశేషలాభము గలుగునని దెలుపుటచే ఆశపడి వచ్చినవారు నిరాశులగుటయు తలసింపుచున్నది. కాని, ఇటుల తిరిగి వచ్చిన వారు తమ కెట్టి సహాయ ముక్కరలేదని అధికారులతో జెప్పినట్లుల రిపోర్టు దెలుపుట మాత్రము విచిత్రముగ దోషక మానదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కష్టముల సీతీరన చలకనజేసినంత మాత్రమున, నిజస్థితి మరుగుపరుచుటకు వీలుండదు. నిమ్నజాతుల క్షేమముకొరకేమి, కార్మికుల క్షేమము కొరకేమి అధికారులు కొంత ప్రయత్నముల సలుపుచున్నారని తెలిచి, ప్రజలవిషయమై ఉపేక్ష వహించుట మిగుల యసభ్యము. నిరంతర కృషి సలుపుట ప్రజల ధర్మమని నెక్కి దెలుపనవసరములేదు. స్వయంసహాయమున కిట్టి కృషి మిగుల దోహద మొసగ గలదు. స్వరాజ్యస్థితికిందువలన విశేష ప్రోద్బలము గలుగక మానదు.

కాంగ్రెసు: అకాలీనమన్య

—:—:—:—

అమృతసరమునందు జరిగిన కాంగ్రెసునాయకుల సమావేశము, అకాలీ సమన్వయ గూర్చి చర్చించి, అకాలీల పట్ల ప్రభుత్వమువారు జూపిన వైఖరి భారతీయుల వాక్యాంతర్యమునకు భంగకరమనియు, స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటకు జేసిన చర్యయగుటచే అన్నిమతముల వారును సిక్కు మతస్థులకు శక్తివంచన లేక తోడ్పడవలయు ననియు గావించిన తీర్మాన మంతయు

సంభాషణముగ నున్నది. దౌర్జన్యరహిత సంఘటన మునకు నిరోధము గలుగుచున్నపుడు, భారతీయులు చూచుచు నూరకుండజాలరు. అకాలీ ప్రశ్న జాతీయప్రశ్నయైనది. అకాలీలు మొదటి నుండియు తమ ధైర్యస్థైర్యములవలన నేమి, అహింసా ప్రతానమునము వలననేమి, అదృష్టమును కష్ట ఫహిష్టులవలననేమి, నాగరిక ప్రపంచము నాశ్వర్య నిమగ్నము గావించిరి. అకాలీలు మహాత్ముని యుద్యమమునకు వన్నెదెచ్చిరి. దేశ గౌరవము నినుమడింపజేసిరి. నేడు మరల అకాలీలు భంజన ప్రభుత్వాగ్రహమునకు గురియగుచున్న సమయమున దేశము వారియొడల అర్హకారము జూపుట సముచితము. మహమ్మదాలీగారు దెలిపినటలు, అకాలీనాయకులకు ఇతరులు జూపదగిన మార్గములు లేవు. శాసనోల్లంఘనము విషయమున, వారే దేశమున కంతకును మార్గదర్శకులగుచున్నారు. అకాలీలకు ఆర్థికముగ నేమి, ఇతరవిధముల నేమి, సహాయముజేయుటకును, దేశమునందంతటను అకాలీ క్రశ్నగూర్చి క్రబోధించుటకును ఉపసంఘ మేర్పటుపడెను. ఈ కమిటీలో నిరువురుసభ్యులు అమృతనరములో నుండియే తోడ్పడవలయునని కోరబడెను. వీరిరువురును ఎప్పటి పరిస్థితుల నక్కడను తెలియజేయుచుందురు. శాసనోల్లంఘన సభ్యమువారు గూడ ఈ విధముననే తీర్మానించుచు, అకాలీసంఘములు అక్రమములని ప్రకటించబడుటచే వానియందు కాంగ్రెసుసభ్యులు సహకారసభ్యులుగజేరి తమ సానుభూతిని క్రియాపూర్వకముగ దెలుపవలయుననియు, సూచించిరి. కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ వారు సమావేశమగుట కీ మారు విలులేక జూయెను. ఈనెల 25 వ తేదిన అహమ్మదాబాదు లో మరల గూడెదరిని ప్రకటించబడెను. వర్కింగు కమిటీవారుగూడ నాయకుల నిర్ణయము నామోదించి, అకాలీలకు తగిన ప్రోత్సాహము గలిగించెదరిని నమ్మెదము. హిందువులను, మహమ్మదీయులను, సిక్కు మతరక్షణకై ఆ తురము జూపుట, శుభచిహ్నము. భారతీయులన్ని శాఖల వారిమధ్య, అన్యోన్యసహకారము ప్రబలిసగాని, సహాయ నిరాకరణోద్యమము విజయము గాంచజాలదు. అంతస్సఖ్యమునందే స్వరాజ్యము గలదు. దాని యావశ్యకతను నాయకులు గ్రహించినందులకు సంతసింపవచ్చును. మీ ప్రయత్నములు నెఱవేరి అకాలీల త్యాగములను సఫలీకృతముగావించి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చుకాకయని, కోరెదము.

మార్షింగుపోస్తు పత్రిక భయము
హిందూదేశము దెప్పించెడి సరకులలో దాదాపుగ నన్నియు ఇంగ్లండునుండియే వచ్చుచున్నవని, ఇండియాపత్రిక ప్రతినిధులగు ఇన్సుగారే సూచించియుండిరి. ఇంపీరియల్ ప్రెస్సరెస్సపద్ధతిని హిందూదేశ మవలంబించినట్లు ప్రకటించకబోయినను, ఆచరణలో నిడియే కొనసాగుచున్నది. కొంతకాలముక్రిందట కామన్సు సభలో జరిగిన చర్చయందు ఇండియా సహాయ మంత్రయగు విన్టరులునుగా రీసంగతినే తెలియజెప్పిరి. ఇంగ్లండులో రైల్వేలకొరకు సామ్యునక్క దీసికొనినంతమాత్రమున, పరికరముల నన్నిటిని ఇంగ్లండులోనే కొనుగడులు పూచీపడవలయునని, పార్లమెంటుసభ్యులు కొందరు గోరిరి. వింటరులు గారు వీరిసలహాకు బదులుజెప్పుచు, ఆచరణలో నిటులనే జరుగుచున్నందున, క్రత్యేకముగ పూచీపడ నక్కరలేవనిరి. సరకు లెక్కడ చౌకగ దొరకిన నక్కడ దీసికొనవచ్చుననుట, సిద్ధాంత

మునందు మాత్రమే గనుపించునుగాని, ఆచరణలో గనుపింపదు. ఇప్పుడయినను అత్యల్పముగు సామానులనొకవేళ ఇతర దేశములందు కొనుగడల, మార్షింగుపోస్తు మొదలగు పత్రికలు గగ్గలుబెట్టుచుండును. కొన్ని రైల్వేలకులకొరకు, ఇక్కడ నుండి అస్తియాదేశమునకు అర్థమలబుపిందలకు, మార్షింగుపోస్తు పత్రికకు కట్టరాని అగ్రహము గలిగినది. ఇచ్చుగారిపై సీపత్రిక మండిపడుచున్నది. ఇండియాసామ్యుదినుటచే, ఇండియాపత్రికమున మాటలాడెనని మార్షింగుపోస్తు పత్రిక వీరిని నిందించుచున్నది. హిందూదేశపు సామ్యుదిని దాని కట్ట వీరు పూర్ణ విశ్వాస ద్రోహము గనుపరుపలేదని, మార్షింగుపోస్తు విలపించుచున్నది గాబోలు ! ఇచ్చుగారి ప్రసంగము బట్టి ఇంపీరియల్ ప్రెస్సరెస్స పద్ధతిని నేడు గాకున్న రేపయినను ఇండియా కంటగిట్టుమరని గ్రహింపవచ్చును. ఇందుకు ఇండియా అభ్యంతరము జూపు నేమోనని, ప్రధానమంత్రియగు బాల్గవినుగా రా తురము జూపిరి. బాల్గవిచువత్తుమువారు, మరల ప్రాబల్యము వహించుచో ఇంపీరియల్ ప్రెస్సరెస్స పద్ధతి అన్ని ప్రాంతములందును పాడుకొనునని యూహింపవచ్చును. అందుచే మార్షింగుపోస్తు పత్రిక దిగులుకడ నవసర ముండదు.

“జజిరత్ డిల్ అరబ్” దినము
నేడు జజిరత్ డిల్ అరబ్ దినముగ పరిగణింపబడినది. దేశమునం తంతటను సభలు జరుగును. కిలాఫాత్ సమస్య పరిష్కారముకొరకు, తీర్మానములు గావించబడును. తురుష్కకిలాఫాత్ సమస్యలు చాలకాలమునుండియు మహమ్మదీయ ప్రపంచమును కలవరకలుచున్నవి. తురుష్క సమస్య ఇటీవల సంతృప్తికరముగ పరిష్కారమయ్యెను. కాని మహమ్మదీయుల కత్తంత ప్రేయమగు కిలాఫాత్ సమస్య ఇంకను పరిష్కారము గావలసియున్నది. ఈ సమస్యయొక్క ముఖ్య సారాంశమేమి ? అరేబియాలో మహమ్మదీయ పవిత్రస్థలములు గలవు. అవి మహమ్మదీయ పరిపాలనము క్రింద నుండవలెనని, మహమ్మదీయమతము విధించుచున్నది. తుర్కీ పరిపాలనము దొలగిన పిమ్మట, అరబ్బులకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చియుండినచో, ప్రస్తుత సమస్య యుదయించకబోయెడిది. అందుకు మారుగ, అంగ్ల ప్రెంచి పరిపాలనము సాపేతముగ ఉచిత మహమ్మదీయుల కోర్కెలు సఫలము గాకబోయెను. ఈ విషయమై వారు మిగుల కట్టుదల జూపుచున్నారని, అలీపాదరులయొక్కయు, ఇతర మహమ్మదీయ నాయకులయొక్కయు, ప్రసంగములు చెప్పకనే జెప్పుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, మహమ్మదీయుల కింతవరకును హిందువులు మిగుల సహాయము జేసియుండిరి. ఆ కత్తువయమునందు ఉభయులయధ్య సఖ్యము పెరిగెను. ఏకారణముచే నయిననేమి, ఆసఖ్యమునకు కొంతవరకు భంగము వాటిల్లినను, విశేష నష్ట మింకను గలుగలేదు. మహమ్మదీయ సాధులకు, కిలాఫాత్ సమస్యకొరకై, హిందువులు కత్తివరస తేక సహాయముజేయుట యవసరము. ఉభయ సంఘములమధ్య ఎన్ని భేదములున్నను, పరస్పర సహాయము జేయుట కివి అడ్డుపడజాలవని, వెల్లడిజేయవలెను. ఉభయసంఘములును కలిసి పాటుపడుచో, కిలాఫాత్ సమస్య త్వరలో పరిష్కారము గాంచక మానదు. నేటిదినము హిందువులను మహమ్మదీయులను తమ సఖ్యమును వెల్లడిజేసి, కిలాఫాత్ సమస్య కొరకేమి, స్వరాజ్యసమస్య కొరకేమి, ఏకమత్యముతో కృషిసలిపెదమని తమ సత్వయమును బహిరగతముగావించి, కృతార్థులగుదురుగాక!

స్థానిక వార్తలు
సెనేటు ఎన్నికలు:—ఎన్. టి. గాన్ధీగారిగాక నీలగిరి జిల్లాలోద్భవపున మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయ నేతలుకన్యకుగ నెన్నుకొనెడిరి.
ఇంపీరియలు బ్యాంకు:—ఇంపీరియలు బ్యాంకువారు గవర్నమెంటుపత్రముల సెక్యూరిటీమీద కౌశలము బులుముల వై. డి. సెల 15 తేదీనుండియు నాటికి 5 చొక్క మార్చిరి.
భగవత్ కథాప్రసంగసభ:—వై. కథవారి యా జమాన్యముక్రింద నవంబరు 18 వ తేదీ ఆదివారము 4-30 గం. తిరుమపిలకొల్లెచరిత కాలాడేవమును బ్రహ్మశ్రీ రంగారాం గారు, (చివరివరము) గాంధీయ-వొండరుండలము స్కూలు మందిరము, మింటుపిరి.
ధియన్తికు ఎండవరుసాసంఘటి:—వై. సంఘంబి రమునందు, రి. నుంకరామకట్టిపిరిలో శనివారము 17 వ తేదీ 5-15 గం. పి. రాజగోపాలను ఎం. పి. గారు “కాలము, మానసిక స్వాతంత్ర్యము” అను బెర్సనుగారి గ్రంథమునుగూర్చి ఉపన్యసింతురు. ఉపన్యాసానంతరము జరుగు చర్చలో యెల్లరు పాల్గొనకచ్చును.
స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికి అభినందనములు:—పి. సి. సి. బాలికాపాఠశాల ఉపాధ్యాయులు ఇంతాడిపేటలో గల తమపాఠశాలయందు 17 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంత్రము 4-30 గం. స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు కాసునకన్య వ్రెండులగుగాను, వారికి అభినందనము లొసంగుటకు, సమావేశమగుదురు. ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కృతక మిత్రుల సంపాదనలు నిభాగ్యకృతుల వహింతురు.
పండితులసభ:—చెన్నైలో ఆంగ్లసభామందిరమునందు (ఫ్రాన్సిసుజోసెఫ్ చిర్చి, ఎస్టేషన్) శనివారము సాయంత్రము 4 గం. తెలుగుపండితుల సభ జరుగును. నూతనయూనివర్సిటీ చట్టమువలన గలిగిన పరిస్థితులను చర్చించి, తమస్థితినిబట్టి దేశీకొను ప్రయత్నములు విచారించబడును. పి. బి. జల్లాపూర్ స్వామి చెట్టిగారు అధ్యక్షులుగ నుండును. పి. పాపయ్య చెట్టి గారు కార్యదర్శి. (చి. అం. సభ.)
తిరువల్లిక్కేణి సంగీతసభ-జలతరంగంకచ్చేరి:—ఈనెల 18 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గం. లకు తిరువల్లిక్కేణిలో వెంకటాచలం చెట్టిపిరిలో ఒకటవసంబరు గృహమున జలతరంగంకచ్చేరి జరుగును.
ముల్కయ్యగారు (సేం) జలతరంగం, నాయకయ్యగారు (సేం) ఫిడో, శంకరమీనగారు (తిరువారు) పురంగం, పార్లసారధి (12 ఏడ్లవారి) కలెరె.
రాకపోకలు:—పి. డబ్ల్యు. ఎన్. కాట్టను పి. సి. ఎన్. నేటి ఉదయం బోటు మెయిలులో మదరాసు వచ్చిరి.
పి. ఆర్. వాల్ కిన్ను నూతనముగా నియమింపబడిన సీ కన్స్ట్రక్షన్ కలెక్టరుగారు భార్యతో సహా నేడు ఉదయము బొంబాయి మెయిలులో వచ్చిరి. 26 తేదీన ఉత్తరగూడు స్వీకరింతురు.
రైలు పి. జాన్సనుగారు బెంగళూరు మెయిలులో నేటి ఉదయం చెన్నైలో దిగి గవర్నరుగారి ఆధిగానున్నారు.
ఎ. విల్సనుగారు, కూర్మిగారు, భార్యతో సహా నేడు గవర్నరుగారి ఆధిగానున్నారు.
హెచ్. ఎ. వెన్ను పి. సి. ఎన్. సాల్పు, ఆల్ఫ్రీడ్ కమిషనరుగారు మంగుళూరు మెయిలులో నేటియందు చెన్నైలో వచ్చియున్నారు.
ఆర్. సి. బ్రెస్టో, హార్వరు ఇంజనీరుగారు నిన్న రాత్రి కొచ్చిరుబోయిరి.
కలకత్తా మెయిలు నేడు మధ్యాహ్నము 1-30 గ వచ్చి నది. రిక్త గంటలు ఆలస్యమైనది.
* * * * *
కొద్దికోటల క్రిందటనుండి ఇనుప్రాయుధా స్వూపిడితులై యున్న టి. వి. శేషగిరి అత్యురుగారు యువకుల కొంఠెము నిమగ్నముగానున్నారు. ఇంక పూర్తియైన అశోకగర్వము కేళిగోరెడు.

జర్నల్ సమస్య

తర్వాత పరిష్కారము గావలె ననుట

మిత్రమండలి సభ

అంశ 14, సవరణ 14:— ఉదయము 10-55. మైక్ను ప్రతికలో స్పష్టము ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

యూరప్ లో ఈ ప్రజలము లేకుండ గ్రేటు బ్రెటును చేయవలెను. ఇందులకు నష్టపరిహారములను ఆర్థికవారసునితో దానిని సమాజేత పరచవలెను. జర్మనీ ఎంత ఇక్కడ గలదని పరిశీలించుటతో ప్రయోజనము లేదు. మొత్తముమీద విశ్వాన్నితోచాది ఆర్థికవిషయములను నిర్ణయింపవలెను. జర్మన్ ఆర్థికవారసునిను ఇక్కడ ప్రజలము నరయవలెను. దేశములో నిజముగా కాంతిని కలుగజేయవలెను. విదేశపు వరపరిచి కలుగజేయవలెను. ఇతరులకు ప్రజలము కలుగజేసికొనకుండ జర్మనులు పని చేసికొనుటలు జేయవలెను. కరెన్సీని మార్చవలెను. జర్మనీకరెన్సీ పరవతి మరల ఏర్పడినగాని జర్మనులు నష్టపరిహారముల నీయవలెను. ఇది నష్టపరిహార మొత్తమును విధించినగాని నీయవలెను.

పరిశీలన చాల భయంకరముగా నున్నది. భావినికులు భయంకరముగా తోచుచున్నది. పరాములు మనలో కలియకున్నను, మనము ముందరికి కార్యసాధనము జేయవలెను.

ప్రస్తుతమునకు మార్కముకంటే ప్రభుత్వమువారు నియమించిన రూపాయికి ఒకపైసకు నాలుగుపైసలు మార్కమును ఎక్కువ లాభకరముగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి చేయు కత్తి లేదని మైక్నుప్రతిక సమాచారము తెలియజేయుచున్నాడు.

భారతదేశము-ఆఫ్రికా

స్వల్పసేనానివైఖరిని ఖండించుట

అంశ 14, సవరణ 14:— ఉదయము 12/35. ఆఫ్రికాలో భారతీయులనుగూర్చి స్వల్పసేనానివైఖరిని మైక్ను ప్రతికలో స్పష్టముగా తెలియజేసింది. ఆఫ్రికాలోని రాజుగారు స్వల్పసేనానిని పొడిచివేసింది. ఈ సందర్భము లేదనియు తాను వాదించినందు తెలియజేసింది. ఒక అసహన వాదులు కప్పు తక్కినవారందరను భారతదేశసమస్యకు సానుభూతితో జూడబడెననియు లాభకరముగా సంఘనియు అనుకొనుచున్నా రని.

జపాను ప్రభుత్వము

ప్రధానామోద్యుని ప్రకటనము

అంశ 14, సవరణ 14:— జపాను ప్రభుత్వమువారు ఖర్చును తగ్గించెదననియు సామర్యము నియోజకాధి కారులను నిర్వహరనియు వ్యవహారపు పరిధి ప్రోత్సహించెదననియు విదేశ వర్తకమును బాగుజేసెదననియు ప్రధానామోద్యుడు తెలియజేసి అందరును మిత్రములును జేయవలెనని.

సామ్రాజ్య మంటును వాయువార్తా ప్రచారము అత్యవసరముగా జరగ ప్రజలెట్లు వలెననియు చాల చతుః అనియు తీర్మానించి.

ఇండియా మెర్కంటైలు బ్యాంకు చీఫ్ మేనేజరు పెర్సెస్ లూగారు చనిపోయి.

మార్చింగుపోస్టు అభిప్రాయము

అంశ 15, సవరణ 15:— మార్చింగుపోస్టు సంరక్షక విధానమునే సమర్థించుచున్నది. ఇటీవల ఇండియాగవ్వ మెంటు వారు, జి. వి. సి. రైల్వేలపై వారు 2900 రైలుబట్టలను అప్రీయా కు తీర్చుచున్నది తెలుపుచున్నది.

ఇన్నీసుగారి ఉపన్యాసమును ఖండించుచున్నది.

అంశ 12, సవరణ 12:— బర్మెక్ హెడ్ ప్రభువు గారు రాబర్టువోకగారును బార్మెక్ గారిలో మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వ ఆర్థికవిధానమును ఆమోదించెదననియు బలపరచెదననియు గారు రాబర్టువోకగారు తెలియజేసిరి. కాని తనకు వర్తకవ్యవహారములుండే మంత్రిపదవిని స్వీకరించుటకు నిరాకరించుచున్నది.

బర్మెక్ హెడ్ ప్రభువు మంత్రిపదవిని అంగీకరించు ననుకొనుచున్నాడు. (ఇంగ్లీషు)

సామ్రాజ్య వికమత్వము

స్వల్పసేనాని ఉపద్రవకరుడు

స్పష్టాగారి యభిప్రాయము

అంశ 15, సవరణ 15:— గురువారమునాడు స్పష్టాగారు ఇండియాగవ్వ మెంటువారును. రూటర్తో సామ్రాజ్యసభ నుగూర్చి యెత్తిచేసెను. ఒక్క డబ్బీజాఫీ కాగాను కప్పు తక్కిన దొమినియనులవారందరను 1921 సంవత్సరపు తీర్మానమును అనుసరించి యెత్తిచేసిరి. ప్రభుత్వము వారినిగూర్చి ఇదేవకారము జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రోడ్డుకొని. ఎన్నివర్గాలమును స్పష్టముగాతో ప్రస్తావించినకు అతడు సామాజికవాదమునుగూర్చి నేరసించెను. ఇందులకు చలించడా యెను. స్వల్పసేనాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని కసిరేర మారెను. సామ్రాజ్య వికమత్వమును స్థాపించుటకు కంకణము దాల్చితిమన్నది అతడు ఇండియాకంటే సామ్రాజ్యమున కే మహాపరమును జేసి నాడాయెను. డబ్బీజాఫీకాలో రాచకీయ విషయములను గూర్చి కొంతవరకు అంగీకరించెను. కాని నాయుడుదనని బెర్మెక్ నునుగొప్ప రాజు నీతిజ్ఞుడననెనుచున్న స్వల్పసేనాని ప్రజాభిప్రాయమును తన విశ్వాస జేసికొని, వారి లాంగ్వికాపుకు సమంజసము గాదు. భావినికులనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అత్యవసర పరిశీలనలకు పూర్తి ప్రసించిరి. ఈవిషయమై భారతీయులతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విశేషమింకనుండుటచేయవలెను. స్వల్పసేనానిజర్మనుల నమ్మి భారతీయులు మోసపోయారు. స్వల్పసేనాని జర్మనులతో గూడుకొన్న వాదములను భారతీయులు అంగీకరింపర. స్వల్పసేనాని విధానము ఉపద్రవకరమగుట నిశ్చయము. భారతదేశమునకు స్వతంత్రపాలనములేమన్నను పూర్వము కంటే ఎక్కువ బలవరమును సంభావనతో నున్నది. సామ్రాజ్యములో ఈరెండుదేశములకు పోరుకుదురదు. డబ్బీజాఫీకా ఎ.త స్వతంత్ర దేశమైనను ఈవిషయము స్పష్టముగనుండుటచేసి విదేశాంగ సమస్యకు పరిణమించును. భయంకర రూపమును దాల్చుగలదు. అంగ్లేయులు డబ్బీజాఫీకా ఉపద్రవమును గుర్తించెదను సామ్రాజ్య వికమత్వమును గూర్చి వారందరును త్వరతో తపసికొనుటకు ప్రసించెనని నానుటయు. అప్పుడుగూడ స్వల్పసేనాని ప్రజాభిప్రాయమును త్రోసి వేయగలడు అంగ్లేయభారత ప్రజాభిప్రాయమును గూడనిరాని చెడివారే. కాని అప్రేక్షకులతో సామ్రాజ్య వికమత్వ స్థాపకుడు కాంతివార ఎటులగునో ప్రజలే ఈవిషయమును గమనించి స్వల్పసేనానిని పరిహరించెదరు. ఇతర దొమినియను ప్రధానామోద్యులను సంక్రమింపవలెను మెలగిరి. ఆఫ్రికాలో ఉద్యమము కనాగూర్చి నమ్మి సరిగానే అడరించి. పిలువకపు రిపొంతు ప్రభువు వారెంతయు సహాయపడి.

జర్నల్ యువరాజు జర్నలికి వచ్చుట

ప్రీన్స్ గారి వాదము

అంశ 14, సవరణ 14:— రాత్రి 8-45. రూటర్ కవు పరిష్కారమైనదివ యువరాజును రానిచ్చెదమని వాగ్దత్తున ర్పియి. ప్రభుత్వమువారినిమనమై చాలవరకు ఆలోచించి రాజుడగుటకు కారణములను అరయలేమిది. తేజనాయకుడు, తేజప్రభువును రి జేండ్లు మనవాడున కేగి తిరిగి న్యతేజుడు నకు వచ్చెదన్న వాదనలతో జాతీయవాదులే గాక జర్మను ప్రజలందరను గగ్గోజుజేసి ఆందోళనము జేసెదరు. మరిత యువరాజు భుంకిగాంచును. అట్టిపనుల కిది అదనుగాదు. జర్మనీలో జర్మను రాజ్యమయమందుకు సహించని రిపబ్లిక నిజమైన రిపబ్లిక అనినందుకొందు. పిట్టలతిగుచుట యువరాజు తిరిగి వచ్చుటయు ఒకేసారి తిట్టించుట ప్రసంఘటనము గాని నేరొందుగాదు. యువరాజుకు జాతీయవాదులతోడను, సైనిక వాడుకలతో కలియు యుద్ధేత్యము లేదు. వాకు తెలియును. జర్మను యువరాజు జర్మనీలో గ్రేకురాజ్యాంగ పద్ధతులను ప్రజేత బ్రెట్టలెననువాడు. కామ్రూట్లమరు పాలనమును ఆమోదించు వాడు. యువరాజు పూర్వమునలే నిష్కృచ్చిలవాడుగ లేదు. బాధ్యత మోసినది చెడ్డవాడైనాడు. పిట్టలను సంసారమును పోషించుభారమును వహించినాడు. నిజముగా యువరాజు గొప్ప వ్యంగ్యురాలి. గొప్ప అవధ్యములు గలవాడు. మారని యుద్ధమైన తిరాగత సంధిజేసికొనలే నని యువరాజు కెంతయు కట్టుబట్టెను

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

12 వ తేదీ రాత్రి జరిగిన తీర్మానము

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారు మరల 12 వ తేదీ రాత్రి సమావేశ మైనప్పుడు యాక్సిండి తీర్మానమును చేసిరి:—

గయా కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారము వనూలచేసి వివిధజిల్లాలనుండి కానవోల్లంఘనమునకై రాష్ట్రీయసంఘమునకు నూటికి రూ. ౬౫ లు చొప్పున పంపబడిన స్వరాజ్యనిధిలో రాష్ట్రీయఅభిలభారత వ్యయములకై నూటికి రూ. ౧౫ లు చొప్పున పోగా మిగిలిన భనములో వాగపురసత్వార్థమైనవమును జిల్లాల వామామాయిని వివహించుచుకొని తక్కిన సామ్రాజ్య నిర్మాణకార్యక్రమము నెక్కువ చురుకుగా జేయుట యవశ్యకమై యుండుటచేత, ఏజిల్లావారు పంపినదానిని ఆజిల్లా వారికి తక్కి ప్రకారము వాపనుచేయుట కీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

దీనిని శ్రీచెట్టకువాడ వెంకటసరసింహముగారు ఉపమానించిరి. గొల్లపూడి సీతారామకామ్రులుగారు అనుమదించిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

శ్రీ ప్రత్యేక కాంగ్రెసులో నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు కాంగ్రెసునూత్రములు, (కాంగ్రెసునియమములు) మా త్వరగూర్చి చేసిన మాచనమును, శ్రీ జవహర్ లాలుగారి అభిప్రాయములను చదువబడెను. సంఘమువారు శూత్రముల మార్పునుసరించి ఆలోచించిరి. 18 వ తేదీ యువయమున గూడ యీ విషయమే ఆలోచింపబడి సులహాలు వ్రాయబడినవి. ఇతర చిల్లరవిషయములు కొన్ని తీర్మానింపబడెను.

13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జరిగిన తీర్మానములు

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశ మై, 15 గంట సభ్యులు వచ్చిరి. సభ 4 గంటల వరకు జరిగి మరల 14 వ తేదీని సమావేశ మగుటకు ఆచుతేయబడెను. చేయబడిన తీర్మానములలో ముఖ్యమైనవి యాక్సింద ప్రయరింపబడినవి.

హిందీ ప్రచారము:— ప్రతిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము వారును తాము వనూలచేయు తిలకుస్వరాజ్యనిధిలో నుండి మాటికి పదిచొప్పున హిందీ ప్రచారమునకై ఖర్చుపెట్టవలె నని నిశ్చారము చేయుచున్నారు.

రాష్ట్ర సంఘమునకు సామ్యు:— జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీలు వెంటనే చెల్లించవలసిన సామ్యు చెల్లింపవలె ననియు ఇంకను తిలక్ స్వరాజ్యనిధిని వనూలచేసి రాష్ట్రపురంతు చెల్లింపవలె ననియు కోరబడెను.

ఖద్దరు విడుదల:— ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు అభిలభారత కాంగ్రెసు ఖద్దరు నిధినుండి మంజూరైన లక్ష ఏబదితేలహాపాయల ఖద్దరు ఋణము మింజుమలె లోగడవచ్చిన ఆర్డర్ వెలుగొక విగతా తొంభైతేల రూపాయలు వెంటనే పంపవలె నని అభిలభారత ఖద్దరు డైరెక్టరుగారికి వ్రాసి తెప్పించుటకు తీర్మానించడమైనది.

జాతీయవిద్య:— ఆంధ్రదేశములోని జాతీయ విద్యాలయముల పోషణకై రూ. 50,000 లును, విరాళముగాగ్ని ఇప్పించవలె నని అభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారిని కోరబడెను.

14 వ తేదీ యువయమున మరల సమావేశము జరిగినది కొన్ని తీర్మానములు చేయబడెను. అవి కార్యసాధనమునకు సంబంధించినవి.

(కాకినాడ స్వకీయవిలేఖరి)

అప్పుడు మైక్నువారు ప్రజలకు తెలియజేసిరి. 1914 లో పిచ్చి కంకణములు చేయబడినను 40 ఏళ్ల ప్రాయముగ్ని తగిన దుస్తులులేనవారు చేయలేదనియు ప్రీన్స్ గారు మైక్నును పులికా ప్రతినిధిలో బెర్మెక్ నుతో తెలియజేసిరి.

కాకో అల్లరులు

పిట్టిగూర్చి పార్లమెంటులో చర్చించుటకు ప్రారంభించ పార్లమెంటులో కలవర ముదయించెను. ఎట్లబందా గీతములు పాడి అల్లరులనుగూర్చి కథలతో తెలియజేయబడిన చేయుటకు రాష్ట్రదీక్షా కమిషనరు పూర్తియగు కట్టుబట్టుటలను జేసి చాల గడదెడలెగెను.

మరేమను ప్రభుత్వమువారు ఇంకియలు ఫిఫ్తెన్సు కంగీ కించితి మనిరి.

అహమ్మదాబాద్ మ్యూనిసిపల్ సంఘము

వల్లభాయిపటేలుగారి ఉపన్యాసము

నవం 15 వ తేది రాత్రి అహమ్మదాబాద్ లో బహిరంగ సభ జరిగినది. ఆ సభలో కల్లభాయిగారు దుపయోగించిరి. అహమ్మదాబాద్ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికల తర్వాత ఎరుగున్నది. అన్నికలకు పోటీ జేయుటకు సగర శాఖ గెను సంఘమువారు ఒక కడతి వేర్వరచిరి. ప్రాథమిక విద్యాశాలలను ప్రభుత్వమువారి ఆధికారమునండి కట్టించుట, మ్యూనిసిపల్ విద్యుదులలో జ్వరతము వారు అవసరముగా కట్టించుకొనుటందచేయుట, రాజకర్తని ధికి గవర్నరుకు సన్మాన పత్రములను సమర్పించుకడతిని మని చేయుట, తగిన సమయములలో జాతీయ వాచుకులకు సన్మాన పత్రములను సమర్పించుట, మ్యూనిసిపల్ సంఘమునందు కార్యకర్తమును వితేత భాషలో జరుపకుండుట, శిద్ధుల స్వచ్ఛతయొద్దములకు సహాయముచేయుట, సగర శాఖ రమును పడగట్టుకుండ చేయుట, సగర శాఖ విధానమును రద్దు చేయుట, ప్రభుత్వోద్యోగులకు మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగులనుగా నియమించుకుండుట, ప్రజల యిష్టానుసారము మ్యూనిసిపల్ కర్తవ్యములను జరుపుట మున్నగువిషయములందు పోరునామకు నెక్కుయింపబడెనని వల్లభాయిగారు చెప్పిరి. సామ్రాజ్యకర్త బహిష్కారమునగుర్చి తేలియ మహాభవారు ధిల్లీ నగరము నయిమించిన ఉప సంఘమువారు నితేతి నింకను పంపలేదు. కాన వారిమయమిందు చేర్చబడలేదని వల్లభాయిగారిని. పిమ్మట స్వరాజ్యకర్తమువారిని ప్రాధానము స్వామి వారాయణగా దుపయోగించిరి (వజలకనన సరమైయబ్బండి కలిగించుకుండా దొంగతనము వాడి ఒత్తిడిలి గించుచుండలేదు. బొంబాయి కార్పొరేషనువారు దొంగతనము వారయొద్దకుండి విద్యావిరాళమును ప్రాపించుకొన్నాడు గాని కనుపాతకాలలోని బాలలకేరీ వాతీయగీతములను పాడించుచున్నాడు. శిద్ధులబట్టలను కట్టించుచున్నారని అని వారాయణగారు నుడిచిరి. (అ.ప్ర)

ప్రాత అమీరుమరణము

ధిల్లీ, నవం 15:-ప్రాత అమీరుగారు గర్భార మహదయా కల్ భావనగా రియూదయమున జేరారులో మరణించిరి.

బంగాళాభూతమున తుపాను

సిమ్లా, నవం 15:-బంగాళాభూతమున తుపానుయొక్క భీకర చాలకగైను. మదికపట్నమునకు సాక్షాదక్షిణముగా 70 మైళ్లదూరమున నీ తుపానువలదు. ఈదినము మధ్యాహ్నమున తుపాను మచిల్లిపట్టణావరమును దాకవచ్చును.

సర్వ సేవాధిపతి

భారత సర్వసేవాధిపతి ధిల్లీనుండి ఈనెల 17 వ తేదిన బయలుదేరి సంయుక్త ప్రవగణాలలో ప్యటినమొర్చి దేశెబరు 8 వ తేదిన తి గిచ్చెదను.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల బాలితా.

	రు.త
1. శిర్డీసాయనము మూలము ఆదిర్ణమునకు ...	1-4
2. వజ్రశిలలు ధాతుపుష్టికి ...	1-6
3. జ్వరహరి బుర్జులకు సీసా 1-కి ...	0-12
4. అమృతాంజనము అన్నిసార్లులకు ...	0-10
5. మూలకంకుల తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటుకు ...	0-8
7. తేలుచుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-
8. కలరా మూలము. వాంతిదేదులకు ...	0-8
9. దంతశాలహరి, వండ్లపొటుకు ...	0-8
10. కర్ణశాలహరి, చెవిపొటుకు ...	0-8
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచిదలకు డబ్బి 1-కి ...	0-6
12. వసుకైలము, శిశుపగుళ్లకు ...	0-8
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
14. కుప్పకు తైలము, డబ్బి 1-కి ...	0-4
15. దంతమార్గము, వండ్లపొటుకు ...	0-4
16. గుఖిగి మూలము ...	1-2
17. గుఖిగి తైలము, పుండ్రకు ...	1-0
18. రోమహరి వెండ్రుకలు ఊడుటకు ...	0-8
19. మోహినీతైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ...	0-12
వెండిరేకుల పుస్తకము 1-కి ...	రు. 1-0-0
0. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8

21. గ్రహాటి మూలము డబ్బి 1-కి ...	0-8
22. బాలాటి మూలము, మలబద్ధము ...	0-8
బంగారు శేఖరపుస్తకము25 శేఖరము గలది 1-కి రు. 8-0-0	
23. వెప్పరుమెంటునూనె ...	1-4
24. చంద్రిత తైలమునీనుది డబ్బి 1-కి ...	2-8
25. కుసుమారి మూలము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
26. శగరు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
27. కఫహరి శిశుగట్టు దగ్గులకు ...	1-0
28. కఫహరి మూలము, దగ్గు, ఉబ్బునములకు...డబ్బి 1-కి ...	0-8
29. గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
30. రోమదన మూలము, తలనొప్పిలకు ...	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు ...	0-8
32. జంతువారహరి, ఎముడికలకు ...	1-0
33. ఉబ్బునమునకు మందు ...	2-0
34. వాయువుపొట్టుకు మందు ...	1-0
35. విరోచనములకు మూలము డబ్బి 1-కి 0-8	
36. కస్తూరిమూలము వెద్దని మంచిది 50-కి 0-10	
37. వాసుకర్పూరము ...సీసా 1-కి 0-8	
38. వేపాళజేకపు కస్తూరి మంచిది ...రు. 1-కి 40-0	
39. కంకచపుష్ప ...	8-8
40. కచ్చకర్పూరం 1-వ రకం ...	8-8
41. కచ్చకర్పూరం 2-వ రకం ...	1-0
42. జాన్న శేక అది పచ్చికావా ...	8-8

అమృతాంజనము డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట

వీలయిన నులభతైలిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టినిధి, మదరాసు.

పండిత డి.గోపాలాచార్యుగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జిటవు మదరాసు

మాచే నిర్దిష్టముగ రయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ ఔషధములను అనుభూతియొగములను చేయు సమ్యక్ మైన గొప్ప ఆయుర్వేద ఔషధాలు.

అశోకపత్రి రుతుకూలను (మూట్టుబట్టుకొప్పలను) బోగొట్టును రుతుకర్మమును ఆశ్వనివటి ప్రతినిమ, దినమునదిచిదినము వచ్చు స్వయంలకు రావలెను. మెల రు. 0-14-0.

ఈ ఔషధ నేరనలన అనేకులు రుతుకూలము చూచుమై కర్మకారకులకై సంతసిం రక్తశోధక గవామేహములచేతను, కసావధములచేతను, యింక అనేక కారణ ములచేతను (అనగా) దురుపులు, చీడ, తామర మేహపొడలు మొదలగు దానిచే చెడిపోయినవక్తమును కుభసరుచుటయందు ప్రసిద్ధిపొందినది. మెల రు 8-0-0.

మాతులంగరసాయణము గర్భిణీ స్త్రీలకు అనేక కారణములచే సంభవించు వాంతులు మొదలగు సుఖవిరేచనవటి మలబద్ధకమును బోగొట్టి శిరమును; ఆరోగ్యతిక్కించుచు వుండును. మెల బుడ్డి 1-కి 0-10-0.

నది పోవును. బలహీనమును బోగొట్టును. గర్భాశయమునకు బలము గలుగ చేయును, అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెడు స్త్రీల భావతెలియక నుభయగ ప్రసవించెదరు. మెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-12-0.

వృశ్చికదంశనివారణి తేలుకొట్టినవోట దీనిని కడ్డియెడల 5 నిమిషములలో నీ కాధయనునది శేవండ్చేయును. మెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-10-0.

హెడ్ ఆఫీసు:-

ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పనవిధి,

జి. టి. మదరాసు

మా ఔషధములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరుకును.

- (1) మెసర్స్ డార్విన్ అండు కో, రత్నజబాబువిధి.
- (2) మెసర్స్ థాథా అండు కంపెనీ, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.
- (3) స్వాస్థ్యశాలస్సి, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళికే, మద్రాసు,

మొదట దాఖా అండు కో., 160, బేనాబజారు రోడ్డు, మచరాన.

చెన్నైపురి }
నవంబరు, 18 }

శ్రీ వెంకటేశ్వర సంస్కృత ఆయుర్వేద విద్యాల (తిరుపతి)

వార్షిక నివేదిక, 1923

శ్రీ వెంకటేశ్వర సంస్కృత ఆయుర్వేద విద్యాల, వైద్య కాలయొక్క వార్షిక నివేదిక, బహుముఖము పంపింపబడినది. తిరుపతిలో నవంబరు 9 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు జరిగెను. కేవలము జి. శ్రీనివాసమూర్తి గారు, బి. ఎ. బి. ఎల్. ఎం. సి. సి. ఎం. (వదారాసు) సభ్యులుగా నుండిరి. కేవలము చాలముంది విచ్చేసిరి. కార్యక్రమము చాలముండుటచే అధ్యక్షులకు యెడతెలిపి లేకుండెను.

అనాను ఉద్యోగము కాలంలో భవ్యంబివ్రాహ్మ మూర్తికా ప్రదర్శనము జరిగెను. దీనిన కాలంలో ముఖ్యపండితులగు సి. వి. కు. బ్రహ్మచారి శ్రీ గారు ఆధ్యక్షుని కాలంలో ముఖ్యపండితుల వైద్య కాలయను జూపిరి. ఇయ్యది కొద్దికాలము క్రిందను స్థాపించబడిన వైద్య కాలయిది యెక్కువ యభివృద్ధిగాంచుచుండుటకు సంకల్పించి అందు విద్యార్థులచే రిచి. పండిత కేరళ శాస్త్రములను, సంప్రదించిన మూలములను జూచి ఆనాడు ముచ్చటించిరి. ఈ వైద్యకాల, వేదసాహిత్యము, భాషాభివృద్ధి, ముందుకు, యాత్రాభివృద్ధి గూడ యెక్కువగా యుపయోగ పడగలదని ఆయన జెప్పిరి.

సాయంత్రము 4 గంటలకు, (పిన్నిపాట ఎస్. సుబ్బారావు గారు రిపోర్టులు జదివినవిదన, అధ్యక్షులు పరిశీలించి కృతార్థులైన విద్యార్థులకు బహుముఖము పంపింపబడినది. అనంతరము భాగ్యతా గారికి మొదలగు 12 మంది లకు నభ్యులకు తన అభినందనములను తెలిపిరి. ఆయుర్వేద విద్యాలను యిట్టి యభినందనములకు స్థాపించినందుకు వేదసాహిత్య విద్యారణ కర్తలకు శ్రీమహాత్ముల ప్రయాగదాస్ వారిని కొనియాడెను.

కేవలము గూడనుంచుచు, సంస్కృతవిద్యకాల విజ్ఞానాభివృద్ధికి ప్రారంభించినవిద్యకాల విద్యకాలమున, పూర్వపు పండితులు ఆయుర్వేదమును అభివృద్ధిచేయుటకు అభినందనములను పంపిరి. వ్యాధియూర్తమును, ముఖము అంతు, రాజకీయవైతమును, పరిపాలనమును వికసింపిరియని తెలిపిరి. పూర్వమున రిపోర్టులకు భాషాభివృద్ధియెక్కువగా గూడగలదు అనుచు పండితులు భోయి, యెంతటి విద్యకాలమునైనను 40 ఉద్యోగములకు తోగిలాగ్ని అంగీకారములు ఉత్తరువులకు లభించుకొనియుండెడి నీచస్థితి కేరళ కాలమునకు వచ్చుచు యెంతయు విచారకరముగా నున్నది. సంస్కృతవిద్యకాలము కేవలము సాహిత్యములను నశ్య సంపదములకుగాక జీవనాధారములను బోధించు విద్యకాలము గూడ నేర్పవలసి జెప్పి, యావిద్యకాలము అంగీకారము అనునవి విద్యకాలమునకు నేర్పవలసి జెప్పి యెంతయు సంతసించెను.

ఆయుర్వేద విద్యకాలము గూర్చి జెప్పెను, అయ్యది ఆయుర్వేదమున కాపాడి రోగముల నివారణములకు నిర్మించబడిన శాస్త్రమునైయు, ప్రాచ్య పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రములకు చెందును ఒకదానికొకటి సహాయకముగా ఉపయోగించునో మానవకోటి కి యెక్కువగా లాభకరముగా నుండునని వ్యక్తపరిచెను.

ఆయుర్వేదము శాస్త్రము విభాగమునయు శాస్త్రవిజ్ఞులయందు సంపూర్ణమైకదిగా వున్నను వైద్యమునకు అన్యవహమున కవునవడదనియు. తెలిపి, ఆయుర్వేద శాస్త్రము అన్ని తరహాను దుండునపుడు శాస్త్రవిజ్ఞులకు మంత్రసాగ పని (మిడ్, వైట్) శాస్త్రములగూడ యుండెడివని కొందరు వైద్యులు తెల్పెను. ప్రజలు మోటు, రైలు, విద్యుద్దీపములు మొదలగు సామగ్రియంతయు సుపయోగపరచుకొనుచున్నను పాశ్చాత్య వైద్యవిజ్ఞులను అంత యాతురతతో గ్రహించుకొనరు. ఇది చాల విచారకరమునని సంగతి. ప్రజల యుపయోగమునకు శాస్త్రవిజ్ఞులకి పాటుపడలేనన్న శాస్త్రమునందు గల సత్యమును పండిత ఆయుర్వేద సాహిత్య శాస్త్రమున శేక ము రియెయితర శాస్త్రమున నయున్నను గ్రహించితిరవలయును. సత్యము యెచ్చటనున్న ఒక్కటియే. అందు ప్రాచ్య పాశ్చాత్య భేదములేదు. వైద్యమునగా ఆయుర్వేదమున కాపాడి రోగముల నివారణములేదని. అధ్యయించు యిచ్చయు వివిధభాషలు. విజ్ఞుల కేవలము భాషములుగా నెంచలేదు గాని సత్యతరహాగా నెంచుటకు విజ్ఞులేదు.

దేవి వైద్యమును దొరకనవాడు ప్రోత్సహించెను

న నియు దీని గూర్చి గల వివిధ అభిప్రాయములను వివృత పాఠముగా విచారించవలెననియు, అన్ని విధానములను క్రమంగా గ్రహించవలెననియు, ఉపన్యాసములు జూపిరి. అట్లు వివృతపాఠముగా విచారణ జరుగు వరకు దేశీయవైద్య విద్యకాల పాఠమును చున్న వారు కాంక్షముగా వేచియుండ వలెననియు జూపిరి.

విదన ఆర్. వి. శేషయ్యగారు ప్రకృతి శాస్త్రము ఉపాధ్యాయులు ముఖ్యుల లాంతర కేరళమును జూపుచు వృక్ష శాస్త్రము, వైద్యశాస్త్రముల నుట్టి ఉపన్యాసించిరి. అటుపిమ్మట విద్యార్థులు లభ్యతా పాఠములలోని కొన్ని రంగములను ప్రార్థించిరి. అధ్యక్షునికి పూల మాల లాసంగి వందన కేరళులు లభ్య ముతో సభ సమాప్తమైనది.

ఆయుర్వేద విద్యకాల నివేదిక
విద్యకాలయందు ఆయుర్వేద విద్యకాల శ్రీమహాత్ముల ప్రయాగదాస్ గారి భవ్యములైన 1921 జూన్ 12 వ తేదీన ప్రారంభించబడినది. ముఖ్యుల ఆయుర్వేద వైద్యుని నియమించుటమైనది. ఇంతటి పాఠశాలయందు విద్యార్థులకు ఆయుర్వేద శాస్త్రము నందు అన్ని శాఖలయందును విద్య నేర్పి విద్యుత్తులకు అనవారి జేయదు. వైద్యకాలలో నుదితముగా యాత్రాభివృద్ధి జూపవలసి లాసంగి బహుము. ఈ కాల రెండేండ్లముంది పనిజేయుచున్నది.

1. పాఠశాల
ఇందు తొలియేడు 8 గురు విద్యార్థులను, రెండవ యేడు ము 12 గురు నూతనవిద్యార్థులను చేర్చుకొని బడిరి. విద్యార్థులకు ఆంగ్లమున సుస్పృహను గూడ విద్య నేర్పదురు. రెండేండ్లము చదువులో ముఖ్యనిదానము, శుభ్రము, వాగ్భట, చరక, భవ్యంతరి నిఘంటు, కేరళము, అంతియే కాక ఫిజియాలజీ, ఆనాటమియగూడ జెప్పెదరు. విద్యార్థులకు భగ్యము, ఆయుర్వేదమునకు కేరళముననుగు. మొదటియేడు విద్యార్థులకు ఆయుర్వేదమున రసవర్తిక పరిభాష, రసరత్న సమాక్షము, భవ్యంతరి నిఘంటుగూడ జెప్పబడుచున్నవి. ధాతువుల గుణములు, జీవకములకల గూడ తెలియజేయుచును. మరయు రసాయన శాస్త్రము, వృక్ష శాస్త్రము, అనాటమి మొదలగు శాస్త్రములందు తొలిపాఠములను అభ్యసించుటకు.

విద్యార్థులకు అడవులలోనికి, చంద్రగిరి మొదలగు కనములకు పండితులు దీనికోబోయి మూలములను, జీవకములను పరచుకొను మొక్కలను జూపించిరి. వాని ఆయుర్వేద సభలకు గూడ దీనికోబోవుచుండును.

వేదసాహిత్య తోటలలో జీవకములను పరచుకొను మూలములను వెంచుచున్నాము. ఆవునరమున విద్యార్థులకు ఉచితముగా బహుము, భోజనములను పంపింపెదరు.

కాలము గ్రంథాలయమును దిద్దివరకున్న గ్రంథములకు కాగ డూ 349-12-0 విలువల 90 వైద్యగ్రంథములు కొని చేర్చబడెను.

2. వైద్య కాల
ఈ వైద్యకాలము తిరుపతిలో నూనదు సరసింహం పంతులుగారు 1921, జూన్ 12 వ తేదీన తెరచిరి ఇందు శ్రీ గారు, పురుషోత్తమ బిడ్డలు అంతాకలసి గతి రెండేండ్లము 1921-22 సం॥ 35,250 మంది, 1922-23 సం॥ 35,547 మంది చికిత్స గావించబడిరి. ఇంపు ముఖ్యవాద్యము, శుభ్రము, తయారోగము, గుండెకోప్పి, కలరా మొదలగుకాడ్యము లనేకములు వుదర్శన బడినవి. ఇందుమించు యీ వైద్యకాలకు వచ్చిన రోగులందరును సంపూర్ణముగా తొగుచేయబడిరి.

మందులవ్యయము		
	1921	1922
జీవకముల విదన	2451-12-11	2867-2-7
యితరభాగములు	1027-1-11	1054-5-8
ప్రతిజీవ వ్యాధిగ్రస్తులకు యిచ్చిన జీవకములకు సకలు న 1 అణావ్యయమునది. భగ్యములు, అరిష్టము, అగ్గము మొదలగు భాగ్యములకు భాగ్యములకు వచ్చి యెంతయోగకరములుగా నున్నవి.		
పాఠశాలయందును, విద్యకాలయందును, తొలిగలవాడు పనిచేయుచున్నాడు:—(1) ఆయుర్వేదమున సి. వి. కు. బ్రహ్మచారిగారు పండితులు, కాలశాలాధికారులు. (2) రాజ వైద్య సభి అభ్యుదయి, వైద్యులు, వైద్యకాలయందున్నారు. (3) తింతలపల్లి వెంకటసుందరమూగారు, అసిస్టెంటు పండితులు. (4) ఒక కంపౌండరు. (5) ఒక గురుప్రాయము, క నాథులు. వైద్యకాలమున:—శ్రీ ఆర్. వి. శేషయ్యగారు ఎం. ఎ. ప్రవృత్తిశాస్త్రమును, 1923 జనవరి 31 వరకు ఫిజియాలజీ, ఆనాటమి మొదలగునవి బోధించిరి.		
ఉద్యోగులకు యిచ్చిన వ్యయము:—మొదట యేడు రు 2495, 2 వ యేడు 8,818.		
ఆయుర్వేదవిద్య పూర్వమునలేని మర్యాదావికముగా గరవబడుచున్నది పూర్వము ప్రతిజీవములకు ఒక వైద్యకాల సంబంధించియుండెడిది, రోగనివారణము కేవలము జీవకములకును, తొలి గాక, జీవకములతోగూడ యుండెను. అట్లే యీ వైద్యకాలయందుగూడ అన్నిరోగములు శ్రీ వెంకటేశ్వరులకారి కృతవలన నిర్మూలములనని వ్యక్తముగలదు. ఇట్టి భక్తి శాస్త్రములతోడనే శ్రీ విచారణకర్తలవారు దీనిని స్థాపించిరి. ప్రతి హిందువును యీ విద్యకాలయొక్క అభివృద్ధి గోచరమని నమ్ముచున్నాడు.		
సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, ఎస్. సుబ్బారావు, పండితులు. (పిన్నిపాట)		

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-10-0 మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపోట్ల బాపును. పాశ్చాత్య నొప్పుల వారదోలును. పొట్ల పొగొట్టును. వనమూలికలచే హిందూ దేశముందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

ఆమృతాంజనం డిపో. బొంబాయి, మద్రాస్.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రాక్షరశాల

ఇచ్చట అచ్చు పనులు సుందరముగ న్నాయమైన ధరలకు చేసి యియ్యబడును

6, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

వృత్తాంతలేఖలు

బంగోలు
(స్వకీయ విలేఖరి)

తాలూకా బోర్డు

ఇదివరకే ఈ తాలూకా బోర్డు వృత్తి పన్నును విధించి యుండుటలే తాలూకా ప్రజల కోరికను సాధిస్తున్నది. ఇట్లుండగా 'పులివెందుల' యన్నట్లు ప్రభుత్వము నద్దనుండి మరల నోక జరిగి, వచ్చింది. భూమిపై రూపాయకు రి వైసలు వంతున పన్నును తప్పక విధింపవలయు నని ఈ జి. ఓ. యాదేశం చెప్పింది. అట్లు విధించు కొనని బోర్డుకు ప్రభుత్వ మిచ్చు గ్రాంటు యివ్వబడదని యిది తెలిసెను. ఈ విషయమును చర్చించుటకు 12 తేదీన తాలూకా బోర్డు సభయొకటి కూడినది. అందు శ్రీ ప్రెసిడెంటుగా రంగ శ్రీరామలక్ష్మణ రాధాకృష్ణ రావు ప్రభుత్వోద్యోగ ప్రకారము పన్నును విధించుకొనుట మంచిదనియు, అట్లు చేయుటచే బోర్డుకు తల మరుగునను, ఒకవేళ పన్ను తెచ్చున యగుచున్న నని యభిప్రాయపడినవో వృత్తిపన్నును బాట్టిచేసి యిది విధించుకొనదని ననియు సెల విచ్చును, పన్నును వేసినవలయు నని శిర్కాము నుపహాసించిరి. కాని శ్రీయంత చివుల శ్రీరామకృష్ణ ధారా గోపాల శాస్త్రి మొదలగువారు వైతిర్యాపకము నాడేమియును, వృత్తి పన్నును బదులు భూమి పన్ను వేసుకొనుటకు కాలాతీతమైనది ననియు, క్రొత్తకన్నులను విధించుటచే తాలూకా ప్రజల యభ్యుదయమునకు నుపయోగపడవలెనని చెప్పిరి. తరువాత ప్రెసి డెంటుగారు తమ తీర్మానమునకు ప్రాతిపదికను పెట్టుకొని నున్నట్లు ప్రసించి తీర్మానము నుపసంహరించు కొనిరి.

అమ్మగారి ముఖములములను బాచి నలమో నిమ్మలకు ప్రభుత్వమునుండి విచ్చిన యంతరమువై తిరువారీ వర్షు బరిగెను. ఇదివరలో యిచ్చిన నలమోల నమలలో నుంచకపోవుటచే తాళగెరిగినను ప్రభుత్వము పంపిన నలమోల తరలి తీర్చి నిండుటచేను. ఈ విషయమున బోర్డు తన స్వాతంత్ర్యమును చూపుట బాగుగనే యున్నది.

ఏలూరు
(స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యునిసిపల్

జిల్లా హెల్త్ ఓఫీసర్ గారైన జి. డి. వారాహణగారు డిప్యూటీ ఆఫ్ సర్జన్ హెల్త్ ఆఫీసరుగారైన మ్యునిసిపల్ డొరగాటో మొన్న సామంతము ఘోరి లకు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసుకు వచ్చి మ్యునిసిపల్ డొరగాటో మిటర్ నేటి స్పెం టర్ ఒకటి యీ గ్రామమున స్థాపించి ప్రసాదించుచున్నాడని వినిన మంత్రసానులను పది తిగిన గలమో యిచ్చుటకు ఒక అను భవముగల మంత్రసానిని యీ గ్రామమున ఏర్పాటు చేయుటకు గురించి మ్యునిసిపల్ డొరగాటో నందేము విచక్షణ ప్రత్యేక సభ గాని. పంపిడి. కోరిమును కావలసి యేదగుదు సభ్యులు చోడో కాక పోవుటచే సభకు 5-45 నిమిషములకు ప్రారంభమయ్యెను. ఈ సెల 1 తేదీన చేర్చిన రివ్యూకలకు 28 మందిగారు హాజరైరి. దుబిలా కార్యము లేక మీటింగు అగిహుటచే వచ్చింది. యీ స్పెషల్ మీటింగు కార్యము నిమి తము నేటి యుండకపోని వచ్చెను గదా అట్టిలేకను పదిమంది సభ్యులే వచ్చిరి. సోమంచి తీరా మయ్యగారు, అగ్రానసాధి త్యంబహించిరి. ఇటువంటి సభకు రైటుపేజులు మొదల వచ్చుటకు ప్రత్యక్షముచేసిన బాగుగనుండును.

వివిధ నియమములు

మాజిల్లా జడ్జిగారైన జి. డి. లక్ష్మణరావుగారు యచ్చుటకు వచ్చిరి. యెలూరు షిడర్ల సుభాషవారు వారి గౌరవార్థము అబ్బూరలోనుండి కావించిరి. జిల్లా విభజన సభ్యులు యెలూరులో జిల్లా జడ్జిగారు వుండకపోయి అది జడ్జిగారిని కోరినట్లు తెలు నుండి, రివిన్యూజిల్లా ఏలూరు ముఖ్యస్థానముగా చేయవలయు నని యెలూరు ఇతిగ్రామములలో మీటింగులు ఈ వారములో జరుగును. యిదివరలో మాజిల్లా కలెక్టర్ జే కొంకాలనుండి లేట్ కమిషనర్ గా పన్ను హెచ్. యస్. యస్. రైలరు గారు తిరిగి మాజిల్లాకు కలెక్టరుగా వచ్చిచారు. అభిలక్షిత కాంగ్రెస్ కార్యకర్త అయిన శ్రీయంత దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు యీ గ్రామమునకు వచ్చిరి. లేపో యెల్లుడో దిల్లీ జైల్లదను చెప్పిరి.

కందుకూరు
(ఒకవిలేఖరినుండి)

కందుకూరు పంచాయతీ సభ్యులు

కందుకూరు, నవంబరు 18 :— ఈ సెల 7 వ తేదీన ఈ గ్రామములోనున్న నుమారు 60 మంది పంచాయతీ శ్రీయంత ఆచంట సత్యనారాయణగారి యింట కూడి స్వసహృద్యునికి చారు ఒక సంఘముకొని ఏర్పడింది. తీలం శ్రీరాములు, వండి నంకిరాము, బోలేల్లి రామస్వామి, ఈ సంఘమునకు కార్య దర్శకుల ఎత్తుకొనబడిరి. ఆచంట సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షు లుగ ఎత్తుకొనబడిరి. ఈ సెలూకునుండి ఈ సంఘము తీరపున కార్యకర్తల దినము యిచ్చుట పంచములకు పురాణాధరము చెప్ప బడును. సోమరితనము, త్రాగుడు విసర్జించుట, దబ్బుకు బాగై క ఖర్చుపెట్టుకొనుట, తుడిగించుట, మొదలగు విషయముల గురించి బోధచేయబడును. తర్వాత ఒక బాటిక పాఠశాలను, ఉచితవైద్యశాలను, గుజులు చవుక ఆశ్రమము ఒక అంగడిని ఏర్పాటుచేయుటకు ప్రతిపక్షము జరుగుచున్నది.

జేతభక్తుల రాక

శ్రీయంతలు వెన్నెలకోటి రాఘవయ్యగారు, రాళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు, కొండవీటి పుష్పయ్యగారు, 10 వ తేదీన ఈ గ్రామము విచ్చేసిరి. గ్రామమునంతయు తిరుగుచు భజన చేసి, తిలకు కృపాభ్యుధికి పంచాలిజనాలుచేసిరి. ప్రజలు చాల మంది బీదలైనను తమ కత్తికొడి కాదుఁ బిచ్చించి ఉత్సాహ మును కనబరిచిరి.

ఉయ్యూరు
(ఒకవిలేఖరి)

ఉయ్యూరు, నవంబరు 18 :— క్రొందటి నెలలో ఉయ్యూరు అతీమ కవిగారు వచ్చి మహమ్మదీయులలో కొంచెము కదలిక బుట్టించెను. వారమురోజుల క్రితము, రాజమండ్రి వాస్తవ్యులగు దాక్షుడు సుబ్రహ్మణ్యముగారును ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘ కార్య దర్శకులగు అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారును, కాకినాడలో జరుగబోవు ముప్పదియేనిమిషమ కాంగ్రెసుమహాసభ కావ్యన సంఘసభ్యులను జేర్చుటకై వచ్చి కొంతయుద్వేగధన కలుగ జేసిరి. ఘమారు పదిమంది ఆహ్వానసభ్యులు ముగ్రామమునకు, ఇతర గ్రామములందు పదిమందియు చేరిరి. భిలాభతు సభాహ్వన సభ్యులుగా, మహమ్మదీయులు చేరుట కుత్సుకులై యుండిరి. ముగ్రామ పరిసర గ్రామములగు, ఆకునూరు, కడవకొల్లు, హిందీ పాఠశాలవిద్యార్థులు, ఇరువదిమంది కాకినాడ కాంగ్రెసు వలంటి రులుగా జేరిరి. విద్యార్థులు, రైతులు మొదలగువార లనేకమంది ప్రేక్షకులుగా వెదలుటకు పరమోత్సాహముతో నున్నారు.

హిందీపాఠశాలలు

మా మట్టుపట్టగల, కడవకొల్లు, ఆకునూరు, కొమ్మూరు మొదలగు గ్రామములందు హిందీపాఠశాలలు నిర్వహింపగా కొనసాగింప బడుచున్నవి. విద్యార్థులు, నియమితమైన కట్టుకట్ట ములతోను, పట్టుదలతోను విద్య సభ్యసించుచున్నారు. మా గ్రామపరిసరముల గల ప్రతి చిన్న పల్లెయందును, హిందీయపా థ్యాయలు పోషింపబడుచున్నను, మా గ్రామయంతకు లేకో హిందీసభ్యసేవ కుతూహలులుగా చేరు. కాని ముగ్రామ జన సంఖ్యయందు సగభాగము మహమ్మదీయు లగుటచే వారి సహ వాసమువలన, హిందువు లనేవలె వారి స్వభావముగ ఉరు నుపయోగింతురు. కొన్ని హిందూకుటుంబము లాతాలోపాల ము, ఉర్దూభాష చే యుపయోగింతురు. మా గ్రామవాస్తవ్యు లలో ఉర్దూభాష వచ్చినవారు కొన్నికోలాలు, హిందీయపా థ్యాయని సహాయముండిన హిందీభాష నవలీల తెలిసికొన గలరు. మా జాతీయపాఠశాల పాలకసంఘ మైనను శ్రద్ధ వహించి హిందీ ఉపాధ్యాయు నొకని, నియోగింతురని నమ్ము చున్నాము.

జాతీయపాఠశాల

జాతీయపాఠశాల కనుబంధముగ నెట్టుబడిన, బాలికా శాఖను ఎత్తివేయవలెనని పాలకసంఘమువారు మొదట నిశ్చ యించిరి. బాలికాశాఖ నెత్తివేయుటకు మా గ్రామస్థు లంగీకరిం పకపోవుటయేగాక పాలకసంఘసభ్యులలో నొక రగు మృత్యుం జనుకాశ్రీగారు, తాము నిర్వహించెదమని వాగ్దత్త మొనర్చినం దున, ఉండుటకు నిశ్చయించిరి. హిందూ, ముస్లీము బాలబాలి కలు మొత్తము నూటపదిమందిగలరు. నలుగురు హిందూబోధకు లును, ఇద్దరు మహమ్మదీయబోధకులును గలరు. సంస్కృత పండి

తుడు వెదలిపోవుటచే పాలకసంఘసభ్యులకు బ్రహ్మశ్రీ గాయ త్రి అనంతరామకృష్ణగారు ప్రస్తుతము సంస్కృతమును బోధించు చున్నారు. పాలకసంఘసభ్యులు, పాఠశాలాపొవ.వార్ధమై ధనమును సేకరించుటకు మట్టుపట్ట గ్రామములలోని ధనవంతు లగు రయతులనుమాడ నిశ్చయించుకొని యున్నారు.

కృష్ణాజిల్లా విభజన తాలూకాల నెక్కివారేయుట

ఈ జిల్లాను కెంకం విభజించి, మాతాలూకాల నన్నిటిని కలిపి మామూలు పేరుతోనే, కృష్ణాజిల్లా యని పిలచెదరని తెలి యుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న తాలూకాలన్నియు సరిగా లే వనియు, జమిందారు గ్రామములు గవర్న మెంటు గ్రామములు చాలవోట్లు కలిసియున్నవనియు, ఏ మూలనున్నను జమిందారి గ్రామముల నన్నిటి నొక తాలూకాయందును, గవర్న మెంటు గ్రామములు జమిందారిగ్రామముల మధ్యనున్నను ప్రత్యేక మొక తాలూకాయందును ఉన్నవి. గవర్నమెంటు తాలూకా మధ్యనున్న గ్రామములు బెజవాడతాలూకాయందును; బెజవాడ తాలూకా మధ్యనున్న జమిందారిగ్రామములు గవర్నమెంటు, నూ జమీను తాలూకాయందును ప్రజాసౌకర్యములేక, పాలకుల చిత్తవృత్తిని బట్టి తాలూకాలేర్పడి యున్నవి. మధ్య జిల్లా జమిందారి గ్రామముల నన్నిటిని కలిపి, ఉయ్యూరు తాలూకా యనుపేర ప్రత్యేక మొక తాలూకాను నిర్మించి, బెజవాడజిల్లా జమలో చేర్చిన బాగుండునని, చాలా గ్రామముల యభిప్రాయము. ఈ జమిందారిగ్రామముల నన్నిటిని, దూరముగానున్న పా మర్రు తాలూకాలో జేర్చెదరని తెలియవచ్చుచున్నది అట్లు పాప ర్రు తాలూకాయందు జేర్చిన హదారి సౌకర్యములేని జమిం దారి గ్రామములకు చాల యిబ్బందిగా నుండును. అదియునుం గాక పామర్రు తాలూకా ముఖ్యపట్టణములగు బందరు గుడి వాడలకు చాలా చేరువుగనుండును. ఉయ్యూరును క్రొత్త తాలూ కాకు ముఖ్యపట్టణము జేసినవో, తాలూకాల ముఖ్యపట్టణము లగు, బందరు, బెజవాడ, గుడివాడ, గవ్వ వరములకు వరుసగా, ఇరువదివారు, ఇరువది, పదునారు, పదునెరువైళ్ల దూర మందు గలదు. మొత్తముమీద అన్ని తాలూకా ముఖ్యపట్టణము లకును మధ్యస్థముగ నుండును. ఈ విషయమును, వెలక ఈ జిల్లాకు కలెక్టరులుగనున్న కాంపులెట్ డొర మొదలగువారు నిర్ధారణ జేసిరి. పామర్రుంటెను, ఉయ్యూరు రెన్ని విధముల సౌక ర్యముగ నుండును. పాలకు లాలోచించి నూతన తాలూకాలను నిర్మించెదరని నమ్ముచున్నారు.

సురభీకంపెని

గవర్న మెంటుకోర్టులను, మహమ్మదీయులవలెను కొందరును, సురభీకంపెనిని పిలిపించిరి. ఘమారు రెండుమాస ములనుండియు ప్రదర్శనములు జరుగుచున్నవి. ఈ గ్రామములో ఏనాటకమువారు ప్రదర్శించినను రెండువందల రూపాయలకు మించి రాలేదు. సురభీపాటకములకు మాడు, నాలుగువందల రూపాయలకుమాడ వచ్చినవి. సురభీపాటకమువారు పారిశ్రాంధ్ర చాటకమును ప్రదర్శించి వసూలైన మొత్తమును, నూజమీడు సీతారామమందిరమున కొనగిరి. ఎన్నియోజేల రూపాయల నీ పురమున సంపాదించియు, ఇతర గ్రామములలోనున్న సంస్థ లకు తమప్రదర్శనముల నొసంగిరిగాని, ముగ్రామ జాతీయ సంస్థ యగు భారతీవిలాస జాతీయపాఠశాల కొక్క ప్రదర్శన మొత్తము వైన నొసంగక పోయిరి. అది ఉన్యోగస్థులమాయుగ ముగ్రామ వాస్తవ్యులు తలంచుచున్నారు.

యూనియన్ బోర్డు

విద్యావంతులైన అసహాయవారులు కొందరును, ప్రజా డేమునునే ప్రధానముగా నెంచెదమని చెప్పినవారు కొందరును ఆరుమాసములనుండి పరిపాలనను కొనసాగించుచున్నను ఖర్చులు తగ్గవు. వీధులు బాగుపడవు. ఆదాయములో సగము యెచ్చెలిపు మెంటు ఖర్చుకొంద సే పోవుచున్నది.

గ్రామపంచాయతీకోర్టు

ఈ పంచాయతీకోర్టునందు న్యాయము సరిగాజరుగుటలే దని మాగ్రామపంచాయతీ గోలపెట్టుచున్నారు.

వివాదకరమగు హక్కు

అమృత సము, 28.15 :— ఈ ద్వి ఘ రాజులు అను 60 జత్సరముల వయస్సుగల భూమియొకటిను, నేల్స్ ఇంజనీర్లు యనువాటిని తుపాకిగుండు బారికి నురితయ్యుక. వీధిదారును చాల కాలము నుండి విభజన జరిగి నెలియుచున్నది. ఈ నారణమణులకులకు ప్రస్తుతవాణి కేసో జెలి కలెను. అతీనుమారునిపెనుడ తుపాకిని నురితయ్యుకాని ఇంతిలో కట్టుకొని పోలీసువాణాలో నుంచబడిను.

శ్రీయుత టంగుటూరు ప్రకాశంగారి

అభి. పాఠములు

జస్తి సువత్సము భగ్న మగుట

జవాబు: — మొన్న జరిగిన ఎన్నికలను చూచితిమి. కా
నిన జరిగిన పక్షము భగ్గుమైదను చెప్పవచ్చును. అధికారమున
కు వచ్చి బామ్మ జేరదులు తమ అధికారమును దుర్వినియోగ మొ
నర్పించి విధమున రాష్ట్ర ప్రభువులు గ్రహించి రను ఈ ఎన్నికల
వలన నుద్భవించుచున్నది. అన్ని సంఘములతో
గూడి పేటలో కలతము నేర్పించిన లయునని
నూతనముగ ఎన్నిక జేసిన కారు ఆలోచనల నావించుచున్నాడు.
ఈ పరిస్థితులనుబట్టి మాడ ప్రజల హక్కులను తమ వాద్యలను
గ్రహించుచు మిత్రిత్వము అధికారమునకు వచ్చినని
తూహించుట కవకాశమున్నది ప్రాతః క్షికాదులనే గవ్వనగారు
విడుదలించిన పరిస్థితు లెట్లుమానో చెప్పుటలదు.

నిమ్మ జాతులవె ఖరి

ప్ర:- నిమ్మ బాతుల వైఖరి ఎట్లున్నది?

జ:— నిన్ను జాతుల జన్మింపజేయునకు ప్రతిపాల్గై యున్నారు. నిన్ను జాతులకును స్వరాజ్యపతనమునకును మైత్రి గడుచునో కుదురదో ఇప్పుడు చెప్పవలసిన విషయము. కాని ఎట్టి అధికారమునందును జరిగినట్లై నిన్ను జాతుల అభివృద్ధినిగోరు స్వరాజ్య పతనముకట్టు నిన్ను జాతులకు అధిపానముండునని తలచుచున్నాను.

1:- జస్తినువకుమనము భేదములు పుట్టుటకు కారణము లేవి?

జి.— డోచార్యుడును నూచిను శ్రమార్థుడు అన్నిటికి
అత్యంతముగా కలగ జేయుట, రాజకీయ భేదములను
వారు తెలిపిన అభిప్రాయములు. 1921-22 సంవత్సరములందు
వారు ఆరాధించిన నిరోధవిధానము, ముగ్ధులను గూర్చి పంపిన
ఒక డిక్షనరీలను కాకలాము అని చెప్పవచ్చును ధనికుల సహాయములే యింక, క. ఆచార్యుగారు జన్మితులగు అభ్యర్థి యగు
యం. క. రెడ్డిగారి ఓడగొట్టి. జన్మితులగుచున్న ప్రజలకు
ఎ.క.కానము తక్కువని దీనివల్ల స్పష్టమగుచున్నది.

ప్ర:- కాశననభా బహిష్కరణవాదులను స్వరాజ్యక్షుణ్ణుల రీతిని సరిదిద్ద మేమి?

బ. — దేవుని ప్రేమనును శాశ్వతమిభవమును నను
సరించి మునురాప్రియజన్మవి, అంధరాప్రియ, కమలకాదు
కేళిము. ఆ దేవుని శాశ్వతము సమాధానమును అంగీకరించి
గౌరవించుచున్నాను. బహిష్కరణపదము నుపయోగించు
నని కొందరు ప్రజాత్మంధరిగాని కుట్ర ప్రయత్నములను నభివృద్ధి
గానగోసాలాచారిగాదు : శతంసాపూ, కుట్రెరి.

మ లి బా రు

(4:—మరిగారు పరీక్షకు వెళ్తున్నా?

జ:— కాంగ్రెసు భిలాపన సఃఖముల కృషివల్ల మల
చూడవలదు హిందూ మహమ్మదీయ జైకములు క్రిందియున్న
వి. పరస్పరమైతి లెండు సఃఖములకు క్రమక్రమముగ వర్తక
వలదు.

నల్ల రాజ్య పక్షము

స్వరాజ్యపక్షము విషయమై ప్రకారంగా రిట్లు చెప్పిరి. చెప్పినవికానినవియును స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారినన్నియు స్వల్పముగ నున్నది. కావున వా రేమిచేయుటగలరో చెప్పబడినది. సామ్రాజ్యకాననపథకు తిమిరశాదునుండి ముగ్గురు నలుగురు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఎక్కుకొనబడిరి. ఆ ముగ్గురు కాంగ్రెసునూ ధానమును గౌరవించుచుండినను ప్రకారము సామ్రాజ్యము కాననపథక ప్రవేశ విషయమై నిరుత్సాహములై యుండుటచేత ఆంధ్రప్రదేశ్మునుండి స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు సామ్రాజ్యకాననపథకు అధిక్షముగ ఎన్నుకొని యుండుటకు విజయము. సామ్రాజ్యకాననపథకుందు

వ్యూహాభ్యుదయమునకు చేసినచారిత్రాత్మక అధికరణము గలదేగాదు. దీనివలన కానవచ్చుట వెలుపలనుండి ఆనవాలువాదుల బలము అధికమగును. కానవచ్చుట ప్రవేశించిన వాదతను వాగ్దానముల మధురతకాత్రతి ఘటన నిధానము కొనసాగించును. వెలుపలనున్న ఆనవాలువాదుల నిర్వాణకార్యోపమము కొనసాగించిన త్వరలో మరకమము అన్నియు ఈదేశమున సమృద్ధియైనాను, ఇట్లు కొంతకాలము బరిగిన మనము చేయునట్ల అన్నియు తప్పక విజయము చెందును. ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధులందును ప్రముఖులందును కలగవలసి నేను తలచుచున్నాను. ప్రజల విశ్వాసమునకు పూత్రులైనవా రెవ్వరికి ప్రభుత్వసభ్యులవని యెవ్వరిని తలచుచున్నాను.

పంజాబు దరిశ్చితుఁడైనయెడలై (తత్సంకత ఆంధ్రరాష్ట్ర)
 ను రమిత నాడు పందరి పౌరులు ఆకాలింక అన్నివిధముల
 తోడ్పడ గలరనియు ముఖము నహాయము చే జననిగక నితి
 జంతు లేవనియు (పశుశాస్త్రం గా వచ్చెను. (పూర్వార్థ-కలకత్త.)

బర్మాదు మునిసిపాలిటీ

పభుత్వమువారు రద్దు చేయవలె

బొంబయి, నవంబరు 14:—బొంబయి ప్రభుత్వమునా రిమి
ల ప్రకటించిరి. కై రాజ్ జిల్లాలోని బర్నాడు ప్రాంతాలకు సంఘమువారి
కృత్యహారములు కొంత కాలమునుండియు చాల అనుకూలమైనవిగా
నందెను. అందుచే నప్పడాన ఘనము దాకాపు వివాదాలి న్ను
స్థితికివచ్చెను. ఇట్టివ్యవహారములకు కారణములను దెలుపుచు 1923
నూ॥ సెప్టెంబరు 15 తేదీకి తరువ్వున వ్యవహారములను చక్క బెట్టుకొని
మునిసిపాలిటీవారు తమ ఆయన కృత్యములను సమాన మొనర్చుకొనకలె
ననియు అట్లు గానియెడల మునిసిపాలిటీకి రద్దు జేయవలసి వచ్చు
ననియు 1923 ఏ॥ సెల 17 వ తేదీన ప్రభుత్వమువారు హెచ్చరి
కను ప్రకటించిరి. నాని ఇప్పటికిని వ్యవహారము లంతమాత్రమును
చక్క బెట్టుకొనక పోయినందులకు ఈ ప్రభుత్వమువారు విచారం
చుచున్నారు. అందుచే బర్నాడు ప్రజలకు గాని, నారి ప్రతినిధులకు
గాని స్థానిక స్వపరిపాలన మొనర్చుకొనకలె శక్తి గాని, కోరిక గాని
లేవనియు, ప్రాంతాలకు సంఘముయొక్క సౌకర్యములను నా రపే
క్షించుచుండుటలేదనియు ప్రభుత్వమువారి భిప్తాయనది. అం
దుచే బొంబయి ప్రభుత్వమునా రిమినిసిపాలిటిని పూర్తిగా రద్దు
జేయు చర్యను దీనికొనవలసివచ్చెను.

తాతాపవర్కంజెనీ వ్యాజ్యము

ప్రకంపనెవారు కలకత్తా నామలను బస్సుభర్త దగ్గర
 త్రుగుచే ప్రేర్ణతాలూను కాలి మొత్తమునకై తెచ్చినవ్యాభ్యుహు
 లా నామలను తాతావర్తకంపెనీవారు 98 వేర్పులకు
 డిక్రీయొగనబడిన. బాంబయి హైకోర్టుజ్జి (పాట్ గారు తీ
 ంపినది. తాతావర్తకంపెనీవారు అసక్తికలకునము గామి
 మిచ్చి తాను కాలి మొత్తమును చెల్లించు నక్క-రలేదనియు, ఇది
 నరకు చెల్లించిన 62 వలయు తిగి తియ్యవలెననియు ప్రకటన
 ఈ వాదించి, వాదిపక్షమున డిక్రీ నీయబడిన. ప్రకటనమునకు
 పూర్వము ప్రతివాది ప్రేర్ణను కొనెను. కావున అసక్తికలకున
 మునుప నాసహోలేదనియు అందువలన కాలి మొత్తము చెల్లిం
 చుట నమము తెల్పి 98 వేలకు వాదించుమున డిక్రీయచ్చిరి.

మొదటి ప్రశ్ననోట కేసు

లాహోరు, నవంబర్ :— మోసమునోట్లు కేసులందు స్పెష
లు మేజిస్ట్రేటు హరిసుగారి యొడట, మొదటి ఆశ్రూవరగు
చుహువర్ధుదీన్ అను నాతడు తన సొత్తుమును ముగించెను.
నోట్లు తయారు చేయబడుటను భారతదేశమున వివిధ సంత
ములందు వికయుచుంట్టిన, తనకమచరులొనర్చిన అమ్మకము
లను వివరించి తాను బిల్లు మీజిస్ట్రేటు యొడట చేబడివిని ము
నాకు దెలిసింపవరకు ఈ కుట్ర విషయములను సంపూర్ణముగ
నిజమును దెలిపినయెడల తుహపాజ నొసగవచ్చని బిల్లు మేజిస్ట్రే
టు హద్దాన మొనర్చినదియు ఆశ్రూవరు నుడిచెను. తరువాత
రెండవ ఆశ్రూవరగు గుజరాతునివాసుడగు ఇనాయుల్లా అను
నాతడు మొదటి ఆశ్రూవరు దెలిపిన విషయము
లను బలపరిచెను. ఎన్. జ్యుజ్యు రైల్వేలో ట్రాన్సిటు గుమాస్తా
యగు అహమ్మదు నాసన్ అను మూడవ ఆశ్రూవరుగూడ నాక
డవీ బలపరిచెను.

సోమం బహుమతి వాంగ్మయ పండిత్యమునకు ద.
బ్యా. వి. ఏట్యుగాది కీడుబడెను.

కర్ణాటక రాష్ట్ర పశు వైద్య శాస్త్ర పరిశోధనా సంస్థ, బెంగళూరు.

జిల్లా ముఖ్య పరమహంస	గత 24 గంటలలో అక్కడిలోగల వాడు	గత 24 గంటలలో అక్కడిలోగల వాడు	గత 24 గంటలలో వర వాడు	అక్కడిలో 1.వ లేదా 2.వ వర వాడు	మామూలు వర వాడులో వ్యత్యాసము
గోపాలపురం	79.8	72.4	0.47	17.57	6.77
కోకాపురం
వికాపురము	79.0	75.1	2.86	15.37	5.06
కాకినాడ	78.4	73.3	10.88	27.08	14.78
మచిలీపట్నము	76.2	73.8	8.00	14.85	2.82
గుంటూరు
కర్నూలు	90.8	75.2	...	1.76	2.60
బళ్లారి	91.5	70.9	...	1.46	4.00
అనంతపురం
కడప	84.2	73.4	...	5.11	1.97
నెల్లూరు	81.6	73.4	0.04	22.59	8.80
మృదాళు	85.5	75.5	0.14	19.52	0.42
కడపూరు	91.2	74.2	0.01	26.45	6.86
నల్లూరు
సేలము	93.8	72.1	...	4.66	4.69
కోడూరుపేట	86.5	67.4	...	6.63	2.22
తిరుమకూడల్లి	98.4	74.1	...	8.23	1.72
నాగపట్నము	89.8	73.5	...	20.76	0.43
పురుకొట్టి
మధుర	92.3	72.8	...	9.06	2.32
పాంబన	37.6	78.5	...	11.44	4.63
తిరునల్వేలి	10.43	0.46
తిరువేండ్రము	84.0	74.0	...	16.89	1.95
కొచ్చిగ	87.5	73.1	...	10.29	7.83
కాళికట్టు	87.6	72.3	...	4.99	9.05
మంగళూరు	89.0	70.8	...	4.66	5.35
బెంగళూరు	85.5	62.9	...	1.81	6.88
చిన్నాన
మిర్రాపూరు	75.1	57.0	...	4.58	6.56
రైచూరు
హైదరాబాద్
కార్వూర్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హోలూరు
కొడెగూర్	68.1	52.4	...	16.20	4.19
ఉదకపండిలము

సర్వార్థము:—జిన్న సాత మంకిలను విస్తారముగ గలదు. కాకినాడలో ఎవ్వరెవ్వరే 12 గంటలవరకు 10.88 అంగుళ వలన వానము, మరెక్కడైనా 8.00, చిటాభిజన్ములలో 2.96, గోపాలపురంలో 5.47 అంగుళముల వానకురినను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. ఆర్ద్రాగ్రహము కనబడినది 9.9 డిగ్రీలవరకు కన్పించును. రాత్రినేటిమి గోపాలపురంలో మూలము 5.9 డిగ్రీల వరకు, కర్కాటకము 2.8 డిగ్రీల వరకు.

దక్కణ్:—కడవలో కొన్ని చినుకలు బడినవి. మేఘములు అంతటానుగలవు. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. బల్లారిలో మంటివేడిమి 39.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ, కర్నూలులో 2.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడవలో 4.2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 10.6, బల్లారిలో 5.6, కడవలో 4.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—ఆంధ్రులు చివరకు బడినవి, నెల్లూరులో 0.14 అంకశతుల వానపురినను. కడలూరులో మేఘములు పలచగనున్నది. తక్కినచోట్ల చాల ఎత్తునగనున్నవి. కడలూరులో అద్దోకతత్కృత. ఇవట తగటివేడిమి 6.6 డిగ్రీలు ఎత్తున. నెల్లూరులో 4.2 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో వేడిమి 8.4 డిగ్రీలు ఎత్తువ. కాకినాడ దగ్గర తుపాను భయద్రావితమగు దాటిపోయినది. సర్కారులలో వర్షము ఇంకను కలిగియున్నది.

ఎన్. ఆర్. యు. సామంతు,

కామేశ్వర రావు

ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులు

ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను ఇంజనీరుగా నుండిన ఎన్. ఇ. మార్గసుగారి ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుల రిపోర్టును, దానిపైన ఇరిగేషను ఫీల్డు ఇంజనీరుగారి రిమార్కులను చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ఆగస్టు 11 వ తేదీన ప్రకటించిరి.

మార్గసుగారి రిపోర్టు

ప్రాజెక్టు డివిజను, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు

ప్రాజెక్టు డివిజను, 1921 ఆగస్టు 12వ తేదీన యేర్పాటు చేయబడినది. అందు 1 ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, 1 అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు, 7 గురు (డ్రాఫ్టుమన్, 1 ప్రేసరు, 1 గురుస్తా, 1 ట్రెజరరు, 4 అంబులెంట్లు ఉండిరి. మొదట ఆ డివిజను 1923 మార్చి 15 నాటికి పనిచేయుచుండునట్లు తలచబడెను. కాని, వ్యయము తగ్గించుటకై ఆగస్టు 1923 ఏప్రిల్ 8వ తేదీతో పని చాలించవలెనని 31-1-23 తేదీన ఆజ్ఞ పరచెను.

ఈ రాష్ట్రపు పరిపాలన గల ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను విచారించి, యేరికిగా పరిష్కరింపవలెనో చెబుటకు యాదీవిజను ఏర్పాటుచేయబడినది. ముందుగా గంగామజిల్లాలోని ప్రాజెక్టులను పరిశీలించవలెనని ఉత్తరపు గాబడెను.

రాష్ట్రమునందుగల ప్రాజెక్టు లన్నియును యాదీవిజను ప్రారంభించుచుండుచోటికి, బాటినిసూర్య యొక్కటివరకు జరిగిన పరిశోధనయు, యారిపోర్టులకు చేర్చబడిన అనుబంధములను జెలియెను. గంగామజిల్లాలో పరిశోధించవలసిన ప్రాజెక్టులు 10 గలవు. ఇవన్నియు పరిశోధించినపక్ష నీటిగున నిఫార్యులు జేయబడినవి.

గిరిశోలాకాము:—మొదట రు 2,81,700 వ్యయమును నట్లు అంచనా జేయబడినది. ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యురక్షేయములకు పంపబడెను.

అల్లిపూరు కాలువ:—ఈ కాలువయొక్క అంతర్భాగము గిరిశోలాకాముకు మార్చబడునూర్చిచారించిరిమి. అట్లుజేయుటకు వీలున్నది గాని వ్యయము మధికమగును. ఈ ప్రయత్నము చాల చిన్నదగుటచే అధికపరిశోధనము గావలసియున్నచో పూర్వక దీని జనులు చూచుకొనవచ్చును.

గుర్జులపల్లిపల్లి కాలువ:—ఈ కాలువపరిధియందు (గోవిందుపురం) మొహదారిజర్యాలు:—ఈ మార్పుప్రాజెక్టులు నడుమకొనవలెనని నిఫార్యులు చేయబడెను.

ధర్మకొంగి రిజర్వాయరు (మందపాపేట్టు):—నీటి ని ని సూర్య ముందుగా కొక పరిశోధన జేయవలెనని నిఫార్యులు జేయబడెను.

రుమ్మలూరి రిజర్వాయరు:—గోదావర్లో రిజర్వాయరు:—మందారిజర్యాలునకు నష్టము జేయుటకై కాలువ:—ఇందు మొదటికొనుచు రుపివర్షా యేర్పాటులను పూర్తిగా అభివృద్ధి జేయు ప్రయత్నములు. చిరుది ప్రయత్నమున్న అంతర్భాగము కొన్ని సంవత్సరములలో నీటినిరఫరా చాలకుండుటచే, అధిక నీటినిరఫరాజేయుటకు గావించుచు యేర్పాటు. ఈమార్పులో రుపివర్షా రిజర్వాయరు చాల లాభకరముగా కనబడుచున్నది. ఇందు కొక దాముకట్టుటకు నూతనకలమునకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఫలమునుసూర్యుని పని జూచుచున్నచో పూర్తి యైవది. ఇరిగేషను ఫీల్డు ఇంజనీరుగారి కచేరిలో ప్రాజెక్టుపని జరుగుచున్నది. రుపివర్షా రిజర్వాయరునుసూర్య నిర్వహణకు వరకు తగ్గిన రెండును నిలుపుచేయబడెను.

గోదావరంపర కాగుచేయటం:—ఈ ఫలమునకు రుపి వర్షా కొకాని నీరు వచ్చుటకు వీలుకలదు యావని జరుగ నేరదు గాన, రుపివర్షా గోదావర్లో రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టుల నిర్వహణకునకు యిది నిలుపుచేయబడును.

కొరతాలిచెరువు మరమ్మతు:—ఈ విషయము ప్రాజెక్టులలో చేరవలెనని డివిజనుయొక్క పరిశీలనార్థ ముంచబడెను. వీటిని అనుబంధములను నిఫార్యులు జేయబడెను.

గంగామజిల్లా ప్రాజెక్టు గా, మరి ఏదో ప్రాజెక్టులనుగా దీని జను యొత్తిజేయులోతున పరిశీలించబడినది. పోలవరం లంక ఎక్స్టెన్షన్ ప్రాజెక్టు కర్నూలుజిల్లాలోని తోడిపల్లి ప్రాజెక్టుల తిరిగి విచారించబడినవి. పోలవరం లంకలో కాలువలకునువ్యయము ఇదివరకు 12 లక్షలుగా అంచనా జేయబడియున్నది. అది రూ 16,74,000 పెంచబడినది. నీటినిసూర్య తగినంత అధికముగా వదులునుచో యావని జేయవలెనని గాన అంత్యనిఫార్యులు చేయుట జేయుటలేదు. డివిజను యొత్తిజేయు ప్రయత్నము

నెల్లూరుజిల్లా మంగలపురం రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు పరిశీలించబడు చుండెను. నీటినిరఫరా కొకటిగా నీటిని జరుగుచున్నది. దక్షిణకర్నూలుజిల్లాలో మజియనది మార్గమునకు ఇందు ప్రాజెక్టులను కట్టరుగాను విచారించబడును. వీటినిసూర్య విచారించి యింక కొన్ని రెక్కలు జెలిసికొనినగాని అధికముగా పరిశోధించుటకు వీలులేదని నిఫార్యులు జేయబడెను. కొయంబత్తూరు లోని నీటినిరఫరాకై కుమారీ యేర్పాటుప్రకారము నీటినిసూర్య బడియకు ఫలమునుసూర్య పరిశోధన జరుగను. ఇంక కొంతపరిశోధన జరుగవలెనని జేయబడెను. రెమ్మిలెన పరిశీలనార్థ నిమిత్తము ఒక రిజర్వాయరుకై ట్రైటు ప్రాజెక్టు అలోపించబడెను. అందుకై జేయబడిన అంచనాగాద తిరిగి పరిచయబడినది. ఈ రిజర్వాయరుయేటియొక్క వరకులకు కొంచెముగా నాపుటకు ఉపయోగపడును. ఇకమిదట పరిశోధనజేయవలెనని జరుగెను.

మిగతా 88 ప్రాజెక్టులలో 9 స్థానిక ఉద్యోగులచే పరిశోధించబడినవి:—కొరింకాలంక అభివృద్ధి, దువ్వలెన అంతర్భాగము, తిప్పయ్యపాలెము రిజర్వాయరు, మధురాంతకము చెరువు అభివృద్ధి, కాటివేలిపల్లిపల్లిపల్లి మొగుచేయుట, మరందపాల్లి ప్రాజెక్టు, పంపలూరుచెరువు, పింబలూరుచెరువు, కీలకంచేరి ప్రాజెక్టు, మరియారు రిజర్వాయరునుసూర్య నదులను సోదాచాచుట యింకను జరుగుచున్నది.—కాగాజి రిజర్వాయరు, పాపాగ్ని రిజర్వాయరు, పులికొండ రిజర్వాయరు, బడవలూరు రిజర్వాయరు, మింగరాము రిజర్వాయరు, పాపాగోం రిజర్వాయరు.

ప్రాజెక్టు డివిజనువారిచే పరిశోధించబడిన ప్రాజెక్టులలో వైన పేర్లనుబడినవాటితో సహా, మంచి లాభకరముగానుండి వెచ్చించబడిన వెలలైనవలె తగినలాభమునకాపు ఫలసాయము నొసంగుచు యెత్తుకగాలేవు. మరయు, పూర్వము కలంపిన దానికంటె యెక్కువ అధికము నీటినిసూర్య వదులుజేయవలసి యుండును. ప్రాజెక్టు డివిజనువారిచే పరిశోధించబడిన ప్రాజెక్టులనుసూర్య యాదీవిజనుజేప్పిన రిమార్కులు అంతకుముందు జాటిని సూర్య తెలిసినవారచరము నాధారపడియున్నవి.

గోదావరజిల్లా:—పోలవరము కొరింకాలంకలలో డెల్టా ఇరిగేషను యెత్తుకజేయుటకై రెండుప్రాజెక్టులు గలవు. ఈ రెండింటికీ నీటి అధికము కలదు కాని యిదివరకు అధికముజేయవలెనని తలంచి దానికంటె ఎక్కువ నీటినిసూర్య వదులుజేయవలెనని యుండును. రెండింటిలో పోలవరంయేర్పాటు యెక్కువ లాభకరముగా నుండును.

గుంటూరుజిల్లా:—కృష్ణ నదీపల్లి ధూమలలో కొకాని పదుపాములలో నీటినిరఫరా నిమిత్తమై ప్రాజెక్టునకు నడికొనుండి నీరు కుంపించుటకు వలెనై (తోడి బయటకు పంపుట) ఒక ప్రాజెక్టు గలదు. పంపించుట గావలసిన యంత్రముల యొక్కయు వనిముట్లయొక్కయు భరణ తగ్గిన పక్షక యీ ప్రాజెక్టునకి జరిపించిన యెక్కువ లాభకరముగా నుండును.

కర్నూలుజిల్లా:—ఈజిల్లాలో 9 ప్రాజెక్టులు పూర్తిగా పరిశోధించబడక నిలిచిపోయినవి.

నల్లమల, గాజులపల్లి, నూడెంపాడు, కృష్ణపురములకు పశ్చిమముగానున్న ప్రాజెక్టుల నీటినిసూర్య అధికముగా కనుబు చేసికొనసాగించినను ఫలవంతముగా నుండునట్లు గనుపడెను. అంతర్భాగములలో సాధారణమున నష్టమును గనుపించినచో నియ్యది విశదమగును. ఏదయినీటిని యీప్రాజెక్టు లాధారపడి యున్నచో అనయమునూడ కేటము వర్షాధారములై యున్నవి. అందుచే వర్షము తక్కువగానున్నచో పంటలుచెరువు. జిల్లాలో ట్రేడుముకలుగును. కత్తియేడువార్ల మయొక్కపరిమితి నిర్ణయించు కొని వాటికి అనుగుణ్యమును రిజర్వాయరులను కట్టవలె లాభకరముగానుండును. వర్షాధారములేవన్నను, నీటినిరఫరా జేయగలగు రిజర్వాయరులు నిర్మించుట అధికనీటినిసూర్య జూచినచో వలసిబడెను. కరవులచే కాపాడుటకు వీలొసంగునట్టి యాదరపు కర్నూలుజిల్లాలో కుంగభద్రనదియొక్కటే. దీనినిసూర్య రెండు ప్రాజెక్టులు నూచించబడినవి. కర్నూలు కడప కాలువలోనికి అధికముగా నీరువదులవలెనని యీప్రాజెక్టులు జేయబడును.

కౌట, జల్లాడు ప్రాజెక్టులలో, అచ్చటి మట్టి నీటినిసూర్య బడికి అనుగుణ్యమైనట్లుచే వెల్లడుప్రాజెక్టు లాధికరముగా నుండును. కాని, యందుగల కష్టమున కర్నూలు కడపకాలువ యెక్కువ వెడల్పుగా జేయవలెను. ఇదిజరుగువరకు ప్రాజెక్టు జరుగనేరదు. కాలువను యెక్కువలోతుగా జేసికొనూడ ప్రాజెక్టున కనుకలముగా నుండునని నూచించబడెను గాని, యావనియలె యెక్కువభరణము, కాలువ వ్యయము కావలసి

యున్నది. నల్లమలలకు తూర్పున చిన్న రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టులకు పరిశీలన అనుకూలముగానున్నది. అచ్చట అంతర్భాగము లన్నియును ఫలవంతముగానున్నను, వర్షమునువందుకంటె తూర్పున చిన్న ప్రాజెక్టులకు వసతులు యెక్కువగాగలవు. ఈజిల్లాలో ఇరిగేషను అభివృద్ధి యీ ప్రాజెక్టులతోను (పోడిపల్లి, తిప్పయ్యపాలెము, దువ్వలెన) కర్నూలు కడపకాలువ అభివృద్ధిలోను నిలుపు జేయబడును.

కచేరిజిల్లా:—ఈజిల్లాలో గల పాపాగ్ని, పుల్లంపేట, రెండుప్రాజెక్టులకు వీలుగ నష్టములసూర్య పరిశోధన జరుగుచున్నది. ఇది సంకృష్టికరముగా జరిగినను, ఫలవంతములగు యేర్పాటులు జరుగనేరవు.

నెల్లూరుజిల్లా:—ఈజిల్లాలో 6 ప్రాజెక్టులు గలవు. ఇందొకటియు కరవులనుబాటుటకు వలెనై. కాని ఫలసాయములకు లోడ్డును. ఈజిల్లాలో నీటి యాధారముగా నున్నది ఒక్క పేర్లనుబడినవాటితో. దీనినిసూర్య యెత్తిప్రాజెక్టులైవు. చివరకు, వెన్నాడునదిలో నధికమునీరు నువయొగించుటకు గాని, కుంగభద్రప్రాజెక్టు జరిపించినగాని, కడప నెల్లూరుజిల్లాలకు ఫలమున్న కొండెలలోనున్న లోయకట్టుగా దాముకట్టవచ్చును. కాని యిదివరకు యావనియలె సాధ్యమగుదానిగా తలంపబడెను.

ఆరు ప్రాజెక్టులలోనీ, పాలేరు రిజర్వాయరు (గంగలపురం) లాభకరముగా నుండును. కొన్ని రత్నములవరకు కావలసి వంత నీరు నడికొనుండుటకై రిజర్వాయరు కట్టుట నమంజనముగానే దొరుకును. కాని, అచ్చటి రెండుకుల యీ ప్రయత్నము విజయము గాంచి ఫలవంతముగా నుండుటకు తగినంత నీటినిసూర్య నిచ్చుటనుసూర్య సంజేయముగలగుచున్నది. మిగతా 5 ప్రాజెక్టులకుగల నీటియాధారమునుసూర్య యోచనజేయవలసి యున్నది. ఇందులో 3 ప్రాజెక్టులకు (నల్లపాడు, గండిపాలెము, మోపాడు, మాచిరం చెరువులకు నీటి కాలువ) మొదటిది జరుగుటకు వీలుకలదు గాని, ఫలవంతముగానుండు మూడవ లగవడెను.

మిగతా రెండుప్రాజెక్టులకు (పులికొండ, అట్లెరు) నష్టము కొంచెము వాగున్నను ఫలవంతము కావ్యమును జేయవచ్చుటకు సదుపాయకరములుగా లేవు. నీటినిసూర్య ఉపయోగకరమగు యులనుసూర్య పరిశోధన జరుగుచున్నది. ఒక ప్రాజెక్టును ఫలవంతముగా కావ్యముగా జేయుటకై వినియోగించుటకు వెల్లుబడియైవునకు కట్టి ప్రయత్న మున్నట్లుగా నున్నంతకాలము నెల్లూరుజిల్లాలో పెద్ద యెత్తుబడియొక ఇరిగేషను అభివృద్ధిచెరువులకు వలసిబడెను. అన్నిటిలోను మంగలపురము ప్రాజెక్టు ఉత్తమముగా కనబడుచున్నది.

రాష్ట్రమునందు దక్షిణభాగమున ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులు:—మొదటవారితో తగవులచే నిలుపుజేయబడిన కావేరి రిజర్వాయరు. ఇది కొనసాగినచో నిలుపుజేయవలసిన భవారి రిజర్వాయరు, పాపాగోం రిజర్వాయరు, దీనికి నీటి అధారము పరిశోధించబడుచున్నది. ఫలవంతముగు యేర్పాటు జరుగుటకు సంజేయముగానే యున్నది.

ఆవనరముకు వచ్చు మైమనివారిని వసులుగా జేయించుటకు 5 ప్రాజెక్టులను దొరకనము వారు భూమిపరచిరి.

ఇందు ప్రాజెక్టులనుండి గంగామజిల్లాలో వాగున రిజర్వాయరు. సంవత్సరమునందు సగటున యెంత వర్షము కరిగినచో తెలిసికొనుటకై ఆధులములందరి వర్షాపాతమును, వెల్లు రెక్కలను ప్రాజెక్టుడివిజను వారు పరిశీలించిరి. అచ్చురత్నమున రెక్కలు చూచిన యేడు తక్కువ వర్షములు బడెవి. ఇందులకు మొదట కలంపిన దానికంటె యెక్కువ విస్తీర్ణము నీటినిసూర్యబడి జరుగుటకు వీలుగలదని తెలిసినది. కాని భూమిపరచిన ప్రాజెక్టులను సూర్యవిచారించుటకు వాట్కుజేరు గాన యెక్కువగా పరిశోధన జరుగలేదు. అయితట్లునకు మధ్యకర్నూలుగా నున్నచో అపారములందు సహాయ మునరముగాన, యీ యేర్పాటును కరవు నివారణ కార్యముగా జేయుటకు తిరిగి యాలోచించవలెను. ఇట్లు జేయుటకు వీలుకలదనిచో కరవుల సహాయ మున పట్టికనుండి యీ ప్రాజెక్టు లీపిజేయవలెను. మండితో యెత్తియన దాము (గట్టు) కట్టుటకు చాలకాలము వచ్చును. మిక్కిలి కష్టసహాయకతను. మిక్కిలి కరవుగా నున్న కృష్ణమునూడ యావని ప్రారంభించినచో అందు 10 వ భాగమేకరవు వదులు జరిగి మిగతవి యీ కరవు మూలము నూలిననుల వలన జరుగవలెను.

రాజకొనిలో పూర్తిగా ఫలవంతముగు కార్యకరములుగా గాని, సహాయకరముగు కార్యకరములుగాగాని కొనసాగునట్లు ప్రాజెక్టులనుగల ప్రాజెక్టు యాదీవిజను పరిశోధన ముఖ్యము

జూబులు

దీపావళి వసూలు

నూర్జూరుపేట కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగా రగు
మాదరపాక చినవెంకట సుబ్బయ్యగారును, నామమేటి
దీపిణి ప్రచారకుడగు తలపూరు వెంకట సుబ్బయ్యగారును
దీపావళి హాతిపాతకాలకై నూర్జూరుపేట గ్రామమున
మూలము వసూలుచేయగా వసూలైనది.

రాక్కము ౧౦ ౧౦ ౬
ఫట్టిలో వేయబడినది ౨ ౨ ౦

౧౨ ౧౨ ౬

మాదరపాక చిన్నసుబ్బయ్య.

విచారకరమగు మరణము

కృష్ణజిల్లా శ్రీకాళోణుల శ్రీయంకవల్లి కల్లూరాయ
అగారి చెట్టవల్లియ నిరంకుణుల కలెసలయ్యబ్రాహ్మణులకు గని
యేపుణ్యమునో, 1. నరసింహాచార్యులు, 2. రంగారాయులు
శమ పుత్రులయ్యలకు గని తదితరవారధులు చుట్టి బందరు
వట్టలులు ప్రవేశించి గొడుగుపేటలో నుకరిన సమేతముగ
శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి శ్రీరామశేఖర చూడమణిశ్యామసాద
బహద్దరుగారి కృపాంబుల కనియించి, జనరంజకపేటియనం బాట
కంబున వాటంబుగ నేడెనిమిది వత్సరంబులు కాలంబు గడపి
బహుజనసంతృప్త జనాంతరంగయగు రంగమ్మగారు దురంతంబుగ
పంచర్మలలు నొందెనని వినుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నారను.
శ్రీరంగమ్మగారు కాలక్షేపంబుల కొన్ని బహుమఖం
బుల బాటుపడి భవమాన్వింతు నిరతకుశాసినిగా దివంబు శేర
నని చింతించుచు తేకపాకకాసన గంగాధర విశిష్ట కుమారధ్వ
యంబు యాద్యధ్యక్షిణి సంతరింతుమో ఎందుకును వివిధమాయా
నటన వినిపించుగు వారంగనిమహిమ దురదగాహంబుగా?

(విలేఖరి)

వీధిల మొర

అదృష్టవశా! నేన చెప్పనది శ్రమయినక దశతో వివక
లందులకు ప్రార్థితులయ్యావను, మన హిందూదేశములో కంటి
గ్రుడ్డిదొడ్డు లేని వృద్ధులు తిండికి కట్టకన్నము తల దాచుకొను
టకు యిండ్లులేక చిట్టు జేవాలయము వీధి అరుగులు సరములు
అదరణజేసుకొని జీవయాత్ర గడుపుచున్న దీనులను, మనము
ప్రతిదినము చూస్తూయున్నారను, మనకు అన్నివిధముల సౌక
ర్యము లున్నను యీకాలములో శిశువారి చలిబాధ అనభ
విస్తూ నున్నారను, ఇది ఎల్లరకు తెలిసిన విషయమే గాని చెట్ట
యొక్క అదరణజేసుకొని ఒంటినిచా బట్టలేక చలిగాలిలో
వడి అల్లుడున్న అవినవ దీవాలాపములు మన కర్ణేంద్రియము
లకు వివబుధుననే యున్నది. అట్టి దీవాలాపములు వినిన ఎంత
కొనిన స్వర్ణయులకు బాలి పుట్టకమానదు, మహనీయులారా!
నియ ప్రతిదినము ఎన్నియో నా క్షిణగని, అనవసరమైన కాన
ములు చేయుచున్నారను, మనము పుణ్యముకొలత కాశీప్రయాగ
మొదలగు పుణ్యక్షేత్రముల పోవుచున్నాము గాని అట్టి వోట
భగవంతుడుంటాడనిగా! భగవంతుడు ఎక్కడను దీనుల చెంత
నే యుండి వారికి తాపచరణముచేయుచుండు నని భాగవతములో
మనము చదువుచున్నారను భగవంతుడు చేయకల నేన మనము
చేయలేము గాని భవరూపముగా కొంత సహాయముచేసి కష్టాల
వారి చలిబాధ తీర్చి మానక నేరచేయవలసియున్నది గాన యీ
దీనులయందు పరిపూర్ణ కౌతూహి కాంగ్రెసు వర్తక తదితరసం
ఘములవారు, భవమున ప్రోసుచేసి మహాత్ముడు శ్రీకృష్ణజన్మ
సాక్షున కేగిన నుదినమున అట్టిదీనులకు కడదు బట్టల నిచ్చి చలి
బాధతీర్చి మోక్షమార్గము పొందుదురని యాదీనులపత్తిమున
మిమ్ములను నాన్వదయ పూర్వక వందనము లర్పించి కొర
చున్నాడను.

రాజమండ్రి 18-11-1928 } దిక్ష పుల్లయ్య. (హు)

నాయుడ్యేణ ప్రకారము యిది యెప్పుడు కొనగిరిసానను లాం
భకరములగు నుండును:-

అలకాంజిల్లా-అల్లిపూరం కాలుగ, గిరిసోలా కాలుగ, గొం
జాకంపర మరమ, త్రి, రుషికుళ్యా విజయవారి, ఇందు చివర
మాడును ప్రాకృతిక కార్యములు.

గోదావరిజిల్లా:-గోరింగా లంక, పోలవరం లంక ఎన్టెం
మనులు, కృష్ణా రిజర్వాయరు, కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలు, కాశీరీ
రిజర్వాయరు ప్రాకృతిక కార్యము, అది పూర్తియైన పిదప కృష్ణ
రిజర్వాయరు వని మొదలిడవలెను. ప్రాతూరు కంపింగు అభి
వృద్ధి, పుట్టుగు జిల్లా తిప్పయ్యపాతెను రిజర్వాయరు కర్నూ
లు జిల్లా కావేరి రిజర్వాయరు, తంజావూరు జిల్లా.

ఎఫ్. డి. మార్గము. 27-1-22

రాజోలు

నవంబరు 11 వ తేదీని గావింపబడిన సంద్భిత్తకములో,
రాజోలు తాలూకాచేరి కాంపాండులో ఉదయం 6 గంటలు
మొదలు 7 గంటలవరకు పోలీసువారిచే రాజభక్తీవందనములు
చేయబడినది. 7 గంటలు లగాయతు 9 గంటలవరకు వ్యాయా
మనంబంధమయిన సాను, గడిడి కనులు, గుర్రపుసవారులు,
జయప్రదముగా జరిగినవిద్యుట కచ్చేరిహాలులో వొక గొప్పసభ
నుమారు రెండువందలమంది అన్ని దీపార్థమెంటుల ఉద్యో
గులతోను, గ్రామస్థులతోను, నిండియుండ, బాలికాపాతకాల
విద్యార్థినులకల్ల రాజభక్తీ గీతములు పడుకబడినవి. తరువాత
రాజోలు బోర్డుమొక్కలు క్రథాన తెలుగుపండితులును,
రాజోలులో సామ్యోపసంఘసభ్యులలో నొకరును అగు,
ప్రమ్మశ్రీ చిట్టిగ రోగానంద కవిశ్రేణులైన శ్రీమత్
రొగానంద కామాయణమండలి కీర్తకర్త్యానుభవము. గ్రంథ
కర్తగారిచేతనే జడుతంబడి వినువారల కమితాసందంబులు గల్గిం
చినది. శ్రీకామచంద్రమూర్తి కృపకల్ల అతీరకాలమున, కా
జంధరాజులు ముడికెత్తి, అంధ్రలోకమునకును, సాక్షి ఉప
శంకుమునకును, రాజోలుగ్రామమునకును, కవిగిరి, వన్నెకలంక
శేయుల్లు ఏకగ్రీవముగా సభ్యులు కొనియాడిరి. తదుపరి నియ
మితకాలము రెండునిమిషములు, సభయావత్తు విసాదమును
తెలియజిల్లి. పిమ్మట ఒక సాహెబుగారికల్ల విచిత్రమయిన
మాజిల్ల-చేయబడి బాలికాపాతకాలలోని బాలికలకు అల్ప
వారమియ్యబడి తేవాలయమునకు అభిషేకములు గాంచు
నిమిత్తము సభ చాలించి ప్రేతులకు సహితం ఆలయమునకు అని
అభిషేకములు గావించిరి. ఇది అన్నియు, తనాశ్చర్యదారు
వారగు మ-రా-రా-శ్రీ, చిట్టియ్యం వెంకట్రామయ్య కంతులు
గారి యొక్కయు, మేజిస్ట్రేటుగారగు మ-రా-రా-శ్రీ, కొమ్మి
రెడ్డి లక్ష్మీనరసింహం నాయుడుగారియొక్కయు, అధికర్యము
క్రింద జయప్రదముగా నిర్వహించబడినదనుట కెంతయు శ్రేయం
సమును.

సాక్షి ఉపసంఘసభ్యుడు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారి కొక మనవి

నెల్లూరుతాలూకా తోటపల్లి గూడూరు గ్రామమునకు
సమీపమున అగ్రామచేరువుకలబుల్లూరు నీరు మిక్కిలితీవ్రతంకర
ముగా ప్రవహించుట ప్రతినంతకొన్నిరము రెండుమాడు మాసములు
తటస్థించుచున్నది. అగ్రామమునుండి నెల్లూరునకుగాని యితర
చుట్టుపట్ల గ్రామములకుగాని రాకపోకలు జరుపుకొనుట కెంత
యాయబ్బందిగా నున్నది. పైనజెప్పబడిన నెల్లూరుకలబుల్లూరు నం
తెన కట్టుకుటగాన శ్రీ కల్వరవారికిన్ని డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారి
కిన్ని తాలూకా బోర్డువారికిన్ని ఎన్నికర్తాయములో అట్టి
నెల్లూరునియ ప్రత్యక్షముగా మరచివేసికొనియు యున్నాము
అనేకకర్తాయములు డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ఇంజనీర్లగై రాలు తగిల్చిన
యొక్కారు. మామండలమున కిదిగరలో కల్వరకు గుండెన గల్పి
దొరగారున్న హెడ్ క్వార్టరు డిప్టీకల్వరకుగానండి. సి. యన్.
మామంకరావుగారున్న డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రసిడెంటుగారయిన
ఎ. యన్. కృష్ణరావుగారున్న నెల్లూరుసమీపములలో తగిల్చి
తేసి శీఘ్రములోనే కంకెనకట్టించెద మని వాగ్దరములు చేసి
యొన్నారు. ఇప్పుటికి వారివాగ్దరములు జరిగి మామంకరకల్వర
ములు గడచినది. కాని మాకు ఏసౌకర్యమును జరిగియుండలేదు.

ఈసంవత్సరము నెల్లూరులో నెల్లూరు ఇంజీనీయర్ బ్యాంక్
ఏజెంటుగారు మాగ్రామములోనికి వచ్చుటకు గా నెంతయో
కష్టపడినారు. ఇద్దరు శ్రీలు నెల్లూరులో కొట్టుకొనబోయి మర
జానపథలో నితర సాహాయ్యమున గట్టునకు చేర్చబడిరి.

గ్రామములో నెవరైనా చనిపోయినయెడల అట్టికేసులు
గూడా బంతుల తీసుకొనిపోవుట కష్టమియ్యి ఇవరటి గట్టు
నుండి అవతలి గట్టునకు కేవలము గొంతునకు ప్రాణగడ్డి లాగుట
తటస్థించుచున్నది.

డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారు మేముగారు కంకెనకట్టెను అన
రము తట్టుకయ్యయిన తను తెన్నియో జరిగించుచు దీర్ఘ కాల
మునుండి మా సంకటములను తీర్చక అలక్ష్యభావముతో జరుపుట
మాగ్రామ దురదృష్ట మని తలపడుచు యున్నది.

ఇప్పుడైనను డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారు మామన నాలుగొందరికాబో
వు సంవత్సరము లోపలనైనను కంకెనకట్టెని మా కష్టముల
దొలగించుట కయినభముల ప్రాధింపుచున్నాము.

తోటపల్లి గూడూరు గ్రామస్థులు.

మదరాసు శాసనసభలు

అదిమాంధ్ర ప్రాతినిధ్యము

ఎన్నికలు పూర్తి యగుచున్నవి. ఫలితములు దాదాపుగా
తేలిపి. ఇకను తంచముల విషయములో ఒక సంకతి వ్రాయ
వలసియున్నది. ఇటీవల శాసనసభా నియోజకవర్గములో అది
ప్రాతినిధులకు దొరకెనువారల సంపూర్ణముగా ప్రాతినిధ్యమును
ఇచ్చి యుండిరి. అదిమాంధ్రుల విషయములో ఒక్క పేరైనను
ఆ వర్గములో కనబడలేదు. నిజమున ఈ విధముననే తంచము
లకు అంధ్రదేశములో ఒక్క ప్రాతినిధ్యమైనను లేదని విచా
రించితిమి.

ఈ సంవత్సరము నిన్ను వెలువడిన నియోజకవర్గము
మాచింపపుడు ఆకాంక్షాను కలిగినది. అదిమాంధ్రులలో విద్యా
వివక్షతకేములు గలిగిన నాయకు లెందరో గలరు. స్థానిక
సంఘములలో నియోజితసభ్యులుగా నుండి తమయొక్క విజ్ఞ
కృత్యమును సమర్థతతో నిర్వహించిన అదిమాంధ్ర సభ్యులు.
వలువురు గలరు. వీ రందఱును దొరకెనువారి వృష్టిలో తప్పక
యుండు రని మా విశ్వాసము. కృష్ణాజిల్లా కలక్టరువారు యీ
విషయములో వెద్దలయొక్క అభిప్రాయాలను కొరెంపపుడు
అదిమాంధ్రనాయకులను గురించి దొరకెనువారికి తెలిపియుం
డిరి. అంగ్లేయ విద్యార్థవశేషము గలిగి స్థానిక సంఘములలో
సభ్యులుగా నుండి (ప్రాతూర ఎలిమెంటరీ) మధ్యతరగతి పాఠ
శాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి అనేక మహాసభలకు
అధ్యక్షుల పోయి, అదిమాంధ్రసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగా
నుండి, ఇప్పుడు తన స్వకంఠము నేవకై సర్వము పరిత్యజించి
మహాసేవకుడుగా నుండి అంధ్రదేశమున కంతకు పే రెన్నిక
గాంచిన మ-రా-రా-శ్రీ కుమారు వెంకటరామయ్యగారును,
ఏలూరు అదిమాంధ్రనాయకులును, స్థితి వసతులు గలవాడును,
ఏలూరు పౌరసంఘసభ్యుడును, తాలూకా బోర్డు సభ్యులును
అదిమాంధ్రులకై నిరంతరము పాటుబడుచున్న అదిమాంధ్ర
కొంకణి మ-రా-రా-శ్రీ నరాలకెట్టి తేవేందుడుగానను,
మహాకర్తయు దీనజనసేవాపరాధులందును అదిమాంధ్రనాయకు
కుడును అగు మ-రా-రా-శ్రీ రాయుడు గంగయ్యగారును,
పండితుడును ఇరువది సంవత్సరముల నుండి స్వకాంతికై అంద
మైన సేవ చేయుచున్న మ-రా-రా-శ్రీ నంబుడు వెంకయ్య
గారును, బందరులో దీనసేవాసంఘ సభ్యుడును తాలూకా
బోర్డు మెంబరును అగు మ-రా-రా-శ్రీ చిలుకొటి వెంకట
స్వామిగారును గోదావరి జిల్లాలో పంచమసంఘమునకు నాయకు
కుడై తన స్వకంఠమునకు పాటు బడుచున్న సోదరుడు
మ-రా-రా-శ్రీ సబ్బా సీలకంఠము వి. ఏ. గారును ఇంకా
ఎంత రెందరో పంచమనాయకులు గలరు. ఇంతకుండి మహా
నాయకులు గల సంఘము యొంద ఇంకను మా ప్రతినిధులుగా
కైపువులను ప్రభుత్వమువారు నియమించవలెనో? గనుక దొర
కెనువారును, అంధ్రపండిత మంత్రిలును మామాక్రమల త్రోసి
పుష్పక తగుస్వామయ కలంక చేసిన మేమెంతయు కృతజ్ఞులు.

యతుల సూర్యనారాయణ,

యెరుగుమల్ల చంద్రయ్య.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అదిమాంధ్రసంఘ కార్యదర్శులు

ఏలూరు 14-11-1928.

అ. భా. ఖిలాఫతు మహాసభ

గూడూరులో వసూలు

10 వ అఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభకుగాను
దూరులో నూరు రూపాయలు కనుబడియినది. ఈ నెల
12 వ తేదీని కాకినాడకు ఇప్పుడు ద్వారా అందించినాము అని
ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖిలాఫతుసంఘకార్యదర్శి సయ్యదు మొహిదీను
ఖాదర్ జయపాసీగారు కర్నూలుజిల్లా గూడూరునుండి
మాకు వ్రాసిరి.

పగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1.కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0
1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తేజి 0-5-0 మాత్రమే.
అరికాళ్లు, అరిచెతులు, చర్మము కారకవలన, శీతగాలి
వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జీలపుట్టుటయు సంభవింపును. ఈ
తైలమును రాచిన పగుళ్లమని జీలపోయి మంచిచర్మము రాగల
దు. పగుళ్లనొప్పియు నయవగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగు
ళ్లకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగరము.
అమృతాంజనం డిప్లో, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపుతో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసీ, (లిమిటెడ్)

మద్రాసు, హంటురోడ్డు నందుండు మెసర్స్ టాకర్ అండు సన్నవారి భవనమునకు ప్రక్కనయుండు నెం 2/4 య భవన
ముందు ముద్రాపించి ఏర్పాటు చేయబడినదియు, మా మానేజింగు డైరెక్టరును, క్రధానైత్యులు నగు ఆయుర్వేదరత్న కండిక
డాక్టరు ఎస్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, పి. చాన్. డి. ఎస్. సి. గారు, కఠినిమూ, అదివారము, సెలవుదినములందు వూడ,
ఈదిగున తెలుపబడిన కాలములందు రోగులను వరీషించి, వారికి సుహా నోసంగదరు. అని మేము ఇందుమూలముగా ఎల్ల రోజున
తెలియజేయుచున్నాము.

బ్రాంచిలెఫీసు,	ఉదయము	7 గంటలనుండి	10 గంటల వరకు
2/4 హంటురోడ్డు, మద్రాసు,	సాంధ్యము	4 గంటలనుండి	రాత్రి 7 గంటలవరకు.
హెడ్ ఆఫీసు.		పగలు	10-30 గంటలనుండి,
44 గోవిందప్పనాయక వీధి, వార్డ్ రోడ్డు, మద్రాసు.		సాంధ్యము	8-30 గంటలవరకు.

వరీషకు నిలచి ఖ్యాతిగాంచిన

శుక్లనష్టము

మాత్రలు 50 కి రూ 1-4-0

చిరునామాలు విరళముగా వ్రాయవలెను.

పూతని వైత్యరోగములకు సీసా 1-కి రు 1-0-0

మహాషధి జ్ఞాపకశక్తికి సీసా 1 కి రు 1-10-0

సంజీవి రక్తశుద్ధికి రేస్యాంతు 20 కి రు 5-0-0

ఈ వైద్య ప్రత్యేకము, ఏ కంటు కాకలెను.

ఓవర్ అండు కో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

శ్యామానుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి నత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి పైజా గిరాంజీజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తము కొనువారలకు కమీషన్ దివ్యబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజ్జికి మంచిది

రాజరాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతిసాళకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు
చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచింది. డబ్బీ 1-కి 0-8-0 అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

"బైరాగి చిటికీలు"

ఇందు గొప్పమహాత్ములవలన శంకాప్రసూన అనేక
పరమహంసక్రియలు, శుద్ధక్రియలు, అద్భుత ప్రవృత్తరహస్యములు
గలవు. ఈగ్రంథము లోకోత్తరాధ్యాయే ప్రచురింపబడినది.
ఇది ప్రతియింటను తప్పకవుండదగిన దని యొకసారి చదివిన తెలి
యును. ఎల్లరోజున బోధనమును. శుభభక్తిని వ్రాయబడినది.
తప్పక చదువుడు. ఇందలి పరమహంసక్రియలు చేసి శుభంపుడు.
ఒకేవారి పోస్తుభక్తియకాక 0-8-0. 1098

"తెండ్లు పరులు ఒకేసారి కొనిన పోస్తుభక్తి యితితము."
ఆంధ్రగ్రంథాలయము, విజయనగరం.

అందరును వాడతగిన

మామదన మంజరి టూనిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, అందము, ఆరోగ్యము మొ
దలగునవి వృద్ధియగును, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎక్కి స్థితిలో
నైనను మంచిఫలము నిచ్చును 40 మా గల బుద్ధి 1-కి భరతు 1
వైద్యనిద్య కావలసినవారు ప్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ

9818

27 వైద్యబజారురోడ్డు, మద్రాసు

The Zandu Pharmace- utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్కుస్

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇవి లోకము లోహాభివృద్ధి, మోక్షక భస్మము,
మొదలగునాటిని శక్తి కల్పకముగా రియారు చేయ
బడినది. మూత్రములో కలిసిపోవు శుక్లము, మూత్రమునకు
యందు పిపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక
రోగముల, నడుమ నొప్పి, వారోగము, జ్వరములు,
బలహీనత యితర శ్రీగంబంధమైన అంటువ్యాధులు
మొదలగునవి తప్పక మదరును.

ఒక తులము డోషముగల బుద్ధి 1-కి భరతు 1/5/0

4 బుద్ధుల ఒకేసారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకింగు పోస్టు
చార్జీలు యివ్వవలెను.

మా డోషముల క్యాటలాగు యివ్వవలెనుగా మంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road,

Madras.